INDEPENDENCE

ပၢႊ 270 လိူၼ်သိပ်း ပီတႆး 2104 Vol. 27, No 270, SEPTEMBER 2010

2010 ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ
ၸွင်ႇမီးသင်ၶၢင်ႈလိူၵ်ႈလႃး

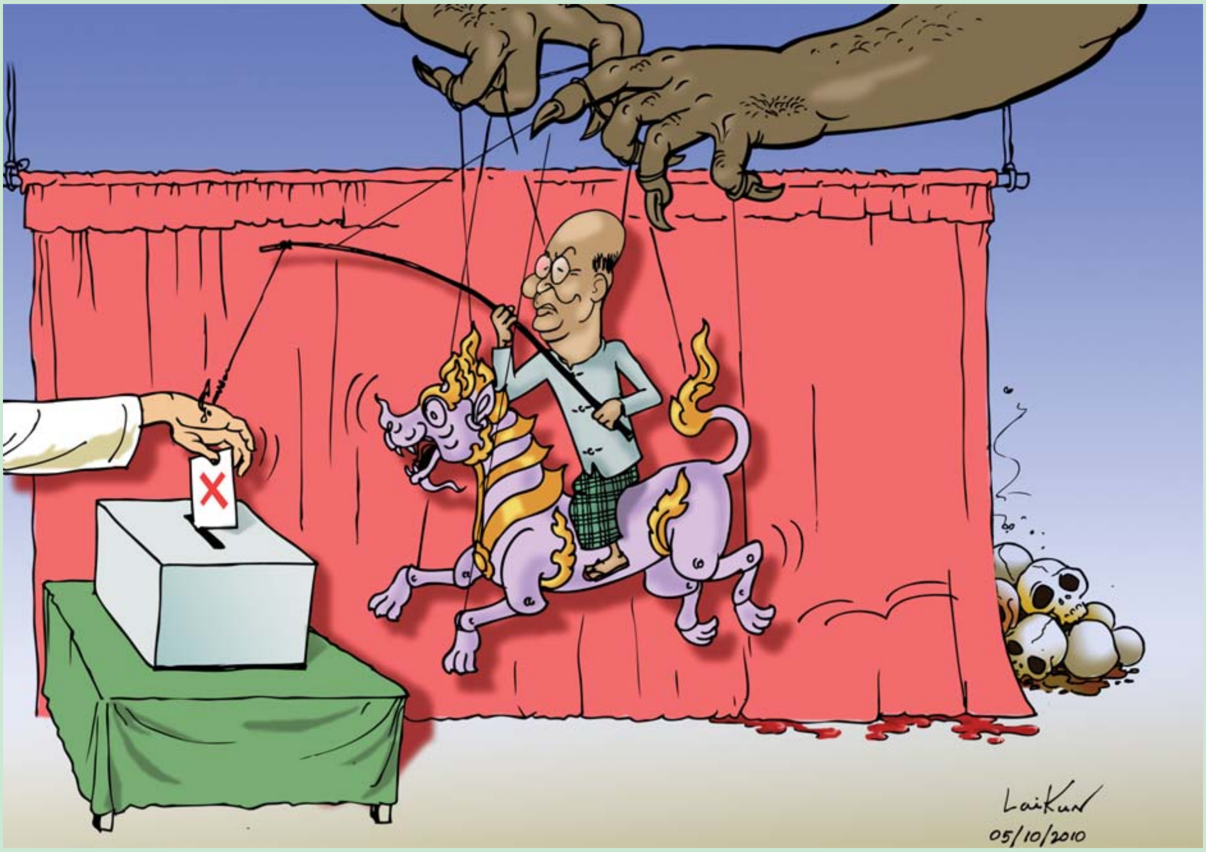

|6| ၽူႈၶေမ်းၶၢဝ်းၼိူင်း
ထတ်းသၢင်ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ
|10| ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၵမ်းဝႃႉၶိူဝ် / တူဝ်ႈတၢင်ႇၵၢၼ်
|13| သိုၵ်းၵၢၼ်ႈပိုင်းၵူမ်းတႃႈရိုတ်းသိုၵ်း SSA
|26| အပစ်ရပ် SSA နဲ့ နအဖ တပ် ၃ ကြိမ်
|28| မှတ်ပုံတင်မက်လုံးပေး၍ကြံ့ဖွတ်ကိုမဲထည့်ခိုင်း
|29| အာဏာရှင်အောက်က လားဟူတို့ဘဝ
|33| အတုအယောင်ထဲမပါတာ ပြတ်သွားစွာတိုက်နိုင်

ၸဝ်ႈသိူဝ်ယႅၼ်ၶၢၼ်း

ၽူႈလူပပ်ႉလဝ်ႈၼိူဝ်းသိူဝ်–ထိုင်တီႈၵွတ်းၵၢၼ်လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ

လိူဝ်ႈမိူဝ်ႈလိၵ်ႉ ၸၢႆးလႃႉတိၼ်ႇ၊ ၸၢႆးမိူင်းလီ
လိူဝ်ႈသၢင်ႇ သၢင်ႇဝႃယမ
တၢင်ႇလိူဝ်ႈ ၶုၼ်ၵျီႇ
ပီၵိူတ်ႇ **1941**
တီႈၵိူတ်ႇ ဝၢၼ်ႈၵုင်းၶေး ၵူၼ်ႇၶလႈႁၵ်ႉ ၶလႈဝိင်းဝၢၼ်ႈမေႃႈ (ဝၢၼ်ႈမေႃႇ) မိူင်းၶၢင် (ယၢမ်ၵႂ်ဝၢၼ်ႈလဝ်ႈၼွႆႉၵိူတ်ႇ–လၢင်ႉႁွင်ႉ–**25** လၵ်း)
လိူဝ်ႈပေႃႈ လုင်းသၢင်ႇယီႈ (ၵူၼ်းၼမ့်ၶမ်း) လုမိူဝ်ႈၵႃႇယုလႆႈ **1** ပီ
လိူဝ်ႈၶမႈ ၼၢင်းငိုၼ်းသႂ် (တၢႆးၼိူဝ်ၶလႈႁၵ်ႉ) လုမိူဝ်ႈ **1990** ပၢႆ
ပီႈၼွင်ႉႁူမ်ႈတွင်ႉ **3** ၵေႃႉ (ၸၢႆး **2** ယိင်း **1**) ပိၼ်ပီႈၵၢႆႇလူင်

1. ၸၢႆးလႃႉတိၼ်ႇ
2. ၸၢႆးလႃႉသူလုၺ်ႇ (သၢင်ႇသႃသၼ)
3. ၼၢင်းသႂ်

ၼႃႈႁိူၼ်း ၼၢင်းလုၼ်ႉ (ပိၼ်ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈလွင်ႉၽၢင် ၵိင်းတုင်) ၶတႇပီ **1962**

လုၵ်ႈလၢင်း မီး **6** ၵေႃႉ လု **2** ၵေႃႉ ၵိုတ်း **4** ၵေႃႉ (ၸၢႆး **3** ယိင်း **1**)

1. ၸၢႆးဝုၼ်းလိုၼ်ႈ–ၵိူတ်ႇပီ **1967**
2. ၼၢင်းၶမ်းမေႃႇ–ၵိူတ်ႇပီ **1974**
3. ၸၢႆးလူင်ၵုမ်ႊမိူင်း–ၵိူတ်ႇပီ **1976**
4. ၸၢႆးၼွင်ႉ (သိၼ်ၽွင်ႉလွမ်)–ၵိူတ်ႇပီ **1980**

ဝၼ်းလုမ်ႈ **7/10/10** ယၢမ်း **23:15** မူင်း တီႈႁူင်းယႃၵိူင်းမႆႇ

ၵၢၼ်သိုၵ်းသႃ (ပႆးပၺႃႇ)

1947 ၶဝ်ႈယူ **6** ပီႁဵၼ်ယူႇဝတ်ႉဝၢၼ်ႈၵုင်းၶေး ပိၼ်သၢင်ႇ **4** ပီ

1951 ၶဝ်ႈယူႇလၼ်ႉငဝ်ႈ ႁူင်းႁဵၼ်းၵၢၼ်ႇတႃႇႁိူၼ်ႇ ၵူၼ်ၵၢင်ၼမ်ႉၵဵဝ် ဝၢၼ်ႈမေႃႇ တေႃႇပူၼ်ႉလၼ်ႉ **4**

1955 ၶဝ်ႈယူႇႁူင်းႁဵၼ်းလၼ်ႉၵၢင်ဝဵင်းမွၵ်ႇ (မိဝ်ႉတိတ်ႉ) ဝၢၼ်ႈမေႃႇ ယၢမ်ဝၢၼ်ႈ **3** လၵ်း ပူၼ်ႉလၼ်ႉ **6**

1957 ၶွၵ်ႇလုၵ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းပိုၼ်းတၢႆး၊ ၵၢၼ်လိူဝ်ႉၼိူဝ်းၶလႈ တၢႆးၵေႃႉၶၼ်ႉ ၼမ်းၶွၼ်လူင်းႁဵၼ်ႇၼမ်ႉၶမ်းထိုင်လႃႈသိူဝ်ႈ၊ ပိၼ်သၢင်ႇလူင် တီႈဝတ်ႉၼိူဝ်းတၢႆး (ဝတ်ႉဝၢၼ်ႈၶၢႆႇ) မိူဝ်ႈလဝ်ႈပၼ်ႇတီတ ၼိူဝ်းသိူဝ် (လဝ်ႈၵိင်းတုင်) တိုၵ်ႉပိၼ်ၽူႈၵွၼ်းဝတ်ႉ။

◆ လႆႈၶတႇလူပပ်ႉၵၢၼ်လဝ်ႈၼိူဝ်းသိူဝ်တီႈမၼ်ႈ **3–4** ပပ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႇ– ၼိူဝ်းတၢႆးမိူင်းတၢႆး၊ ယွင်ႈယေႃးၽရႃးၼိူဝ်းတၢႆး၊ ႁူႉတူဝ်တႃႉတၢႆးႁဝ်း၊ လၢႆးၽၼ်းမိူင်း–ၵၢၼ်ၶတႇတီႈမၼ်ႈၽွင်း **1956** လိူဝ်းၼႆႉသေ ၶဝ်ႈလုၵ်ႈၵၢၼ်လိူဝ်ႉၼိူဝ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းမႃးႁၢဝ်ႈႁႅင်း။ ယုၵ်ႉယွင်ႈ လဝ်ႈၼိူဝ်းသိူဝ် ပိၼ်ၶူးငဝ်ႈမိူဝ်း ၵေႃႉပူၵ်းသူၼ်း လုၵ်ႈႁၵ်ႉလၢတ်ႈ။

◆ မေႃလူ/တီႈမၼ်ႈလိၵ်ႈတၢႆး၊ ထႆး၊ မၢၼ်ႈၶလႈၵၢင်းၵိတ်ႉ ၵိတ်းၵွတ်း။

ၵၢၼ်ႁွပ်ႇႁူႈလၢတ်ႈ

1956 ၶူးမေႃလိၵ်ႈ လုင်းတၢင်းၶၵ်း တင်းသြႃႇပႃႉလိင်ႇ ၵူၵ်ႉၵၢၼ်ႇ (တၢႆးမိူင်းမၢၼ်ႈ) မိူဝ်ႈႁွတ်ႈထိုင်ပွတ်းဝၢၼ်ႈမေႃႇ ပႃးပပ်ႉလိၵ်ႈ လၢႆး တင်းတြႃးႁဵၼ်ႇသွၼ်ဝွၵ်းလၵ်ႇၵႃႇ တီႈဝတ်ႉၵုင်းၶေး၊

သိုပ်ႇၼႃႈ–5

ပွင်ႈၵႂၢမ်းၶေႃႈ 1

2010 ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ ၵႂင်ႉၼမ်းသင်ၸၢင်ႈလႅၵ်ႈလၢႆႈ

ၵႂၢမ်းထၢမ်ၵပ်းၵႃႉပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010

1. ပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈၼႆႉဝႃႈၸႂ်ႉ ပွင်ႇသင်?။
2. ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵူၼ်းမိူင်း ထုၵ်ႇလီႁူႉၼႃႇသင် ၽွင်ႈ?။
3. ပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 ၼႆႉ လွင်ႇတေလၢင်ႈမီးဢမ်ႇတွၼ်းၽွၼ်းလီ/ၽွၼ်းလၢႆႉ တေႃႇၵူၼ်းမိူင်း?။
4. ၼႂ်းၼိူဝ်ပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 ၼႆႉသေ ပိူၼ်းလႄပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈၼၼ်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈၵႂႃႇပူၼ်ႉမႃး ယၢမ်ႈမီးၼႆႉႁိုဝ်?။
5. တိုဝ်ႉတၢင်းပႃႇတီႇလၢဝ်းၼိူဝ်း တေပေႃႉပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈမီးၵႂႃႇႁိုဝ်?။
6. ၽွင်းပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 ၼႆႉ ၸုမ်ႈတိူၵ်ႈသူၼ်းၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်း ထုၵ်ႇလီႁဵတ်းလိူဝ်ႉႁိုဝ်?။
7. ၼႂ်းၼိူဝ်ပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 ၼႆႉ ၸုမ်ႈတိူၵ်ႈသူၼ်းပႃႇတီႇၽႃႇသၢၼ်ၶတ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ထုၵ်ႇလႆႈႁဵတ်းလိူဝ်ႉႁိုဝ်လႃႇလႃႇ?။ (မိူၼ်ၼင်, ပႃႇတီႇသိုဝ်ၽိူၵ်ႇ, ၼိူၵ်ႇထႅင်ႈလႃႇလႃႇပႃႇတီႇ)
8. ဝႃးလႄပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 တေလၢင်ႈလႅၵ်ႈလၢႆႈပဵၼ်သင်မႃးလႃႇလႃႇ?။ ႁဵၼ်ထိုင်လိူဝ်ႉႁိုဝ်?။

ပေႃးဝၼ်းထိ 7.11.2010 မီးၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ ၼၼ်ပိူၼ်ႈဝႃႈ တေၵိူၵ်ႈပိူၼ်းၵႂႃႇမိူဝ်းၼႃႈ။ ယွၼ်ႉၼၼ် ၵူၼ်းမိူင်းတႃႇႁဝ်း လိူဝ်းတူၵ်းယူႇတိုၼ်ႈၽေႃႇသွၵ်းတိၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈမႃးႁိုင် ယၢဝ်းၶၢဝ်းယဵတ်, လၢင်ႈမီးၵႂၢမ်းထၢမ်လၢႆၶေႃႈ ၼၼ်တေထၢမ်ၵၼ်လႆႈသေ တိူပ်းတတ်းလႆႈႁဵင်းၽႂ်မၼ်း။

ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ပွင်ႈၵႂၢမ်းၼႆႉ တေလွႆႈပၼ်ၶေႃႈမုၼ်းၼၼ်လီႁူႉၸလႈ လၢင်ႈလွႆႈႁူႈတိူပ်းတတ်းလႆႈငၢႆႈ။

ထၢမ် ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ (ႁိုဝ်) ပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ ပွင်ႇဝႃႈသင်?။

တွပ်ႇ, ပေႃးပိၼ်မိူင်းတီး မွၵ်ႇၶရေႇသီးၶတ ၽူႈၼွၼ်ႁူပ်ႉဝၢၼ်ႈမိူင်း ၼၼ်တေႁဵတ်းၼွၵ်ႇ, မႃႇမီးၶလႈသင်၊ ပွင်ၵၢၼ်ၽွင်းငမ်းၶလႈသင်၊ တၵ်းလႆႈလုၵ်ႉတီႈၵူၼ်းမိူင်းလိူၵ်ႈတင်ႈၶိုၼ်ႈမႃး။ ၼမ်ႇလွႆႈၶလႈဝႃႈလိူဝ်းမီးၼၢႇၶႄႇၶဝ် ၼမ်ႇယွမ်း ၽေႃႈဝၢင်းၼၢႇၶႄႇၶဝ်သေ ၶိူၼ်ႈႁဵတ်းၶုၼ် ၶၼ်, တၢမ်ႈမႃႇမီးယူႇတိၵ်းတိၵ်း။ ပေႃးၵူၼ်းမိူင်းၼမ်ႇ လိူၵ်ႈႁဝ်း၊ ႁဝ်းၵေႃႈတၵ်းၼမ်ႇလႆႈလွႆႈလမ်သေ ယႃႉၵဝ်းပိူၼ်ႈ၊ တေလႆႈပူတ်းဝၢင်းၼၢႇၶႄႇတူဝ် ၵဝ်, ၶွပ်ႇမွပ်ႈပၼ်ၵေႃႉလႆႈႁပ်ႇလိူၵ်ႈတင်ႈၼၼ် မႃးပုတ်ႈတၢၼ်းႁဝ်းလီလီ။ ၵူၼ်းမိူင်းၵေႃႈမီးပုၼ်ႈ ၽွၼ်းၼၵ်းၼေ ပိူဝ်ႈတႃႇထတ်းသၢင်ဝႃႈ ၵူၼ်းၵေႃႉလႂ် လုမ်းလႂ် ပႃႇတီႇလႂ် တေမႃးႁဵတ်းပၼ် ၽွၼ်းလီႁဝ်းလႆႈလီသုတ်း။

ထၢမ် ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၶဝ် ထုၵ်ႇလီႁူႉသင်ၽွင်ႈ၊ ၼွၼ်တၢင်း ၶေႃႈတေတွတ်ႈၸိပ်းၼၢင်လႆႈ?။

တွပ်ႇ, ၼွၼ်တၢင်းသုတ်းသုတ်း ထုၵ်ႇလီႁူႉဝႃႈ လႆႈတွတ်ႈၸိပ်းၼၢင်လႆႈမီးလိူဝ်ႉႁိုဝ်။ မီးၸွင်ႈ တွတ်ႈၸိပ်းၼၢင်လႆႈလႃႇၸွင်ႈ။ ၸွင်ႈလႆႈပိၼ်တေႃႇသင်?၊ ၸိပ်းၼၢင်လႆႈမီးၽၢင်ႁၢင်ႈလိူဝ်ႉႁိုဝ်၊ တေလႆႈၶၼ်, ၶိတ်ႇ,လိူဝ်ႉႁိုဝ်လင်ႇ,ထုၵ်ႇ,မိၼ်ႈ?။ ၶၼ်ႇ,ၶိတ်ႇ,လိူဝ်ႉ ႁိုဝ်တေၼမ်ႇ,ထုၵ်ႇ?၊ သမ်ႇထုၵ်ႇ,လႆႈထၢမ်တူဝ်ၵဝ်, ဝႃႈ လူးလႆႈလဝ်ႈၵဝ်,ၸုမ်ႈၶၼ်,ၶိတ်ႇ, ၶႂ်ႈမၼ်းထုၵ်ႇ, မိၼ်ႈယူႇႁိုဝ်– ၸုမ်ႈၶၼ်,ၶိတ်ႇ,ယႃႇၶႂ်ႈမၼ်းထုၵ်ႇ, မိၼ်ႈ။

ၼွၵ်ႈသေၼၼ် ၼၼ်းၵႂႃႇၵူၼ်းလိူဝ်းၼၼ် ႁဝ်း တေလႆႈလိူၵ်ႈတွတ်ႈပၼ်ၸိပ်းၼၢင်လႆႈၵမ်ႉထိမ် ၶဝ်ၼႆႉ ၵေႃႉလႆႈပိၼ်ၵူၼ်းသိုဝ်ႈၵူၼ်းလီသေ ႁဵတ်း လၢတ်ႈႁဵတ်းႁဵတ်းပၼ်ၽွၼ်းလီၵူၼ်းမိူင်း။ ပေႃး ၼမ်ႇ,လႆႈၵူၼ်းသိုဝ်ႈၵူၼ်းလီၶလႈ ၼမ်ႇ,ႁဵတ်း လၢတ်ႈႁဵတ်းႁဵတ်းပၼ်ႁဵဝ်း လၢင်ႈၵႂႃႇ,လိူၵ်ႈမၼ်း ႁဵတ်းသင်။

ထၢမ် ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 လွင်ႇတေလၢင်ႈ မီးဢမ်ႇတွၼ်းၶလႈ ၽွၼ်းလီၽွၼ်းလၢႆႉ တေႃႇၵူၼ်းမိူင်း?။

တွပ်ႇ, လွင်ႈၼႆႉ လီတူလုၵ်းၶိုၼ်းပပ်ႉပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း 2008 ၶဝ်ဝႃႈ ၼီၼ်းၼၢၼ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မုင်ႈယိူင်းဝႆႉပိူဝ်ႈတႃႇၽွၼ်းလီၵူၼ်းမိူင်းယူႇၶႃႈ ၼၼ်ၼၼ်ယူႇ။ ၵူလုၵ်းၵႂႃႇ ပေႃးတူလုၵ်းငဝ်ႈတေႃႇပႃႇ ၶေႃႈလိၵ်ႈ 194 ၶေႃႈၼႆႉ ၶဝ်ၶဵၼ်,တၢမ်ႈဝႆႉပိူဝ်ႈတႃႇ ၽွၼ်းလီၽႃႇ,သိုၵ်းလွၼ်ႉလွၼ်ႉ။ ၼမ်ႇ,တူၵ်ႇ,ပႃး ၽွၼ်းလီၵူၼ်းမိူင်းတီႈလႂ်။ ပေႃးပႃႇတီႇ,ၽႃႇ,သိုၵ်း သူၼ်းတုမ်ၵေႃႈ ၵႂႃႇလၢတ်ႈဝႃႈ *“ပေႃးသူလဝ်ႈ ၼမ်ႇ,လိူၵ်ႈႁဝ်းသေ ၵူႇ,လိူၵ်ႈပိူၼ်ႈ၊ သိုၵ်းလၢင်ႈ ယိုတ်းၼၢႇ,ၶႄႇ,ၶိုၼ်း”*။

ၵူလုၵ်းၵႂႃႇ ၵႂၢမ်းၵပ်းထုၵ်ႇ,ၼိူင်းၵလီတ်ႈဝႃႈ **“မွၵ်ႇ,ၵုမ်ႈလမ်ၽိုတ်းၽိုတ်းလူင်ၵေႃႈ–တေႃႈယင်း ၵႃႉမီးသၢႆသီငိုၼ်း”** (Every cloud has a silver lining) ၼႆယူႇ။ ၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်းၵေႃႈ ပေႃးမေႃ ၶတ်းလွႆႈႁူလႆႈၵေႃႉလွႆႈသိုဝ်ႈလွႆႈလီလွႆႈႁဵတ်းလွႆႈႁၢၼ် သေ တွတ်ႈပၼ်ၸိပ်းၼၢင်လွႆႈၵမ်ႉထိမ်လိူဝ် ၽွၼ်း

ပေႃးဢၼ်ပဵၼ်သွၼ်ႇတင်းမိူင်းပတ်းပိုၼ်ႇၸတ်ႉသိူဝ်ႇမိူင်ႈ၊တၢမ်ႈ၊ပေႃႈလႆႈ ပေႃးသွၼ်ႇတႃႇမိူင်းတႆးႁူင်ႉၸႅတ်ႈ ၵိူင်ႉၵိုဝ်ႇ 2 လွင်ႈသေ လၢင်ႈပေႃႈလႆႈယူႇ

လီတႃႇပိုၼ်ႇလၢင်ႈယိၼ်းပိၼ်ႇၽွၼ်းလီတႃႇၶႂၢင်ႇ ယူႇ။

ထၢမ် ၵိူင်ႉၵိုဝ်ႇၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 ၼႆႉ သေ ပိုၼ်ႇလင်ပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ ၵႂႃႇပူၼ်ႉမႃးမိူဝ်ႈ 1990 မၼ်းၶိုဝ်ႇ?။

တွပ်ႇ 1. ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ လၢတ်ႈၼႆၵ်းမိူဝ်ႈ 27.5.1990 သေတႃႉ ၸိူဝ်းမိူဝ်ႈ 18.9.1988 ဝၼ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈယိုတ်းဢႃႇၼႃႇ၊ပွၵ်ႈၵမ်း 2 ၼၼ်ႉ ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႆႉဝႃႈ တေမီးၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ။ ဢၼ်ၼႆႉလႃတ်ႈပၼ်ၵေႃႉတင်ႈပႃႇတီႇၸလႈ ပၼ်သူၼ်းတုမ်ႁူၼ်းမိူင်း၊ ၶႂၢဝ်ႇၽူႈတေၶဝ်ႈၸႅ. (ဢၼ်ၶွင်ႈၵၼ်ဝႃႈ ၸိူၼ်းၽွင်းၶိူဝ် ယူႇမိူဝ်ႈလိူဝ်)။

2. ထိုင်လိူၼ်ၽူဝ်ႉၸႅမ်ႉပိုဝ်ႉ 1989 ၵေႃႈ ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇၶႂ်ႈသုၵ်ႉသႂ်ႇမႃႇလိူဝ်ႈသိူင် လိူဝ်းတေၶဝ်ႈ ၸႅ. ၽႂ်းၶၢဝ်းတၢင်း 7 ဝၼ်း။ ႁူင်ႉၵႂႃႇပိုၼ်ႇပၼ် သူၼ်းတုမ်ဝႃႈပီပႃႇယဝ်ႉၸလႈ ပႃႇတီႇတင်းဢမ်ၵေႃႈ ပၼ်လိူဝ်ႈသိူင်ၼင်ႇဢၼ်ၵၢၼ်းဝႃႉယူႇ။

3. ၽွၵ်ႈသေၼၼ်ႉ ယင်းပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႃႈ တေလၢတ်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၼႂ်း 6 လိူၼ်တၢင်းၼႂ်း မိူဝ်ႈလိူၼ်မေး ပီ 1990 ၸလႈ မီးၶၢဝ်းယၢမ်း သူၼ်းတုမ်ၶႃႇသိူင်လႆႈၼၼ်ႉ။

4. ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၵေႃႈလႆႈဝႃႈ သိုဝ်ႈတိူင်ႈ ပူင်ႇသုၼ်ႇဢမ်။ ဢၢမ်ႇပေႃးလႆႈငိၼ်းဝႃႈတိူၵ်းငိၼ်း ၵိၼ်ႇၶႄးၵၼ် လုၵ်ႉသုၵ်ႉပၼ်ပႃႇတီႇၽွၵ်ႈသိူၵ်း။

5. ထိုင်ၶၢဝ်းဢၼ်ပဵၼ်ၵိူပ်ႉၵၢင်လုၵ်ႈၵေႃႈ မီးၽူႈ တိူၼ်းပႃႇတီႇၸဝ်ပွႆႉတူၺ်းလွမ်းဝႃႈ လွင်ႇဢၼ်ပဵၼ်သိုဝ်ႈ သိုဝ်ႈတိူင်ႈ။

တင်းဢမ်ထၢင်ႇဝႃႈ ပိၼ်ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ ဢၼ် "လွတ်ႈလိူဝ်းၸလႈပိၼ်ထမ်း" ယူႇ။

ထၢမ် တိုဝ်ႉတၢင်းတႃႇပႃႇတီႇလၢဝ်းၶိူဝ်း တေပေႃႈ ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ မီးလိူဝ်ႉၶိူဝ်?။

တွပ်ႇ 1. လွင်ႇလုမ်းလဝ်ႈဢႃႇၼႃႇသိူၵ်းမၢၼ်ႈ တေၵိၵ်းသိုဝ်ႈၵိၵ်းတိူင်ႈမိူၼ် 1990?။

2. ၶဝ်တေပၼ်ၶႂၢဝ်းပေႃႈၵႂႃႇၶိူဝ်ၼၼ်ႉႁူင်ႉ။

ႁူင်ႉၵႂႃႇတီႈၼင်ႈတင်းသိူင်ႈ ပိူဝ်ႈတႃႇၸႅ. ၵၼ်ၶႃမ်ဢၢဝ်မီး 1,163 တီႈၼင်ႈ။ ပႃႇတီႇသိူၵ်း (သၢင်ႇသီႈသိၼ်ႈၶိူဝ်) သမ်ႉၸႅ.လႆႈႁူႈတီႈၼင်ႈ။ တင်းၽွၵ်ႈ၊လၢဝ်းၶိူဝ်းသမ်ႉ လူင်းၸႅ.သိူင်၊ ဢၢမ်ႇ ပူၼ်ႉၼိူင်းၶိူင်ႈတီႈၼင်ႈၼၼ်ႉ ပေႃးဢၼ်ပဵၼ်သွၼ်ႇတင်း မိူင်းပတ်းပိုၼ်ႇၸတ်ႉဢၢမ်ႇပေႃႈလႆႈ။ ပေႃးသွၼ်ႇတႃႇ မိူင်းတႆးႁူင်ႉၸႅတ်ႈ ၵိူင်ႉၵိုဝ်ႇ 2 လွင်ႈ ဢၼ်လၢတ်ႈ မႃးၼၼ်ႉသေ လၢင်ႈပေႃႈလႆႈယူႇ။

ထၢမ် ၵိုဝ်ႇပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 ၼႆႉ ၶိုၼ်ႈတိူၵ်း သူၼ်းႁူၼ်းမိူင်းၶႂ်ႈဝႃႈ ထုၵ်ႇလႆႈၵိၵ်းၶိူဝ်?။

တွပ်ႇ ယႃႇပေႁူဝ်၊ လိူၵ်ႈႁူၼ်းလီႁူၼ်းသိုဝ်ႈ ႁူၼ်း ၶႂ်တ်း၊ ပေႃးဢၢမ်ႇၶႂၼ်ႁူၼ်းလီႁူၼ်းသိုဝ်ႈ ႁူၼ်းၶႂ်တ်းၵေႃႈ ဢၢမ်ႇတၢပ်ႈလိူၵ်ႈၽိူဝ်။

ထၢမ် ၵိူင်ႉၵိုဝ်ႇပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ 2010 ၼႆႉသေ ၶိုၼ်ႈတိူၵ်းသူၼ်းပႃႇတီႇ လိူဝ်းသၢၼ်ၶတ်း ၸႅ.သိူင်၊သိူၵ်းမၢၼ်ႈတင်းလႆႈ (ၶိူဝ်) ပႃႇတီႇ လၢဝ်းၶိူဝ်းၶႂ်ႈ ထုၵ်ႇလႆႈၵိၵ်းလိူဝ်ႉၶိူဝ်လႆႈလႆႈ?။

တွပ်ႇ လဝ်ႈမုၼ်သင်ၶႂ်ႈတူၼ်ၼိူင်ႈ ဢၼ်ႁူၼ်း မိူင်းတႆးၶႂ်ႈ ၼပ်ႉထိုဝ်တင်းဝၢၼ်ႈတင်းမိူင်း တူၼ်ၼိူင်ႈ သင်ႇဝႃႈဝႃႈ–

1. တေၶဝ်ႈပႃႇတီႇလုၵ်ႉသေ လူင်းၸႅ.ၵေႃႈ ဢၢမ်ႇပိၼ်သင်။ ႁူင်ႉၵႂႃႇ တၵ်းလႆႈတွင်ႈထၢမ် ၵၢင်လုၵ်ႉၵၼ်ႁူႉၵၢင်လုၵ်ႉၵၼ် ၸတႃႇၸိူမ်ၽႂ်းပွၵ်ႉယွမ်ႇ သေ လင်ႇၵွႆႈၶဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈဝႃႈ ၽွၼ်းလီတူဝ်ၵဝ်ႇ ၸလႈ ၽွၼ်းလီပွၵ်ႉယွမ်ႇၶႂ်ႈ မၼ်းလိူၵ်ႇၵၼ်

ၶွင်ႈသီၶိူဝ်
သၽေႃးႁူၼ်းမိူင်း
ပြည်သူ့လွှတ်တော်မဲပုံး

ၶွင်ႈသီသွမ်ႇ
သၽေႃးလိူဝ်ႉၶိူဝ်း
အမျိုးသားလွှတ်တော်မဲပုံး

ၶွင်ႈသီၵမ်ႇ
သၽေႃးၸလႈမိူင်း
တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်မဲပုံး

ၵမ်ႉလႆႈ။

2. ၶႂ်ႈယိူင်ႈၽၵ်ႉၵၢၼ်မိူင်း မူႇသလိမ်ႇၼၼ်ႉ မိူင်းထႆး။ ၶဝ်ပဵၼ်လုၵ်ႈလုမ်းပႃႇတီႇ ၵၢၼ်သၢၼ် ၶတ်းၵၼ်သေတႃႉ တူဝ်ၶဝ်ၸတ်ႉ ၵမ်ႉၶတ်းၵၼ် ႁဵတ်းၵေႃႉလီၵၼ်။

ၵွပ်ႈၼၼ်ႉ ၶႂ်ႈတိုၵ်းသူၼ်းဝႃႈ ယႃႇတိုၵ်း တေႃးၸသ့ၸၼႄးႁဝ်းဢၼ်ႇၵၼ်။ ယႃႇပိုတ်ႇသိူဝ်ႈၶိူဝ်း ပိူၼ်ႈႁၼ်လႅင်တႃႇႁဝ်း။ ပေႃးဝႆႉပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ ယဝ့်ၵေႃႈ ၶိူဝ်းပိူင်ႈၵိူင်ၵၼ်လွႆးၵၼ်။ ယႃႇဝႃႈ ပႃႇတီႇ ၵမ်ႉမိူၼ်ၵၼ်ၸလႄႈ ၵမ်ႉလၢင်ႈလွႆး၊

ထၢမ် ဝႆႉသေပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ **2010** ယဝ့်တူဝ်ႈ လၢင်ႈပဵၼ်သင်မႃး?။

တွပ်ႇ ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၵမ်းၼႆႉ ပဵၼ်ၵၢၼ်တေႃႇ လႅင်းလူင်ၵၢၼ်ၼိုင်ႈ ပိူဝ်ႈတႃႇလၵ်ႉၵႃႇ ၽႃႇသိုၵ်းၶဝ်ၵေႃႈဝႃႈလႆႈ။ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈ ၶဝ်ၼိုင် ပွင်ႇဝႆႉၵူႈပိူင် ၵၢၼ်းၵဝ်ပေႉၼႆသေတႃႉ ၵၢၼ် ၵမ်ႉထၢင်ႇၵမ်ႉထိုမ်ၵေႃႈ လၢင်ႈၵိုတ်ႇပဵၼ်မႃး။

မိူၼ်လွမ်လိုင်ႈလူင် **ၵေႃးပၢႆးသျွပ်ႇ** (Gorbachev) မိူင်းရူႇသျႃးတုမ်ႇသူဝ်းဝီယႅတ်ႈၸွမ်းမိဝ်းၼႆႉ ယၢမ်ႈပိုတ်ႇႁၢင်ႈတေႃႇၵူၼ်းမိူင်း ပၼ်တၢင်း ႁၼ်ထိုင် ပၼ်ထတ်းသၢင် ၼိူဝ်လွၵ်းပိူင်ၸွမ်းမိဝ်းၼႆႉ ၵၢၼ်ၶဝ်လွႆးတိုဝ်းၺႃတ်းလွမ်းၼၼ်ႈ ၶိူဝ်းလီ တွၼ်းၸိုၼ်ႈ။ ႁူလႆးၵႃႈ ၵမ်ႉထၢင်ႇၵမ်ႉထိုမ် မီးၵၢၼ်ၽိူၼ်ႈဝႆႉ၊ ၼၼ်းၸွမ်းမိဝ်းၼႆႉၼင်ႇၵၼ် ၵိုတ်ႇပဵၼ်မႃး၊ မၼ်းလဝ်ႈၵေႃႈ ၵမ်ႉၵုမ်းၵမ်လႆႈ ထိုင်တီႈမိူင်းသူဝ်းဝီယႅတ် လႆႈတႅၵ်ႇယၢႆႈႁႃႇမိူဝ်ႈ **20** ပီပူၼ်ႉမႃး။ (ၽွင်း **1991**)

တီႈမိူင်းရူမ်ႈတုမ်ႇႁဝ်းၵေႃႈ လၢင်ႈပဵၼ်မႃး လႆႈ။ တေလၢင်ႈမိူၼ်ႁၢမ်း လဝ်ႈၸုၼ်သႃႇ ယၢမ်ႈ လၢတ်ႈ *“မိူဝ်ႈၸတႃႇမၼ်း ၵဝ်ၵၢၼ်းတူတ်းႁူလႆး၊ ၽိူဝ်ႇရူႉတူဝ်ၸီႈပေႃးတီမ်ႇရွင်ႇႁူၼ်ယဝ့်။”*

လႆႈၶမ်းလမ်ႈ **(18.9.2010)**

မႃႇတွင်း

ၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇမၢၼ်ႇမႃႇၵလိၼ်း **18.9.10** တီမ်ႈဝႆႉဝႃႈ–

1. တေမီးၸွင်ႈသၢႆႇၼပ်းၵၢင်လႂ် **4** သီ

– သၽေႃးႁူၼ်းမိူင်း သီၼွၵ်ႉ

– သၽေႃးလိူင်ႈၼိူဝ်း သီသွမ်ႇ

– သၽေႃးၸလႃႈမိူင်း သီၵမ်ႇ

– တူဝ်တၢၼ်းလၢဝ်းၼိူဝ်း **0.1%** သီၶၢဝ်

2. ၼၼ်းၼပ်းၵၢင်လႂ် တေမီးသီႇလွၵ်း

– လွၵ်းလိုဝ်ႈၸေႃႇတၢၼ်းၽွင်း

– လွၵ်းလိုဝ်ႈပႃႇတီႇ

– လွၵ်းၼိူင်ႈမႃႇပႃႇတီႇ

– လွၵ်းသၢႆႇမႃႇမၼ်း ✓

(ႁၢင်ႈမေႃႈယႃႈငွၵ်း)

သိုပ်ႇမႃးၼႃႈ–2

သမ်ႉၶႆႈပိူၼ်းၼိူဝ်းမိူင်းၸၼႄးၸလႃႈ လႆႈၵွၼ်းရူႉၽွင်းသေ ၸတႃႇမီး လႂ်ႁၵ်ႉၼိူဝ်း။

1958 ၽွင်းပဵၼ်သၢင်ႇလူင် ၵၢဝ်ပပ်ႉလဝ်ႈၼိူဝ်းသိူဝ်တီမ်ႈ ႁူႇလွမ် လိၵ်ႈပိူၼ်ၼၼ်းလႃႈသိဝ်ႈသေ သူၼ်းတုမ်ႇႁူၼ်းၸုမ်ႇၶဝ်ႈႁၢပ်ႇ ၵၢၼ်လိူဝ်ႉလၢတ်ႈ၊ လွမ်းသူင်ႇထိုင်ပွတ်းလႆႈၶႃႈ ပၢင်လူင် ၽွင်းသိုၵ်းတႆးၼၼ်း UMP ၶဝ်ႈထိုၼ်ႇ။ ယၢမ်ႈရူပ်ႉလဝ်ႈလၢင့်– ယွင်ရူလ်ႈ တီႈတႃႈၵုင်ႈပွၵ်ႈၼိုင်ႈ။

1959 ၽွင်းၵၢဝ်ပပ်ႉပူၵ်းတိုၼ်ႇၵၢၼ်မိူင်း ၸွင်လဝ်ႈၼိူဝ်းသိူဝ် **20–30** ပပ်ႉမူၵ်းတွႆႈၵီႈယႃတႆးသေ လုၵ်ႉလႃႈသိဝ်ႈၸီႇလူတ်ႉၽွႆး လူင်းဝီင်းလိူဝ်၊ သိုပ်ႇပူၼ်ႉႁူႇမျိုတ်ႉၵျီးၸႄး၊ ၵၢဝ်ပပ်ႉႁူႇပၼ် ႀႃႇပႃႉလိူင်ႇလွႆႈပိူၼ်မိူင်းၶၢင်။ မိူဝ်ႈပွၵ်ႈၼိုၼ်းလႃႈသိဝ်ႈ ၵမ်ႇ တၼ်းၼိုတ်းလဝ်ႈၼိူဝ်းသိူဝ် လႆႈၵွၵ်ႇပႆႈ ယွၼ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵၢၼ်းတီလွပ်း။

◆ ၶၢဝ်းၵတ်းၽွင်းႁၢင်ပီ ဝႆႉပူဝ်ႇမွင်ႇ တိုၵ်းယိုတ်းတၢင်ႉယၢၼ်း၊ ပူဝ်ႇတေဝိင်ႇ ယိုဝ်းယိုတ်းလွႆပၢင်ၿႄးယဝ်ႉ လွၼ်ႈလိူင်တီႈ ဝတ်ႉသႃႈၶၢဝ်– မိူင်းယႆ သေ ႁူႇယွၼ်းၶဝ်ႈသိုၵ်း တီႈလဝ်ႈ သိူဝ်လိၵ်း (ပူႇၶိူင်ဝၢၼ်ႈပုင်ႇ၊ မိူင်းယႆ– ၵႃႇယု **70** ပႆႇ) လဝ်ႈတူၼ်ၼူးဝတ်ႉႁျင်းသိူင် မိူင်းယႆ (ၵၢၼ်ယၢမ်ႈလႆႈထုၵ်ႇ သိုၵ်းမၢၼ်ႈယိုဝ်းတိူဝ်ႉမၢတ်ႇၼၼ်ႇ) တင်ႈပၼ် လိုဝ်ႈမွႆႇဝႃႈ **သိူဝ်ယိၼ်း** ။

1960 ၽွင်းမၢၼ်ႈၵူးၸူ ရူလ်းသူၼ်းလုမ်းလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ ၶိူဝ်းၵၢဝ် ႁွင်ႈၵၢင်လိၵ်ႈၵၢဝ်တီး မွၵ်ႉၶေလႄႈသီး ၸၼ်ႉ ပူႇၶိူင်ဝၢၼ်ႈပုင်ႇ ႁူႇဝၢင်းၼိူင်ႈၵေႃႈ ၵမ်ႇၽွမ်ႉလွမ်းသေ ၽၢတ်ႇယၢၼ်ႁူႇယူ လွမ်း ပူဝ်ႇတေဝိင်ႇ (တပ်ႉသိုၵ်း ၽွမ့်ရူမ်ႈႁူၼ်းမိူင်း) ပွတ်း မိူင်းမႃး မိူင်းတွမ်း။

◆ ႁူႇလွမ်းပူဝ်ႇတေဝိင်ႇၽိူဝ်မိူင်းဝႃႉ ထိုင်တီႈလဝ်ႈၽျႃႉဝိင်းငိုၼ်း တင်းႁူၼ်းသိပ်းပႆႇ ယူႇပီပႆႇပိူဝ်ႈတႃႇပွႆႉၵၢဝ် တၢင်းလွႆႈထိမ် ႁွင်ႈ/မၢၵ်ႇ။

◆ သိုပ်ႇလူင်းပွတ်းၵိၼ်းတုင် လွမ်းၶႆႈလဝ်ႈၼိူဝ်းသိူဝ် (မီးလိၼ် လိၼ်ထႆး) ၽိူဝ်မိူင်းငိၼ်းရူပ်ႉလႃးလဝ်ႈၽွရင်ႇ (လႆႈလႃႉမျိုၼ် ပၢင်လူင်) သေ ၽိုၵ်းၵၢၼ်သိုၵ်း ႁၢပ်ႇၵၢၼ်လွမ်းၼၼ်းသိုၵ်းႁၢၼ် လိုင်ႈတႆး SNA (ၽွင်းၵူးၵုင်ႇတရ ငေးၶမ်း ၶမ်ၸွၵ်ႈမၢၼ်ႈ တႃႈၵုင်ႈ) လႆႈပဵၼ်ရူဝ်ထိူဝ်သေ ယိုဝ်းသိုၵ်းလွမ်းလဝ်ႈၽွရင်ႇ ၸပ်ႉသိပ်းသိပ်းပွၵ်ႈ ၶၢဝ်းတၢင်း **2** ပီပႆ။

◆ ၽွင်းလဝ်ႈငေးၶမ်းၵွၵ်ႇၸွၵ်ႈ ပႆႈမႃးထိုင်ပွတ်းပိူတ်ႇၵၢင်ႉ၊ သိၼ်မွင်း၊ မိူင်းသိၼ်၊ မိူင်းၵိၼ်း သူၼ်း တုမ်လဝ်ႈၸေႃႇမိူင်းလူင်၊ လဝ်ႈႁၢၼ်ထမ်းဝူင်း၊ လဝ်ႈႁၢၼ်သၢမ်လေႃး ၶဝ်ၶိူတ်း ပၢင်ၵုမ်တီႈရူဝ်ပုင်ႇ မိူင်းငိၼ်း **7** ဝၼ်းသေတမ်းဝၢင်းလၵ်း ၵၢၼ်ယိူင်းၵၢၼ်းၸၼ်ႉ ပဵၼ်လၼ်ႉၸုၼ်ႁၢၼ်၊ သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵေႃႈႁၢင်ႈသိုၵ်းလေႃႇတိုၵ်း။

1962 ဝႆႉရူဝ်ပဝ်ႈသိုၵ်းႁၢၼ်လိုင်ႈတႆး SNA လဝ်ႈငေးၶမ်း တင်ႈ လုမ်းငဝ်ႈငၼ်း တီႈရူလ်ႈၸမ်ႉၸုၼ်ႇယဝ်ႉ ၶွင်ႉႁူၼ်းၽိုၵ်း

သိုပ်ႇၼႃႈ–18

ၽူႈၼမ်းလၢဝ်းၸိူဝ်း
ထတ်းသၢင်ၼိူဝ်ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈမၢၼ်ႈ 2010

ၸဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း ႁူဝ်ပဵၼ်ႈၸွင်ႉသီႉၵၢဝ် ၼိုၼ်းလိုင်ႈတႃး (RCSS) ၶၢၼ်ဝႃႈ– "ၽွၼ်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ **2010** ၼႆႉ တႃႇလုမ်ႈၽႃႉတေယွမ်း ၶပ်ႉ မီးသၢႆငၢၼ်၊ ပႃးလီမ်ၵမေႊၵိူဝ်ႊ ၵိင်း ၵလီတ်ႈ ၵိၼ်းတီႊယိူဝ်ႊ ၸၢ႞။ တၢင်ႇဝၢၼ်ႈ တၢင်ႇမိူင်း တေၵဝ်တိူဝ်ႉတၢင်းၵၢၼ်မၢၼ်ႈပိူတ်ႇ မိူင်းသေ ၸဝ်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ။ မၢၼ်ႈမီးပၼ်ၶႃသၢင် လၢႆလၢႆၼႆၵေႃႈ ၸဝ်တေထတ်းသၢင်၊ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ပၢင်ၸၢ႞ႉၶိူင်ႇလူင်/ပၢင်တိူၵ်းလူင် တေၸတႇပိူၼ်။ ၽိူၼ်ႇသၢၼ်ၸတ်းၸဝ်ၵေႃႈ ၶၢင်ႈၶိူၼ်းၶိူင်ႇတႃႉ လၢင်ႈမီးတိူဝ်ႉတၢင်းပေႉလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ။ ၽိူၼ်ႇသၢၼ်ၸတ်းတေပေႉၵမ်ႇပေႉၼၼ်ႉ ၵမ်ႇလွႆႈ မိူဝ်ႈလီဝ်ၸလႈၽွင်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ၊ မိူဝ်ႈလီဝ် တႃႇတေပေႉၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈတိူၼ်းယၢပ်ႇ။ ပၢင် တိူၵ်းလူင်ၼႆႈလိူၵ်ႈတင်ႈၼႆႉ ၵမ်ႇပႃးၵၢႈႁိူဝ်" –ဝႃႈၼႆ။

ထွၵ်ႊတိူဝ်ႊသုလ်ႊၸႃး ၽူႈၼမ်းၸၢင်းဝႃႈ– "ပႃးလၼ်ႉၽူႈၼမ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ တင်းတၢင်ႇဝၢၼ်ႈ တၢင်ႇမိူင်းၵုပ်ႇၵၼ် ပိုၼ်ႈတင်းၼမ်ၼိုင်ႈၸိူဝ်း ႁူၼ်းႁိူၼ်း၊ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈသမ်ႉ ၼိုင်ႈၸိူဝ်းသိုၵ်း သေၵုပ်ႇပိုၼ်ႈၼႆႉ၊ တႃႇပိုၼ်ႈတေၶိူတ်းၵေႉၸဝ် ၵေႃႈ ယၢပ်ႇလွႆပိုၼ်ႈ၊ ပိုၼ်ႈၸွႆႈၶၢၼ်မၢၼ်ႈထွတ်ႇၸိူဝ်း သိုၵ်းၸဝ်သေ ၵုပ်ႇပိုၼ်ႈ။ ယွၼ်ႉၼၼ် ပိူဝ်ႈတႃႇ ၸႅၵ်ႈလႆႈလုမ်ႈၽႃႉ ၶပ်ႉႁႅင်းၽွၼ်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈ တင်ႈၼႆႉ မီးပိုင်လီဝ်ႁူလ်း၊ ပေႃးဝႃႈလုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈၵမ်ႇလွမ်းထမ်းတြႃး၊ တီၵ်းတီင်ၽိူၼ်ႇသၢၼ် ၸတ်း၊ ပိတ်ႉလီၼ်သေ ပေႉၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈလိုင် ၸႂ်ႈလွႆႈၵွၵ်ႇၸၢဝ်ႇၼမ်ၼမ် တေပိူၼ်ၵၢၼ်ၵမ်ႉ လွႆႈ" –ဝႃႈၼႆ။

ၸဝ်ႈၶၢၼ်ယွင်ရူလ်ႈ ၽူႈႁွၼ်းၵၢၼ် EBO ၵေႃႈၵမ်ႉထီမ်။ မၼ်းၸဝ်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– "မိူဝ်ႈလီဝ် ပိုၼ်ႈၶၢၼ်ဝႃႈ ပႃးမီးၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၵေႃႈ ႁူၼ်း မႆႇတေၸဝ်ႈမႃး၊ ၼႆႉႁူၼ်းမႆႇလိူဝ်းၼႆႉ တေပႃး ႁူၼ်းႁိူၼ်းၵမ်ႈၽွင်ႈၸဝ်ႈမႃး၊ ပေႃႇလသီႇ လၢင်ႈ လီၵ်ႈလၢႆႈမႃးလွႆးလွႆး၊ ပႃးၸဝ်ဝႃႈပိူၼ်မိူင်းတီးမွၵ်ႇ ၸရေႊသီးၼႆလိုင် ၵၢၼ်ပိၵ်ႉၽၵေးတူမိူင်းဝႆႉၶိင်း ၼီၼ်ႇႁူႈပွၵ်ႈၵေႃႈ တေလႆႈပိုတ်ႇမႃးၽွင်ႈ၊ (ဝႃႈ ပိူၼ်မိူင်းတီးမွၵ်ႇၸရေႊသီး သမ်ႉပိၵ်ႉၽၵေးတူ ဝႆႉတီၵ်းတီၵ်းၵမ်ႇလႆႈ၊ မိူင်းၸဝ်ႈၵႃႇၼႃႇသိုၵ်း ၸတေပိၵ်ႉလႆႈ) ပႃးပိုတ်ႇမႃးယဝ်ႉ ပိုဝ်ႈတႃႇၸၵႈ ပၼ်ၶႃႁူႈလွင်ႈလွင်ႈၵေႃႈ မီးတိူဝ်ႉတၢင်းမႃး၊ ႁူႈပွၵ်ႈၵမ်ႇလၢင်ႈထၢမ် ၵမ်ႇလၢင်ႈထတ်းသၢင် ၵေႃႈ တေလၢင်ႈထၢမ်လၢင်ႈထတ်းသၢင်မႃး။ ပၼ်ၶႃၼိူဝ်ႊၸလီႊယိူဝ်ႊ၊ ယႃႈမဝ်းၵမ်၊ ၵၢၼ်ၵေႃႉ ႁူၼ်း လိူဝ်းၼႆႉ လၢင်ႈၶၢၼ်တၢင်းၵွၵ်ႇမႃး" –ဝႃႈၼႆ။

လၢႆလၢႆၸဝ်ႈၶၢၼ်ရူမ်ႈၵၼ်ဝႃႈ– တႃႇပႃႇတီႇ သၢင်ႇသီႈ USDP တေပေႉမီးသၢႆငၢၼ်၊ ယွၼ်ႉ ဝႃႈ **1.** ပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း **2008** ၊ မႂ်ႇမီးၵၢၼ် လိူၵ်ႈတင်ႈ၊ မႂ်ႇမီးၵဝ်ႇၵဝ်ႇလိူဝ်းၼႆႉ ၸဝ်ႈလွၵ်ႈ မိၼ်ႈၵူၺ်းလုၵ်းၽိူၼ်ႇ USDP ၊ **2.** ပႃႇတီႇယႂ်ႇလူင် မိူၼ်ၼင်ႇပႃႇတီႇၼူၵ်ႉယုင်း NLD ၊ ပႃႇတီႇ ႁူဝ်သိူဝ် SNLD လိူဝ်းၼႆႉ ၵမ်ႇၸဝ်ႈပႃးၵၢၼ် လိူၵ်ႈတင်ႈ။ ႁွပ်ႈၼၼ် ၵၢၼ်လၢႆၽိူၼ်ႇလၢႆမိူင်းပွင်ႉ လႃႇလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈဝႃႈ– ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈတေ ၵမ်ႇလွတ်ႈလီဝ်းပိူၼ်ထမ်းလိူဝ်းၼႆႉ လႃႇပူၼ်ႉ ဝူတ်ႈဝၢတ်ႈၸွႆႈပူၼ်ႉတၢင်းၸၼ်းႁူလ်း–ၼႆယဝ်ႉ။

ၸဝ်ႈၶၢၼ်ယွင်ရူလ်ႈ

ထွၵ်ႊတိူဝ်ႊသုလ်ႊၸႃး

ၸဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း

Photo : SHAN

Photo : SHAN

တွၵ်ႈတိုဝ်ႈလၢႆးမွၵ်ႇၶမ်း ႁႃသီင်/တွပ်ႇၶႃႈ လွင်ႈမီးၵူၼ်းၶသႉသွမ်း

ဝၼ်းထိ **09/09/10** ပွတ်းၼႂ် ပႃႇတီႇသၢင်ႇသီႈသိၼ်ႈၸိူဝ်ႉ USDP တွၵ်ႈတိုဝ်ႈလၢႆးမွၵ်ႇၶမ်း ၵွၼ်ႁူဝ်လုမ်းလိူဝ်း **7–8** ၵေႃႉ ႁူႉသူၼ်းတုမ်ၵူၼ်းမိူင်း တီႈပွၵ်ႉ **6** ၊ ယွမ်ႇ **12** ဝဵင်းလႃႈသိူဝ်ႈ ၊ ၵၼ်မီးတႃႇၶလႆႈၶၢႆႇ ၶဝ်ႈၸိုင်ႈႁၼ်၊ မၢၼ်ႈမီး **5–6** ၶိူၼ်း။ လၢႆးမွၵ်ႇၶမ်း ၸုင်ႈသူဝ်းတၢႆး သိုဝ်ႈၶွၼ်ႇၵူၼ်ၶွၼ်ႇႁူႉ၊ လၢဝ်းမၢၼ်ႈ **4–5** ၵေႃႉ လိုဝ်းႁူႉလွမ်းၵေႃႈ ၸုင်ႈသူဝ်းတၢႆး၊ ၵူၼ်းၶဝ်ႈၶိူမ်ႈထွမ်ႇမီးမွၵ်ႇ **100** ပၢႆ။

တွၵ်ႈတိုဝ်ႈ လၢႆးမွၵ်ႇၶမ်း လၢတ်ႈႁၢမ်းတၢႆး ႁၢမ်းမၢၼ်ႈ **2** ၽေႃသႃ၊ သပ်းလႅင်းၶၼဝႃႈ– *"ၼင်ႇပႃႇတီႇႁၢၼ်မိူင်းတင်းသဵင်ႈၼႆႉ တၢႆးမီး **2** လုမ်း/ပႃႇတီႇၵူလႆး သိုဝ်ၽိူၵ်ႇ တင်းသၢင်ႇသီႈ။ ႁဝ်းၵမ်ႇဝႃႈၶႂ်ႈသၢၼ်ၶတ်းလုမ်းလႂ် ႁမ်ႉထီမ် တွတ်ႈပၼ်လုမ်းလႂ်၊ ပေႃးဝၼ်းလိူၵ်ႈတင်ႈမႃး တေသႂ်ႇၽႂ်မီးတီႈႁၢင်လွႆသူလဝ်ႈ။ လီၶႃႉဝႆႉဝႃႈ ပိုၼ်ႉတီႈလိူၵ်ႈတင်ႈၼႂ်းမိူင်းတၢႆး **55** ၶလႈဝဵင်းၼႆႉ တႃႇ **15** ၶလႈဝဵင်း ပီၼ်ၼေႈလိၼ်ၽွင်းငမ်းတူဝ်ႁဝ်ႇႁူႉယဝ်ႉ၊ ၵိုတ်းယူႇ **40** ပိုၼ်ႉတီႈလိူၵ်ႈတင်ႈ ၵူလႆး ၵၼ်ႁဝ်းတေလႆႈၶၢႉ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈ **15** တီႈ ၼၼ်ႉ ႁဝ်းၵမ်ႇလၢင်ႈၶၢႉပိုၼ်ႈလႆႈ။ ႁွပ်ႈၼၼ် ပေႃးႁဝ်းၵမ်ႇၶဝ်ႈၶိူမ်ႈပိုၼ်ႈ ႁဝ်းတေၵမ်ႇပေႉ ပိုၼ်ႈၶလႈ လင်ႇလႆႈၶဝ်ႈမႃးၼင်ႇပႃႇတီႇသၢင်ႇသီႈ" –ဝႃႈၼႆႉ။*

သိုပ်ႇလၢတ်ႈထႅင်ႈဝႃႈ– *"ပေႃးၵဝ်တၢင်းလီ၊ ၼမ်ႉတွၼ်းၽွၼ်းလီတႃႇ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵူၼ်းၼေႃး၊ ၽိူင်ႈၶငႈလိၵ်ႈလၢႆး လိုဝ်ႉၶိုဝ်းလိုဝ်းၼႆႉ ႁဝ်းၵေႃႈၵွတ်းမႃးပီယၢဝ်းၶၢဝ်းၶိူင်။ ၵူလႆးၵေႃႈ ၵၼ်လီၶေႃးၶူမ်လွႆလီၵ်ႉၼႆႉ ပိုၼ်ႈၵေႃႈထတ်း သၢင်ၶသႉၶၼးႁဝ်းၼမ်၊ ၼင်ႇၶၢဝ်ႇၵိၼ်းတိုဝ်ႈ ၼီတ်းၵေႃႈ ဝႃႈႁင်းႁဝ်းၸုင်ႈသိၼ်ႈၸိူဝ်ႉ၊ ႁၢင်ႈထၢႆႇ ႁဝ်းၵေႃႈၶဝ်ၵဝ်သႂ်ႇပႃးလွမ်း။ လွင်ႈမၢပ်ႇဝႃႈ ၽၢမ်းပီၼ်ၶသႉၶၼးႁဝ်း ၵမ်ႇလိုဝ်ႈၵမ်ႇလႂ်ႈ မီးၸိုင်ႈသွၵ်ႇၵွၵ်ႇၸိုင်ႈဝႃႈ တုမ်ႉတိုဝ်ႉသူၼ်ႇတူဝ် ႁဝ်း"* –ဝႃႈၼႆႉ။

ဝၢႆးသူၼ်းတုမ်သပ်းလႅင်းယဝ်ႉ တွင်ႈထၢမ် ႁၢင်လွႆၽူႈၶဝ်ႈၶိူမ်ႈထွမ်ႇဝႃႈ– ၽႂ်ၶႂ်ႈထၢမ်သင် ၶႂ်ႈထတ်းသၢင်သင်ၵေႃႈလႆႈ။ ၵူလႆးၵေႃႈ ၵမ်ႇမီး ၽႂ်ထၢမ်သင်၊ ႁွပ်ႈဝႃႈ ႁမ်ႈၼမ်ပီၼ်ၵူၼ်းၶိုတ်း ႁိၼ်ႁၢၼ် ၵမ်ႇပေႃးသူၼ်လႂ် ၵမ်ႇပေႃးပွင်ႇပိုင်ႈ ႁၢၼ်မိူင်း။

ဝၢႆးၼၼ်ႉ သိုပ်ႇႁူႉသပ်းလႅင်းသူၼ်းတုမ် တီႈပွၵ်ႉပၢင်ၵုတ်ႇ တီႈယွမ်ႇဝၢၼ်ႈႁွင်း ၵၼ်လၢဝ်းၶၢႇယူႇၶွၼ်ႈၼမ်။ ၶၢႇၶဝ်ၵေႃႈ ၸုင်ႈသိၼ်ႈၸိူဝ်ႉသၢင်ႇသီႈ၊ ၸုင်ႈသူဝ်းသိုင်ႈဝိပ်ႇ လုမ်းၼၢင်း ယိင်း၊ ၶမႈၶလႈလုၵ်ႈၵွၼ်ႇလိုဝ်းၼႆႉ **40–50** ၵေႃႉသေ ႁွႆႇႁွင်ႁွႆႇမွင်းၶၢႇပွႆႉတွၼ်ႈႁပ်ႉ။ ပွၵ်ႉယွမ်ႇၶၢႇၵိုၼ်း၊ ႁွပ်ႈမီးပၢင်တေႃႇလွင်း ၵၼ် ယိုတ်ႈမွၼ်ငိုၼ်းတီႈပလိၵ်ႈမၢၼ်ႈ၊ ၵူၼ်းတေႃႇ မၢၵ်ႇၵိူင်မီး **40–50** တႃႇသေႇ။ ပွၵ်ႉယွမ်ႇၼႆႉ ပီၼ်ၶၢႇၵျီတ်းႁၢၼ်မၢၵ်ႈမီးႁႃႉၶၢႆ၊ မိူၼ်ၼင်ႇၶၢႇ မိူင်းဝုၼ်း တႃႈမိူင်းၸိူၼ်း ၵူတ်ႉၶၢႆ၊ ပၢင်ၽိူတ်ႈ သိူဝ်းႁွႆး လူင်ထၢင် ၵူဝ်းႁၢင်ႉ လိုဝ်းၼႆႉမႃးယူႇ ၼမ်။ ❑

Photo : SHAN

ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵမ်ႇပေႃးသူၼ်လွႆ ပႃႇတီႇသၢင်ႇသီႈလၢႆးၶႃႈလူင်းသူၼ်းတုမ်

ဝၼ်းထိ **04/09/10** ပႃႇတီႇသၢင်ႇသီႈသိၼ်ႈၸိူဝ်ႉ USDP လၢႆးၶႃႈ ပွင်ႇလႅင်းႁူႉတီႈႁၢင်ႉ ၶႁႇ/ၶူပ်ၼေႈပွၵ်ႉယွမ်ႇ ႁွင်ႉၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၶွၼ်ႈ တုမ်ႁၼ်တီႈဝတ်ႉ၊ ပိူဝ်ႈတႃႇသပ်းလႅင်းသူၼ်းတုမ် လၢတ်ႈၶၼ ယိုင်းၵၢၼ်းလၵ်းႁၢၼ်ပေႃႇလသီႇ ၶဝ်ၶလႈ တွတ်ႈၸိပ်းႁမ်ႉထီမ်ၶဝ်။ ၽိုဝ်ႇထိုင် ၶၢဝ်းယၢမ်းၶဝ်ႁူႉ ၵမ်ႇပေႃးမီးၽႂ်မႃး၊ မီးၵူၼ်း ၵမ်ႇထိုင်သိပ်း။ ၶဝ်ၵေႃႈပွင်ႉတီႈၵူၼ်းလူင်ပွၵ်ႉယွမ်ႇလိုဝ်းၼၼ်ႉ။ ၶူပ်ၼေႈပွၵ်ႉယွမ်ႇၶဝ်ၵေႃႈတွပ်ႇၶႁႈဝႃႈ– *"ႁဝ်းလၢတ်ႈႁဝ်းလႂ်ႉႁူႉယူႇ ပိုၼ်ႈ ၵမ်ႇႁူႉ၊ ႁဝ်းၵေႃႈၵမ်ႇလၢင်ႈၶိူတ်ႈၶိူဝ်"* – ဝႃႈ ၼႆႉ။

ၽူႈလိပ်ႈၶိူၼ်းၶဝ်ထတ်းသၢင်ဝႃႈ– *"ၵူၼ်း ၼင်ႇဝိင်း လိုဝ်းမီးတၢင်းၶူႉတၢင်းႁၼ်ၵိတ်းၵွတ်း၊ လႆႈၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈလၢႆး၊ လႆႈထွမ်ႇၶၢဝ်ႇငၢဝ်းႁမ်ႈ ၽွင်ႈၶတႃႉ ၶူႉလၵ်းမေႃလွႆႉသူၼ်ႇလႆႈမႃး။ မိူၼ် ၼင်ႇဝိင်းၵွၼ်ႇဝိင်းၵိတ်းႁမ်ႈၽွင်ႈ ၵၼ်ပႃႇတီႇ သိုဝ်ၽိူၵ်ႇလႆႈႁူႉသပ်းလႅင်းလၢတ်ႈၶၼလိုဝ်းၼၼ်ႉ ၵူၼ်းမိူင်းၵေႃႈၶူႉသူၼ်ႇလႆႈၽွင်ႈသေ မေႃလွႆႉ*

သိုပ်ႇၼႃႈ–9

ၽူႈၼမ်းလၢဝ်းၸိူဝ်းထူပ်းၼၼ်

ဝၼ်းဢွၵ်ႇလႅဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၶူး ၶလႆႈယွင်ႈယေးႁုၼ်းမုၼ်

ဝၼ်းသဝ်ထိ **11/09/2010** ဝၼ်းဢွၵ်ႇလႅဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၶူး ၸွပ်ႈၸူပ်ႇတိူမ် **67** ပီၼၼ်ႉ ႁုၼ်းၶိူၼ်းမၼ်းလႅဝ်ႈ ၵူ႞ၶႅတ်းတၢင်းလီ ၶွမ်းတၢၼ်းတီႈဝတ်ႉ ၶၸႄႇမိူတ်ႉတႃႇပၼ်မၼ်းလႅဝ်ႈ လိူဝ်းပိၼ်ၽူႈၼမ်းလုမ်းၶူလ်ႈလီလၢဝ်းၸိူဝ်းၽွမ်ႉၶူမ်ႈ (UNA) မိူၼ်ၼင်ႇၽူႈၼမ်းလၢဝ်းၸိူဝ်းၶျၢင်းပူႇၵျၼ်ႉသျိၼ်းထင် တင်း ထွင်ႇႁူဝ်ႇထင်း၊ ၽူႈၼမ်းရၢင်ႇ ၶူးၶေးတႃႇၶွင်ႇ၊ ၽူႈၼမ်းမွၼ်းၼၢႆႇငူလ်ႇတိၢင်းၶလႈ ၽူႈၼမ်းယၢင်းၽိူၵ်ႇ သေးၶၵ်ႇရိႇ လိူဝ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်ႈၶူမ်ႈဝၼ်းဢွၵ်ႇယွင်ႈယေး ၶဝ်ႁုၼ်းမုၼ် ၶုပ်ႇႁုမ်ႁိၼ်ၸဝ်ႈၶူမ်ႈမူႇၼၼ်။

ၽူႈၼမ်းၼႂ်း SNLD လၢႆးသူလ်ႇၵျူး လၢတ်ႈဝႃႈ– *“ဝၼ်းဢွၵ်ႇလႅဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၶူး ၸွပ်ႈၶွပ်ႈ* ***67*** *ပီၼၼ်ႉ ၼင်ႇၶိူဝ်တေပိၼ် လွင်ႈမၢ တွင်းယွင်ႈယေးႁုၼ်းမုၼ် မၼ်းလႅဝ်ႈၼၼ်ႉ ၶူဝ်သိူဝ် တင်း ၽူႈၼမ်းလုမ်းၶူလ်ႈလီ လၢဝ်းၸိူဝ်းၽွမ်ႉၶူမ်ႈ ထူပ်းႁိၼ်ၸဝ်ႈၶူမ်ႈမူႇၼၼ်တီႈ ၵျၢၼ်ႉၸဝ်ႈၽၢင်းတီႈ* ***8*** *လၵ်း။ ပိူဝ်ႈတႃႇသုၼ်ႇလႆႈ လၢဝ်းၸိူဝ်းၽိူင်ႇပိူင်းၼၼ်ႉ ၵဝ်းၸႃႈသိူပ်ႇၶႅတ်း ၼၢၼ်ၵူ႞ ၸွမ်းၼင်ႇၸဝ်လႅဝ်ႈသိူဝ်ႇတၢင်းဝ်ႉသေ တေသိူပ်ႇၸိုၼ်ႈၼႄႈၶၢမ်ႇသုတ်ႈၶၢမ်ႇၶူၼ်”*–ဝႃႈ ၼၢႆ။

လႅဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၶူး ဢိူတ်ႇမိူဝ်ႈ **11/09/1943** တီႈဝိင်းသၼ်ၸီ၊ ပေႈၵျူႇလုင်ႇ (ပီႈၶၢႆႈလႅဝ်ႈၽႃႇလူင်သီႇပေႉ လႅဝ်ႈၵျူႇသိင်)၊ ၶွင်ႇပူၼ်ႉလၼ်ႉသုင်မိူဝ်ႈပီ **1964**၊ ၸဝ်ႈလၼ်ႉလွမ် မိူဝ်ႈပီ **1965** ၽွၢႆႇမၢမီႈပၵ်းပိူင် လၼ်ႉလွမ် တႃႈႁုင်ႈ။ ပီ **1967–1968** ၶႅတ်းၽူႈမၢသုၼ်ႇ တူဝ်ၽွင်းတၢင်ၽွၢႆႇသိုၵ်း မိူင်းဢိၼ်းတူဝ်းၼီး သျိူဝ်း ၶၼ်ပၵ်းလုမ်းတႃႈႁုင်ႈ၊ ဝၢႆးမႃးၵေႃႇ တင်ႈၸွမ်းပၼီး OCS တႃႈႁုင်ႈ၊ ထိုင်ပီ **1988** ၸဝ်ႈပႃးၼႂ်းၽူႈၵေႃႇတင်ႈပႃႇတီႇၶူဝ်သိူဝ် SNLD သေ ပိၼ်ၽူႈၼမ်းၼႂ်းၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ၊ **1989** ၶိုၼ်ႈ ပိၼ်ၶူဝ်ပဝ်ႈ၊ မိူဝ်ႈပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈပီ **1990** လိူၼ် မေႊ ဝၼ်းထိ **27** ၼၼ်ႉ ၼႂ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ ပတ်းပိုၼ်ႉပႃႇတီႈ SNLD ပေႉထိ **2** ။ လႅဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၶူး ၸဝ်ႈၶၸႉၼႂ်းၼႄႈလိၼ် ပိုၼ်ႉတီႈ လိူၵ်ႈတင်ႈမၢ **1** ၶလႈဝိင်းသီႇပေႉ။

1993 ၸဝ်ႈၶူမ်ႈပၢင်ႁုမ်လိူဝ်ႉလၢတ်ႈ NC ၶိၼ်ႇတိူမ်ႈပိူင်ငဝ်ႈပိူင်းမိူင်း၊ တၢင်ႇလၢတ်ႈလွင်ႈ သုၼ်ႇလႆႈသုၼ်ႇပိၼ် **7** ၶလႈမိူင်း ၶွင်လၢဝ်းၸိူဝ်း သေ လိလမ်ႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တီႈၶွင်ႈၸၢဝ်ႇၼွၵ်ႈ မိူင်းဝႃႈ ၼၢၼ်ၶိၼ်ႇတိူမ်ႈပိူင်ငဝ်ႈပိူင်းမိူင်း ၶၢမ်ႇ မီးလွင်ႈၽိူင်ႇပိူင်း။ **1995** ၽွၢၼ်ပ်းပိဝ်းရီး ၶွၼ် ၶဝ် SNLD ထွၼ်တူဝ်ၶွၵ်ႇ ပၢင်ၶိၼ်ႇတိူမ်ႈ ပိူင်ငဝ်ႈပိူင်းမိူင်း။ ထိုင်မႃး **2005** တင်းၽူႈၼမ်း သိၼ်းၶူၼ်ႈမွႆႇလိူင်ႈတၢႆး ၶွင်ႉပၢင်ႁုမ် ပိူဝ်ႈတႃႇ ၸွတ်ႇၽွတ်ႈၸွင်းသီးၵိူဝ်းႁုမ်လိူင်ႈတၢႆး ၽွင်းၶူဝ် လိူၼ်ၽွၢၼ်ပ်ႉပိဝ်းရီး။ လုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈလိၶၼႉ ဝႃႈ– ၽိၼ်ၼၢၼ်ယႃႉၶွႆႈမိူင်းၶူမ်ႈတုမ်တိၵ်ႇယၢႆႈ၊ ယႃႉလိူဝ်ႈသိင်လိူင်ႈမိူင်း၊ ၵေႃႇတင်ႈမူႇလုမ်းၶၢမ်ႇ ထုၵ်ႇမိၼ်ႈမၢမီႈၼၼ်သေ လႆႈထုၵ်ႇတီလွပ်း မိူဝ်ႈ **09/02/2005** တီႈတႃႈႁုင်ႈ၊ လွမ်းၼၼ်တင်း ၽူႈၼမ်းတၢႆးလၢႆလၢႆၵေႃႉ။ ❑

Illustration by TL

လိူၵ်ႈတင်ႈမၢၼ်ႈ ၶဝ်ၶလႈဝိင်းပိၼ်လၵ်း

ၶၢမ်ႇၶဝ်ၶူဝ်ႁုၼ်းပိၼ်လၵ်းမိူၼ်တၢင်ႇမိူင်း

တီႈဝိင်းမူႇၶလႈ လိၵ်ႇဝႆႉၶိတ်ႇ/ပိုၼ်ႉတီႈ လိူၵ်ႈတင်း **2** တီႈ၊ ပိုၼ်ႉတီႈဝၼ်းတူၵ်း ၶလႈ ဝၼ်းၶွၵ်ႇ။ ဝၼ်းၶွၵ်ႇ လုၵ်ႉမူႇၶလႈ ၵူ႞တၢင်း ပၢင်ႇသၢႆး မိူင်းပေႈ ၽွင်းသိင် မိူင်းႁူဝ်း တေႃႇ ထိုင်ၼမ်ႉၶူင်း၊ သၢမ်ႉ ၶူလ်ႈလွႆႇၼမ်ဝၢၼ်ႈႁုၼ်း ၵျၢင်ႇ ၶူဝ်ႁုၼ်းၵေႃႇ။ ဝၼ်းတူၵ်း လုၵ်ႉမူႇၶလႈ ၵူ႞တၢင်းၶလႈလၢၼ်ႉ ဝၢၼ်ႈႁုၼ်းထိ ၶူဝ်ႁုၼ်း ၼမ်လိူဝ်ဝၼ်းၶွၵ်ႇၵေႃႈ ဝႆႉပိုၼ်ႉတီႈလိူၵ်ႈတင်ႈ **1** တီႈၼင်ႇၼၼ်။ ၶလႈဝိင်းလိၵ်ႇ/ယွႆႇ ၶူဝ်ႁုၼ်း ၵေႃႇ/ၼမ်ၵေႃႈ ၶဝ်ၶလႈဝိင်းပိၼ်လၵ်း၊ ၶၢမ်ႇ ၶဝ်ၶူဝ်ႁုၼ်းပိၼ်လၵ်း။

ၽူႈလိပ်ႈၶၼ်းၵေႃႉၼိူင်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ – *“လၢႆးလိူၵ်ႈတင်ႈမိူင်းပိူၼ်ႈၼၼ်ႉ သၽႄးဝူၼ်* (သၽႄးလိူဝ်ႉၸိူဝ်း) *ၶဝ်ၶလႈမိူင်းပိၼ်လၵ်း၊ သၽႄးလၢင်ႈ* (သၽႄးႁုၼ်းမိူင်း) *ၶဝ်ၶူဝ်ႁုၼ်း*

*ပဵၼ်လၵ်း၊ သၽႃးဝူၼ် ၸိူင်ႈၸၢတ်ႈမိူင်း **12** ၵေႃႉ၊ သၽႃးလၢင်ႈ ၸိူင်ႈၸၢတ်ႈဝဵင်း **1** ၵေႃႉ၊ သၽႃး ၸၢတ်ႈမိူင်း ၸိူင်ႈၸၢတ်ႈမိူင်း **2** ၵေႃႉ။ တႃႇသၽႃး လၢင်ႈၼၼ်ႉ ၼႄႈလိၼ်လိူဝ်ႉသေတႃႉ ပေႃးၶူဝ်ႇၵူၼ်း ၼမ်ၵေႃႈ ၽူႈတၢင်ၼမ်၊ မိူၼ်ၼင်ႇဝဵင်းလူင် ၼိဝ်းယွၵ်ႈ ၶူဝ်ႇၵူၼ်းသတ်ႉၼၢင်ႈၵေႃႈ မီးၽူႈ တၢင်ၼမ်၊ ႁူဝ်းႁႅင်ႈ မၢင်တီႈၼႄႈလိၼ်ႁၢင်ႈ ၶူဝ်ႇၵူၼ်းၶၢင်ႉၼေႃႈ ၼူဝ်ႉလိူဝ်ႈတင်ႈတေႃႇ။ မိူၼ်ၼင်ႇမိူင်းထႃး ၸမ်ႈၵွင်ႈသွၼ် ၶူဝ်ႇၵူၼ်းမီးမွၵ်ႈ **250,000** ႁူဝ်းၼေႃႈ မီးၽူႈတၢင်းသၽႃးလၢင်ႈ လႄႈ **1** ၵေႃႉႁူဝ်း”–ဝႃႈၼႆ။*

လႂ်းလိူၵ်ႈတင်ႈလုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈၼႆႉ၊ သၽႃးဝူၼ်/လၢင်ႈၵေႃႈယဝ်ႉ ႁဵမ်ႉႁဵၼ်ၶူဝ်ႇၵူၼ်း ပဵၼ်လၵ်း ႁဵၼ်ၸၢတ်ႈဝဵင်းႁူဝ်း။ ပတ်းပိုၼ်ႉတင်း မိူင်းမီး **330** ၸၢတ်ႈဝဵင်း၊ မၢင်ၸၢတ်ႈဝဵင်း ပဵၼ်ဝဵင်း ယႂ်ႇ မီးၶူဝ်ႇၵူၼ်းၼပ်ႉမိုၼ်ႇထိုင်သိၼ်၊ လိူဝ်းႁၢၼ် ၸၢတ်ႈဝဵင်းလဵၵ်ႉ ၼပ်ႉႁဵင်တေႃႇမိုၼ်ႇ။

ၼေႃႇၽွင်းတၢင်း လိူဝ်းၶဝ်ႈၸၼ်ႉလိူၵ်ႈတင်ႈ လူင်းသူၼ်းတုမ်ဝၼ်းႁွၵ်ႈငႂ်ႈလူမ်လိူဝ်၊ ႁွပ်ႈ ၵူၼ်းမီးသုၼ်ႇလိူၵ်ႈႁဵမ်ႉၼမ်။ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈပွတ်း လွႆဝၼ်းႁွၵ်ႈ ၵမ်ႈၼမ်ပဵၼ်ၵူၼ်းႁဵမ်ႉမီးဝႆႉၵပ်း တူဝ်၊ ၵမ်ႈၽွင်ႈႁဵမ်ႉမီးသိၼ်ႈမႃႇၶူဝ်ႇၶိူၼ်း။ လိူဝ်း ႁူႉသူၼ်းတုမ်ပွတ်းဝၼ်းတူၵ်းမူႉၸၢတ်ႈၼႆႉ တေ လႂ်ႈၶတ်းလႆၼႆႉၼႆႉ ႁွပ်ႈဝႃႈၵူၼ်းၼမ်၊ ဝၢၼ်ႈ

ၵူၼ်းၵေႃႈထိႉ။ ၵူၼ်းၼွႆးၶူးၼွႆးဝဵင်း လိူဝ်းပၵ်းတႃ ႁၢၼ်မိူင်းၶဝ်ယင်းဝႃႈ– လၢင်ႈမီးဝႆႉၼပ်းႁၢင်လႆႈၽီ (ႁၢၼ်လၵ်ႉသႂ်ႇလိူဝ်ႁဵမ်ႉမီးလဝ်ႈၶွင်)–ဝႃႈၼႆ။

လုမ်းၶၢဝ်ႇၶၢင် KNG ၵေႃႈႁွၵ်ႈၶၢဝ်ႇမိူင်ႈ **15/09/10** ဝႃႈ– သႂ်ႇဝၼ်းႁွၵ်ႈမူႉၸၢတ်ႈၼႆႉ လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈလိသင်ႇၶူဝ်ႇၼေႃႈ ပီႈတုလိတ်ႉၶဝ် ႁူႉသူၼ်းတုမ်ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈဝႂ်ႉ ႁႂ်ႈတွတ်ႈၼပ်းပၼ် ပႃႇတီႇသၢင်ႇသိုၼ်းသိၼ်ႈၶဝ် USDP ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈ ဝၢၼ်ႈၵူၼ်းႁၢင်ႇ၊ ၵူၼ်းၵေႃႈႁေႃ၊ လၢတ်ႈငႂ်ႈ ႁုမ်းငႂ်ႈ၊ မိူင်းပေႃႈ ၽွင်းသိင် လိူဝ်းၼၼ်ႉမီးၶူဝ်ႇၵူၼ်း မွၵ်ႈ 7 မိုၼ်ႇ၊ မၢၼ်ႈၶပ်းၸိုင်ဝႂ်ႉၼမ်ႉလိူပ်ႈယဝ်ႉ။ သႂ်ႇဝၼ်းတူၵ်းၼႆႉ ဝၢၼ်ႈၵူၼ်းထိႉ ၶူဝ်ႇၵူၼ်းၼမ်၊ ၸႂ်ႈၵိူတ်းလွမ်းၵေႃႈၵိူတ်း ႁဵမ်ႉၸႂ်ႈၵိူတ်းလွမ်းၵေႃႈ ႁဵမ်ႉၵိူတ်း မၢၼ်ႈၵေႃႈႁုမ်းယၢပ်ႇ။ ❑

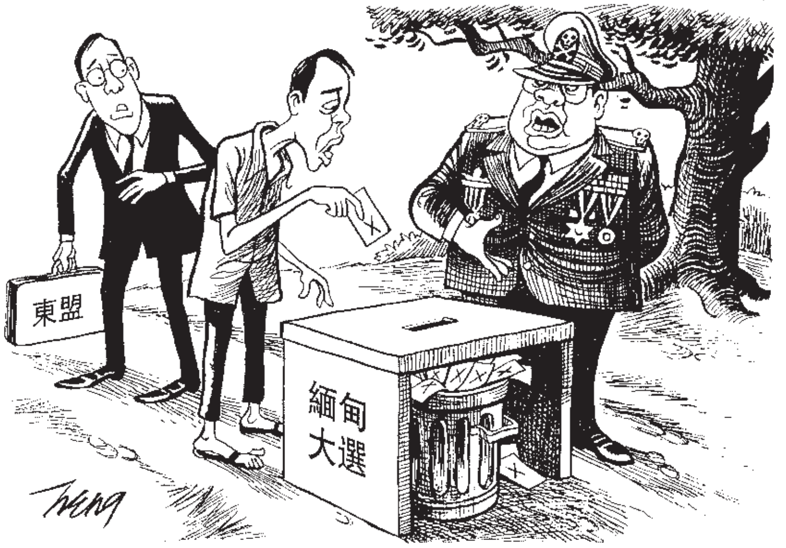

သိုပ်ႇမႃးဢေႃႈ–7

သုၼ်ႇလႂ်ႈ မေႃတိူပ်းတတ်းမႃး”–ဝႃႈၼႆ။

ဝဵင်းႁွၼ်ႇဝဵင်းႁိတ်းၵမ်ႈၼမ် ႁၢၼ်ၵူၼ်း ဝၢၼ်ႈပႂ်ႇၶဝ်ႈလွႆ၊ ပႂ်ႇႁူႉတီႈပွင်ႇ တိူၵ်ႉၵူဝ်ယၢၼ်ႈ ယူႇလိူဝ်းၼၼ်ႉၸၢတ်ႈ ပႃႇတီႇသၢင်ႇသိုၼ်း တိူၵ်ႉ ထၢင်ႇႁၢင်ႈတိူၵ်းၶၢၼ်းလႂ်ႈ။ ဝဵင်းႁွၼ်ႇၵမ်ႈၽွင်ႈ သၢင်ႇသိုၼ်းသိၼ်ၶဝ်ႁူႉလူင်းတီႈၶူဝ်ႇၼေႃႈပွၵ်ႉ/ ဝၢၼ်ႈလိူဝ်းၼၼ်ႉသေ ႁႂ်ႈၶဝ် သူၼ်းတုမ်လွႆႉၵူၼ်း ၶဝ်ႈပႃႇတီႇ၊ ဝဵင်းပၢင်လူင်မၢင်ပွၵ်ႉ ႁူႉယွၼ်းဝႂ်ႉ ဝႆႉၵပ်းတူဝ်ၵေႃႈမီး။ ႁွပ်ႈပိူင်ႈၶူဝ်ႇၼေႃႈပွၵ်ႉယွမ်ႇၶဝ် ႁဵမ်ႇၶဝ်ႈလွႆ၊ တိူၵ်ႉၵူဝ်ႁေႃးလႃႇၵျၼ်ႉၽုတ်ႉၶဝ် မႃးလိမ်မိူင်ႈၶဝ်ပႂ်ႇလိူၵ်ႈလႂ်ႈပဵၼ်ပႃႇတီႇ။

လိူဝ်းႁူႉၵမ်ႈၽွင်ႈလၢတ်ႈၸၼ်ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ တၢင်းလႂ်ႈၶႃႈဝႃႈ– *“ၶဝ်တိူၵ်းႁႂ်ႈႁဵပ်းၶဝ်ႈပႃႇတီႇ ပဵၼ်လုၵ်ႈလုမ်းၶဝ် ႁဵၼ်လိူဝ်ႈသိူင်ႁဵပ်းႁူႉၵေႃႈ ယဝ်ႉ၊ တီႈတိူၵ်ႈသုတ်းမၼ်း ႁဵၼ်ဝႆႉၵပ်းတူဝ်ႁဵပ်း ႁူႉၵေႃႈ ႁဵပ်းႁဵမ်ႉတၢပ်ႈၼၵ်းလွႆသင်၊ ပေႃးထိုင် ဝၼ်းတွတ်ႈၼပ်းမႃး ႁဵပ်းၸႂ်ႈႁူႉတွတ်ႈႁဵမ်ႉႁူႉ တွတ်ႈၵေႃႈလႂ်ႈ၊ ႁဵပ်းႁူႉတွတ်ႈၵေႃႈ တွတ်ႈၵမ်ႉ ထိူမ်ပႃႇတီႇႁၢၼ်ႁဵပ်းထုၵ်ႇလွႆမိူၼ်ႈလွႆ ၼၼ်ႉ ၵေႃႈလႂ်ႈ၊ ပဵၼ်သုၼ်ႇလႂ်ႈႁဵပ်း”*– ၼႆၸလႈ ၵူၼ်း ဝၢၼ်ႈၵမ်ႈၽွင်ႈၵေႃႈၶဝ်ႈလွႆမႃး။

လိူင်ၶၢဝ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ *“လႂ်းၵိူတ်းသၢင်ႇသိုၼ်း သိၼ်ႈၶဝ် USDP ၵမ်ႈၼမ်လွႆႉႁေႃးလႃႇၵဝ်ႇ ၶဝ်သေ ႁဵမ်ႉထၢမ်ႁၢင်လွႆၵူၼ်းမိူင်းသင်၊ ႁူႉၶဝ်ႈ တီႈႁၢင်ႉၸၵႈပွၵ်ႉယွမ်ႇသေ ႁဵၼ်တိူဝ်ႉတၢင်း ႁၢၼ်ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈႁဵမ်ႇပွင်ႇလွႆ ႁဵမ်ႇလိူပ်ႈၵိူၼ်း ႁဵမ်ႇႁူႉထိုင်ၼၼ်ႉ ပေႃးမီးတိူဝ်ႉတၢင်းလႂ်ႈသပ်း လိူင်းၸၼ်လီလီၸၢတ်ႈ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈပွင်ႇလွႆယူႇ”*– ဝႃႈၼႆ။

လႂ်းၼုမ်ႇ ဝဵင်းလွႆလိူမ်ႇၵေႃႉၸိူင်ႈ ႁၢၼ် တိူပ်းတတ်းလွႆဝႂ်ႉဝႃႈ တိုၼ်းႁဵမ်ႇႁၢၼ်းတွတ်ႈ ပၼ်သၢင်ႇသိုၼ်းသိၼ်ႈ လႂ်ႈၵၼ်ၶၢဝ်ႇလွင်ႈ ၼေႃႇ ၽွင်းတၢင်းသၢင်ႇသိုၼ်းတီႈလႂ်ႈသိူဝ်ႈ၊ တွၵ်းတူဝ်း လႂ်းမွၵ်ႈၶမ်းလၢတ်ႈဝႃႈ– *“ႁဵပ်းတေလႂ်ႈလွႆႉ ႁွၵ်းႁေႃႇၼမ်လိူဝ်သေမၢၵ်ႈၶူဝ်လွႆ”*။ ႁဵဝ်ႇႁပ်း လွင်ႈၼၼ်ႉ မၼ်းလႂ်းထတ်းသၢင်ဝႃႈ– *“မၼ်းလဝ်ႈ ႁႃႈၸႂ်ႈလွႆႉႁွၵ်းႁေႃႇလႃႈ၊ ၶူႉတေလႂ်ႈတူင်းထွမ်ႇ ၵိူတ်းလွမ်းႁၢၼ်ပိုၼ်ႈလိသင်ႇႁူဝ်း”* ဝႃႈၼႆ။ ❑

လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈၶၢဝ်ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၽႅတ်းၶိူင်ႈမိူဝ်း ၵဝ်းဝႃႉၸိူဝ်/တွၼ်ႈတႅၵ်ႇၵၼ်

ဝၼ်းထိ **16/09/10** ၵေႃႇၵမ်ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ ၶိူဝ် ၸွမ်းမသျၼ်းလိူၵ်ႈတင်ႈ (EC) ၸွင် လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈပိုၼ်ၽေဝ်ႇဝႃႈ– ၶမ်ႇမီးငဝ်းလၢႆး တႃႇတေလၢင်ႈလတ်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ လွတ်ႈ လီဝ်းၸလႈပိၼ်ထမ်း–ၼႆသေ တတ်းၶွၵ်ႇပိတ်ႈ ပိုၼ်ႉတီႈလိူၵ်ႈတင်ႈ၊ ယႃႇၶႂ်ႈမီးၵၢၼ်တွတ်ႈၸိပ်း ၵၢင်လွႆတင်းမိူင်းပတ်းပိုၼ်ႉ ၼွႆးမိူင်းယၢင်းၽိူၵ်ႇ ယၢင်းလိဝ်င် မွၼ်း ၶၢင် တႆး **4** ၸလႈမိူင်း၊ တႃႇ **32** ၸလႈဝိင်း၊ ၽိမ်း **500** ၶိူင်ႇ။ ပႃး **12** ၸလႈ ဝိင်းၼွႆးလိုင်ႈတႆး၊ **252** ၶိူင်ႇ၊ မွၵ်ႈ **1,870** ဝၢၼ်ႈ၊ ၶူဝ်ႁူၼ်းမီးသုၼ်ႇလႆႈ တွတ်ႈၸိပ်း ၶမ်ႇ ယွမ်း **100,000** ၵေႃႉ။ လၢတ်ႈဝႃႈ–ဝၢၼ်ႈၶိူင်ႇ ၼွႆးၸလႈဝိင်းလိူဝ်းၼႆႉ ၶမ်ႇလႆႈတွတ်ႈၸမး။ ႁူလ်းၵႃႈ ၶမ်ႇသပ်းလိဝ်င်း ၸၼတိတ်ႈတေႃးယွႆႈ ယိမ်း။

မၢၵ်ႇမၢင် တတ်းၶွၵ်ႇပၢင်ယၢင်း မူတ်ႉၽႃး ၸလႈ ဝၢၼ်ႈၶိူင်ႇၵမ်ႈၽွင်ႈ။ ၸလႈဝိင်းမိူင်းၶၢၵ်ႇ တတ်း ၶွၵ်ႇၵမ်ႈၽွင်ႈ၊ ၸလႈဝိင်းမိူင်းယၢင်း တတ်းၶွၵ်ႇ မိူင်းပွၵ်ႉ (ၼႃႈလိၼ်ဝႃႉ) ၸလႈၽိမ်းၶွမ်း ၶိၵ်ႇ သလိုဝ်း(ၼႃႈလိၼ်မိူင်းလႃး)။ ၸလႈဝိင်းမိူင်းတူၼ် တတ်းၶွၵ်ႇပၢင်ၵမ်ႉၵေႃႇ၊ ၸလႈဝိင်းမိူင်းသၢတ်ႇ တတ်းၶွၵ်ႇ သတူင်း ထလၢင်း (ဝၢၼ်ႈဝႃႉ)။ ၼႃႈလိၼ်လုမ်းမိူင်းလႃး တတ်းၶွၵ်ႇၸလႈဝိင်း မိူင်းလႃး တင်းမူတ်း **9** ၶိူင်ႇ၊ ပၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ တႃႇ **2** ၶိူင်ႇႁူလ်း။ မိူင်းယွင်းၵေႈတတ်းၶွၵ်ႇ မၢင်ၶိူင်ႇ လိူဝ်းယူႇတွႆႈမိူင်းလႃး။

ဝၢၼ်ႈႁူၼ်းလိူဝ်းထုၵ်ႇတတ်းၶွၵ်ႇၼႆႉ ၼွႆး ဝႃႉမီး **1,420** ဝၢၼ်ႈ။ ၼွႆးမိူင်းလႃး တေမီးမွၵ်ႈ **450** ဝၢၼ်ႈ။ ဝၢၼ်ႈ/ၶိူင်ႇလိူဝ်းၶမ်ႇတတ်းၶွၵ်ႇ လၢဝ်းၶိူဝ်းဝႃႉ ယူႇသဝ်းၶမ်ႇပေႃးၼမ်။ ၶူဝ်ႁူၼ်း ဝႃႉပွတ်းတွႆႈ လိူဝ်းလုၵ်ႉပွတ်းၸိူဝ်ၶႃႈလူင်းတင်ႈ ၸတ **1999–2001** ၶၢဝ်းတၢင်း **3** ပီ၊ ၼွႆးၸလႈ ဝိင်းမိူင်းတူၼ်ၶမ်ႇယွမ်း **30,000** ၵေႃႉ၊ ၸလႈ ဝိင်းမိူင်းသၢတ်ႇၶမ်ႇယွမ်း **50,000** ၵေႃႉ၊ မိူဝ်ႈ လိဝ်မႃးလႆႈ **9–10** ပီယဝ်ႉၸလႈ လိူဝ်းမႃးမိူဝ်ႈ လိၵ်ႉၵေႈ ၵေႃႉယွႆႇမႃးမီးတင်းၼမ်–ဝႃႈၼႆႉ။

ၽူႈၵွၼ်းသိူၵ်း ၼွႆးတပ်ႉသိူၵ်းလိုင်ႈတႆး (SSA) ၵေႃႉၸိုင်ႈၵေႈ ပၼ်တၢင်းၽၼ်ထိုင်ဝႃႈ– “မိူင်းယွၼ်းတင်းဝၢၼ်ႈၶူင်ႈ ၶမ်ႇတတ်းၶွၵ်ႇ၊ သမ်ႉတတ်းၶွၵ်ႇ သတူင်းတင်းထလၢင်းၼႆႉ မၢင် ၽဝ်ႇလၢင်ႈပိၼ်ၽိၼ်ၵၢၼ်လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈ ၽႅတ်း ၶႂ်ႈဝႃႉပွတ်းၶူင်ႇ/လိၼ်လိၼ်မိူင်းၸၶ၊ တင်းဝႃႉ ပွတ်းလၢၼ်း/လိၼ်လိၼ်မိူင်းထႆး ထၢင်ႇထူမ်ၽၼ် ၽိတ်းၵၼ်တႅၵ်ႇၵၼ်။ ၵွပ်ႈဝႃႈ သတူင်းတင်း ထလၢင်းၼႆႉ ယူႇတီႈတပ်ႉလုမ်း **518** ၶၼ် ငဝ်ႈငုၼ်းမီးတီႈမိူင်းယွၼ်း ယိပ်းၵုမ်းဝႆႉၵမ်း သိုဝ်ႈ”–ဝႃႈၼႆႉ။

လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈတတ်းၶွၵ်ႇ ဝၢၼ်ႈ/ၶိူင်ႇ။ ၸလႈဝိင်းၼွႆးၼႃႈလိၼ်ဝႃႉ–မိူင်းလႃး ၶမ်ႇမီး ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈၵမ်းၼႆႉ ၶမ်ႇလွႆႈပွၵ်ႈၽိၵ်ႈသုတ်း၊ မိူဝ်ႈ **1990** ၵေႈတတ်းၶွၵ်ႇ ၼႃႈလိၼ်ဝႃႉ **4** ၸလႈဝိင်းၸလႈ ႁူဝ်းၵၢင်ႉ **2** ၸလႈဝိင်း။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ၼွႆးလိုင်ႈတႆးမီး **52** ၸလႈဝိင်း၊ လတ်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈ တင်ႈ **46** ၸလႈဝိင်း။ ၶၼ်လၢၵ်ႇလၢႆးၸတႉ လုမ်းဝႃႉတင်းလုမ်းမိူင်းလႃးၵိုတ်းသိူၵ်း **1989** သေ တင်းလုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈလီၵၼ်ယဝ်ႉၵေႈ လႆႈ ထုၵ်ႇတတ်းၶွၵ်ႇပိတ်ႈ၊ ႁူလ်းၵႃႈၶမ်ႇပိၼ်ၶၢဝ်ႇ၊ တတ်းၶွၵ်ႇ **2010** မိူဝ်ႈလိဝ်ပိၼ်ၶၢဝ်ႇ ယွၼ်ႉ လုမ်းၵိုတ်းသိူၵ်း တင်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈၶိင်ႈၶိင်တေႃႇ ၵၼ်မႃး။

ၵိဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈ တပ်ႉသိူၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉၶူမ်ႈ (UWSA) ၶႃႈႁူၼ်းဝၢၼ်ႈဝႃႉပွတ်းၸိူဝ် လူင်းမႃး ပွတ်းတွႆႈ (**1999–2001**) ၼႆႉ ပႃႇတီႇပူၵ်ႇပွင် လိူဝ်ႉလၢတ်ႈလႃးၶူ (LNDP) ၶၼ်ၵျၽိတ်ႉ ၶွၼ်ၶူဝ် ယၢမ်ႈၶွၵ်ႇပပ်ႉၽိုၼ်ၽႃးငၢၼ်းဝႃႈ– လူင်းမႃးၶမ်ႇယွမ်း **126,000** ၵေႃႉ (သိၼ်ပႃ)၊ ႁူလ်းၵႃႈလုမ်းသိူၵ်းဝႃႉသမ်ႉဝႃႈ **80,000** ႁူလ်း။

Photo : AP

ၼွႆးလိုင်ႈတႆး **12** ၸလႈဝိင်းလိူဝ်းၼႆႉ ၶၼ်ထုၵ်ႇတတ်းၶွၵ်ႇတင်းပိုၵ်း ပႃးၼႃႈလိၼ် ၽွင်းငမ်းတူဝ်ၵဝ်ႇဝႃႉပွတ်းၸိူဝ်မီး **4** ၸလႈဝိင်း မိူၼ်ၼၢင်ႇမိူင်းမွႆႇ၊ ၼႃးၽၢၼ်း၊ ပၢင်ဝႆ။ ပၢင်သၢင်း။ မၢင်ၸလႈဝိင်းၵေႈ ၶမ်ႇတတ်းၶွၵ်ႇတင်းသိင်ႈ၊ မၢင်ၶိူင်ႇမၢင်ဝၢၼ်ႈ ယင်းပၼ်မီးၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ ယူႇ မိူၼ်ၼၢင်ႇၶူဝ်ပၢင် တတ်းၶွၵ်ႇၼမ်ႉတိုၵ်း၊ ယင်းမီးၼမ်။ မိူၼ်ၼၢင်ႇၼွႆးၸလႈဝိင်းမိူင်းသၢတ်ႇ ဝၢၼ်ႈၶူင်ႈ မိူင်းယွၼ်း ၸလႈၼွႆးၸလႈဝိင်းမိူင်းတူၼ် ၶူဝ်ပၢင်ႇၶူဝ်ယွတ်ႈ ၶူလ်ႈၵေႈ မိူင်းႁျတ်ႈ၊ ပွတ်း သၼ်ၵၢင် ၶႃးလူင်လိူဝ်းၼႆႉ ၶမ်ႇတတ်းၶွၵ်ႇ။ ၶၼ်တတ်းၶွၵ်ႇ ပၢင်ၵမ်ႉၵေႃႇ (ၸလႈဝိင်း မိူင်းတူၼ်)၊ သတူင်းတင်းထလၢင်း (ၸလႈဝိင်း မိူင်းသၢတ်ႇ)လိူဝ်းၼႆႉ ပိၼ်ဝၢၼ်ႈလိၵ်ႉလိၵ်ႉ ၶၼ်

ပေႃႇလသီႇမိူင်းၶႄႇဝႆႉၸိူဝ်

မိူင်းမၢၼ်ႈ/လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လႄႈ လၢဝ်းၸိူဝ်း

ႁေႃၶၢဝ်ႇၽူႈတွႆႇၼွၵ်ႈ SHAN လႆႈတွင်ႈ ထၢမ်ၵဝ်ႈၸေႈတီႈၶႄႇ တင်းၽူႈလီပ်ႈၶွၼ်းလွင်ႈ ၶႄႇၵွမ်းလိၼ်လိၼ်မိူင်းၶႄႇ–မၢၼ်ႈလႄႈ ၶဝ် ၵဝ်ႈလၢတ်ႈၶႄႇဝႃႈ– ႁမ်ႈၸမ်ပိူၼ်ႈထၢင်ႇဝႃႈ ပေႃႇလသီႇလူင်ပွင်ၵိုင်ႈငဝ်ႈငၢၼ်းပိူလ်ႇႁိူင်း တင်း ပေႃႇလသီႇ လူင်ပွင်ၵိုင်ႈၶႄႈမိူင်းယုၼ်ၸၼ် (ၶုၼ်းမိင်) ၵမ်ႇမိူၼ်ႁၼ်။ ႁူလ်းႁႃႈ မၼ်းၵမ်ႇ ပိူင်ႈႁၼ်၊ ႁွပ်ႈဝႃႈ ၵီဝ်ႇႁပ်းလူလ်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈၼႆႉ လူင်ပွင်ၵိုင်ႈ (သိုၵ်း) မိူဝ်ႈၼႆႉႁေႈလီ၊ လူင်ပွင်ၵိုင်ႈမႂ်ႇၶိူၼ်ႈမႃးမိူဝ်းၸေႈႁေႈလီ၊ ၶႄႇတေၶတ်း ၵွႆႈၵျိတ်းႁေႉၸွႆႈပီၼ်ၵူလ်းလီႁၼ်ႁူႇ။ လုမ်း လၢဝ်းၶိူဝ်းၵွမ်းလိၼ်လိၼ်ႁေႈ တေၵျိတ်းႁေႉ ပီၼ်ၵူလ်းလီႁၼ်ႁူႇ၊ ႁွပ်ႈၵမ်ႇၶဝ်ႈလွတ်ႈႁၼ် လႆႈ။ ၽွႆႇၸိုင်ႈ ပေႃးလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶတ်းၶႄႇ မိူဝ်ႈလွႆႇႁေႈလၢင်ႈၵွႆႉတိုဝ်းၶဝ်။ ထိုင်ႈၽွႆႇၸိုင်ႈ ႁေႈ ၶတ်းၵွႆႇၶိုင်ပွင် ယႃႇၸွႆႈပီၼ်သိုၵ်းသိူဝ် ၵွမ်း လိၼ်လိၼ်–ဝႃႈၼႆႉ။

မိူဝ်ႈလီဝ် ၵၼ်ပိုၵ်ႇပိူင်ႈႁၼ်ၼႆႉ မီးၽွႆႇ ပလိၵ်ႈ/ၽွႆႇၽိဝ်ႈမူလ်ႉယႃႈမဝ်းႁမ် လႄႈ ၵဝ်ႈ ၸေႈတီႈၵျိတ်းႁၢၼ်ၽွႆႇၵွႆႉတိုဝ်းမႆႇမီး (ၽွႆႇႁူမ်ႇ လူမ်ႈမႆႇမီး) တင်း ၽွႆႇသိုၵ်း (ၽွႆႇႁူမ်ႇလူမ်ႈ)။ ၽွႆႇပလိၵ်ႈၵျၼ်ဝႃႈ– လုမ်းယိပ်းႁွင်ႈႁၢင်ႇၵွမ်း လိၼ်လိၼ်ၵိုဝ်းၼႆႉ ၵမ်ႇလႆႈလွင်ႈ၊ ၶဝ်ႁုမ်ႇႁႃႉ ယႃႈႁႃႉႁွင်ႈ ၵျိတ်းၸွႆႈဝၢၼ်ႈမိူင်းၵျဝ်းယုင်ႈယၢင်ႈ၊ ၵမ်ႇလီမီး–ဝႃႈၼႆႉ။

ၽွႆႇသိုၵ်းသမ်ႉ ၵဝ်သႆတႃပႆႈတိုၵ်းၶၢဝ်း ယၢဝ်း (Long-term strategy) တူလ်း ၵျၼ်ဝႃႈ– ၵမ်ႇယုမ်ႇလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ၊ၵမ်ႇပီၼ်လႆႈၵူလ်းလီ ၶၢဝ်းယၢဝ်း၊ ၵမ်ႇၵွႆႈၵူလ်းလီၵိုၼ်ႈလၢင်ႇလႆႈ။ ယၢမ်ႈလႆႈလႃးတိုၵ်းတိုင်လူလၢႆမႃး။ မိူဝ်ႈပၢၼ် **1967** လုၵ်ႈၶွၼ်းၶႄႇသွႆႇၶိုင်ႈမႆႇမၢဝ်ၵိူဝ်တူင်း ႁူလ်း ၶႃႈၶမ်တႆႇၶႄႇၵျဝ်းမႃးၸမ်ၸိုၼ်ႇ။ မိူဝ်ႈပီ **2000** တီႈမိူင်းႁူဝ်း ၵဝ်ႁူၼ်းၶဝ်ႈထိုဝ်ယိုဝ်းတႆႇ ၸပ်ႉပၢၵ်ႇႁေႈ ပီၼ်ၶႄႇႁမ်ႈၸမ်။ ထိုင်မႃးပၼ်ၵျႃ ႁူဝ်းႁၢင်ႉပီႁႆႇ **2008** ႁေႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈတိုၵ်း သေတိုၵ်းငိုၼ်းပေႉၵိၼ်လူလၢႆၶႄႇ။

ၽွႆႇသိုၵ်းၶႄႇၵျၼ်ထိုင်ႈဝႃႈ– ၽူႈႁွၼ်း တပ်ႉလုမ်းလူင် **33** ၵိမ်ၵွမ်ၵျၢၼ်ၵွင်ႇႁေျႇလေႃး ယၢမ်ႈၶဝ်ႈပၵ်းၸေႈလိၼ်ႁူဝ်းႁၢင်ႉ လၢဝ်ႇႁႆး၊ ၵၼ်တိုၵ်းႁူဝ်းႁၢင်ႉႁေႈပီၼ်မၼ်း၊ မၼ်းပေႉ ၵိၼ်လူလၢၶျီႈၶႄႇၶတႉၶတႉ၊ လၢဝ်းၶႄႇႁေႈ ၵမ်ႇၵျၼ်လီၸိူဝ်မၼ်း။ ယင်းပႆတိုင်ႇတင်ႈယုၵ်ႉ တၼ်းၵျိင်းၶိုၼ်ႈပီၼ်ၽူႈႁွၼ်းတိုင်း (လိုင်ႇၼွင်ႇ ဝၼ်းၵွၵ်ႇ–လႃႈသိဝ်ႈ) ထိုင်ႈလူးႁွၼ်ႇ၊ လွင်ႈၼႆႉ မၢၼ်ႈၵမ်ႇဝႆႉၸၵ်းလွင်ႈသွင်မိူင်း (ၶႄႇတင်း မၢၼ်ႈ) တိတ်းတေႃႇလီႁၼ်။ ႁွပ်ႈၸၼ် တႃႇၶႄႇ တေပိုၼ်ႉပွႆႇလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၶဝ်ၵွမ်းလိၼ်လိၼ် ပႆႇမီး– ဝႃႈၼႆႉ။

ၽွႆႇၸိုင်ႈ ၶႄႇယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ– လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ၵွမ်းလိၼ်လိၼ်တေၶိုင်ႇၶိုၼ်ႈၶႄႇ တိုၼ်းၵမ်ႇမီး –ဝႃႈၼႆႉ။

ၵဝ်ႈၸေႈတီႈၶႄႇႁမ်ႈၽွင်ႈႁေႈ လၢမ်း ၶၢတ်ႈဝႃႈ– ၸေႈႁၢၼ်လိုၵ်ႈတင်ႈၼႆႉ တေပႆႇမီး သိုၵ်းသိူဝ်၊ လွင်ႈၵျႃင်ႈၶွၼ်းသိုၵ်း ၶၵျႉၵိတ်ႇၵိတ်ႉ လွမ်ႉလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၶဝ်ၶတႉတေမီးယူႇ။ ပေႃး မၢၼ်ႈၵျၢင်ႈသိုၵ်းတိုၵ်းယိုဝ်းႁေႈလၢင်ႈပီၼ် လုမ်း ယိပ်းႁွင်ႈၵိူဝ်းပၵ်းငဝ်ႈငၢၼ်းႁႆလီၼ်လိၼ်ၶႄႇ ၵမ်ႇၸၼ် ပေႃးလီပ်ႈၵိၼ်ငႆႈမိူၼ်ႁူဝ်းႁၢင်ႉ ႁေႈ လၢင်ႈတိုၵ်းၸေႈလိုၵ်ႈတင်ႈၼႆႉၸင်ႇႁဝ်ႇ–ဝႃႈၼႆႉ။

ၵွမ်ၵိုင်ႈၶႄႇ ႁူၵျိၼ်ႇထဝ်း ၵျပ်ႉတွၼ်ႈ တၢၼ်းသူလ်ႇ မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **8/9/2010**

ၸွၵ်ႈသေၸၼ်ႉ ႁၢမ်းၵၼ်ၶႄႇၵမ်ႇ လၢတ်ႈႁေႈ မၢၼ်ႈၶွၵ်းၸေႇပွႆႇၶၢဝ်ႇ။ ၵၼ်ဝႃႈ ၵွမ်ၵိုင်ႈႁူၵျိၼ်ႇထဝ်း လၢတ်ႈဝႃႈ ၶႄႇတေၵမ်ႇ ႁမ်ႉၵွႆႈလုမ်းယိပ်းႁွင်ႈႁၢင်ႇၵိူဝ်းသၢၼ်ၶတ်း– ၼႆၸၼ်ႉ ၶႄႇၵမ်ႇလႆႈဝႃႈ/တိမ်ႈ/ပွႆႇၶၢဝ်ႇ။ ၶႄႇ ႁူလ်းလႆႈဝႃႈ– ၵျဝ်းပၼ်ၶိုင်ႈၸွႆႈမီးလွင်ႈလၢဝ်းၶိူဝ်း ၸိုင်ႈ တင်းလၢဝ်းၶိူဝ်းၸိုင်ႈၸိုၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ ၵမ်ၵွႆ ႁၼ်– ဝႃႈၼႆႁူလ်း။ ၶႄႇမီးပေႃႇလသီႇ တႃႇၸွႆႈ ႁူၼ်းမိူင်းၵွမ်းလိၼ်လိၼ်လီႁၼ်၊ မၢၼ်ႈသမ်ႉ ၵျိတ်းၸွႆႈ လၢဝ်းၶိူဝ်းၵွမ်းလိၼ်လိၼ်တင်းၶႄႇ တိုၵ်ႇယိုၵ်ႈႁၼ်ၼႆႉ ပီၼ်တီႈၶႄႇၵမ်ႇၵျၢၼ်ႉၵွႆ။

ၵဝ်ႈၸေႈတီႈထႆးသမ်ႉလၢတ်ႈဝႃႈ– ပေႃႇ လသီႇထႆးႁေႈ ၶွႆႈငႆႈမိူၼ်ၶႄႇ၊ ၽွႆႇပလိၵ်ႈတင်း ႁူၼ်းႁႃႉၵျၼ်မိူၼ်ႁၼ်၊ ၽွႆႇသိုၵ်းၵျၼ်ထိုင်ႈယၢင်ႇ ၸိုင်ႈ။ ၽွႆႇပလိၵ်ႈၵျၼ်ဝႃႈ လုမ်းလၢဝ်းၶိူဝ်း ယိပ်း ႁွင်ႈႁၢင်ႇၵွမ်းလိၼ်လိၼ်ၵိုဝ်းၼႆႉႁႃႉယႃႈ/ႁွင်ႈ။ ၽွႆႇႁူၼ်းႁႃႉႁေႈဝႃႈ ၶဝ်ယႃႉႁဝ်း ယႃႇၸွႆႈလၢင်ႈ ႁႃႉၶၢလႆႈလီလီ။ ႁူလ်းႁႃႈ ၽွႆႇသိုၵ်းၵျၼ်ဝႃႈ– မိူဝ်ႈႁူႈပွၵ်ႈၵျဝ်းဝႆႉပီၼ်လုမ်းၵျိတ်းႁူဝ်ႉ (Buffer) မိူဝ်ႈလီဝ်ၵမ်ႇတၢပ်ႈမီးယဝ်ႉ၊ ႁူလ်းႁႃႈလီၵျိတ်း ႁေႉႁူႈၽွႆႇ၊ ၽွႆႇၸိုင်ႈႁေႈ တိုၼ်းလၢတ်ႈတိုၵ်ႇ လိုင်းဝႃႈ–ထႆးတေၵမ်ႇႁမ်ႉၵွႆႈၽွႆႇသၢၼ်ၶတ်း။

သိုၵ်းမၢၼ်ႈထႅမ်ႁႅင်းၶဝ်ႈဢူမ်ႈၼႄႈလိၼ်ဝႃႉ ၶလႈဢႅတ်ႇလွမ်ႉတႃႇၵိူတ်းသိုၵ်း

ဝၼ်းထိ 12/09/10 ငဝ်ႈငၼ်းၵုမ်းၵမ် ၽႅၼ်ၵၢၼ်သိုၵ်း (ၸၵၶ 1) ၵျၵ်ႉၶမ်း၊ သူင်ႇ တပ်ႉငဝ်ႈငၼ်းၽႅၼ်ၵၢၼ်ပႂ်းတိုၵ်း (ၼီးပိဝ်ႇႁျႇ 1 တပ်ႉ ဢၼ်ပႃးတွၼ်ႈမီး 3 တပ်ႉၵွၼ်၊ လုၵ်ႉ ၵျၵ်ႉၶမ်းၵႂႃႇတီႈတၢင်ႉယၢၼ်း၊ လုၵ်ႉတၢင်ႉယၢၼ်း လူင်းၵႂႃႇတႃႈၵွင်းဢၢတ်းသေ သိုပ်ႇၶၢမ်ႈၼမ်ႉၼူင်း ၵႂႃႇၸူးလွႆပၢင်လူင် ဝၼ်းဢွၵ်ႇၼူင်း၊ ဢၼ်ပဵၼ် တပ်ႉမၢၼ်ႈယူႇသုတ်း ၽၢႆႇဢွၵ်ႇၼူင်း ၸေႃႉၼႄႈ လိၼ်ၸိၼ်ႈမၢၼ်ႈ–ဝႃႉ။ [လုၵ်ႉတႃႈၵွင်ႈဢၢတ်း ၵႂႃႇလွႆပၢင်လူင် ၶၢဝ်းတၢင်းမွၵ်ႈ 1 ၸူဝ်ႈမူင်းပႆ] ၸိူဝ်းဢၼ်ၵိုတ်းတၢင်းလင်ၵေႃႈၸႂ်ႈ ႁၢင်ႈႁႅၼ်း တူဝ်ႈတၼ်းဝႆႉ–ဝႃႈၼႆ။

လိူင်ႇၶၢဝ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ *"တပ်ႉမၢၼ်ႈလွႆပၢင်လူင်ၼႆႉ သူင်ၼိူၼ်ႈ၊ ငဝ်ႉၼူဝ်တပ်ႉဝႃႉ (လိူဝ်း ၸေႃႉၼႄႈလိၼ်ၸိၼ်ႈမၢၼ်ႈ–ဝႃႉ) လႆလႆတပ်ႉ။ ပေႃးလုၵ်ႉတီႈလွႆပၢင်လူင် တိုၵ်းၶဝ်ႈၼႄႈလိၼ်ဝႃႉ လႆႈလိူင် လၢင်ႈႁဵတ်းၶႂ်ႈဝႃႉၶၢတ်ႇပဵၼ် 2 ပွတ်း၊ ဝႃႉပၢင်သၢင်းၶလႈ တပ်ႉလိူဝ်းယူႇတၢင်းၼိူဝ် မိူၼ် ၼင်ႇပွတ်းမိူင်းမွႆႇ–ၼမ်ႉတိုၵ်း"*–ဝႃႈၼႆ။

မိူဝ်ႈလိဝ်ပွတ်းတၢင်ႉယၢၼ်း မီးဝႂ်ႉသိုၵ်း မၢၼ်ႈ ပိဝ်ႇႁျႇတပ်ႉၼိုင်ႈၶလႈ တပ်ႉၼွႆႉပိူၼ်ႉတီႈ 7 တပ်ႉၵွၼ် ဢၼ်ပိဝ်ႇႁျႇမူး လဝ်ႈသိုၵ်းလူင် ၶၢႆႇလေႃႇၵွၼ်ၶူဝ်။ ဝႂ်ႈၸၵၶ 1 ၵျၵ်ႉၶမ်း သူင်ႇ ႁႅင်းသိုၵ်း ၵႂႃႇထႅမ်သႂ်ႇတၢင်ႉယၢၼ်းယဝ်ႉ သမ်ႉ ငိၼ်းဝႃႈ– တေသူင်ႇႁႅင်းသိုၵ်းၽိူမ်ႉထႅမ်ထႅင်ႈ ၼိုင်ႈတပ်ႉလုမ်းလူင်။ ဢၼ်ႁႅင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ သႂ်ႇတၢင်ႉယၢၼ်း မိူဝ်ႈလိဝ်လၢင်ႈမီးမွၵ်ႈ 20 တပ်ႉၵွၼ်–ဝႃႈၼႆ။

ပိူဝ်ႈတႃႇၶိုင်ႇတႃႉၶႂႃႉၵင်ႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈသႂ်ႇ ပွတ်းတၢင်ႉယၢၼ်း ဢၼ်ထႅမ်ႁႅင်းသိုၵ်းယူႇၼၼ်ႉ တပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၵၽွမ်ႉႁူမ်ႈ မီးတပ်ႉလုမ်းလူင် 418 ၶလႈတပ်ႉၵွၼ်ႈလူင် ဝႃႉပွတ်းၼိူဝ် မီးတပ်ႉ လုမ်းလူင် 318 ႁူမ်ႇလူမ်ႈ ၼႄႈတၢင်းႁွင်ႇ ၼမ်ႉတိုၵ်း မိူင်းမွႆႇ၊ တပ်ႉလုမ်းလူင် 418 ၼႄႈ တၢင်းတူၵ်းပၢင်သၢင်း မၢင်းပၢတ်ႈ မၢင်းသၢင်၊ တပ်ႉလုမ်းလူင် 468 ၼႄႈတၢင်းလၢၼ်း မိူင်းပွၵ်ႉ မိူင်းၽိူၼ်။ ဝႃႈပွတ်းတွၼ်ႈ ၼႄႈလိၼ်သိုၵ်း 171 မီး 5 တပ်ႉလုမ်း။

လဝ်ႈၼႄႈတီႈ ၼွင်းလုမ်းႁူမ်ႈႁွမ်း/လုမ်း ဢူလုၵ်းလီ 4 လုမ်း– (တပ်ႉသိုၵ်းၶၢင် KIA၊ လုမ်းတႆးၵိူတ်းသိုၵ်း တပ်ႉသိုၵ်းလိူင်ႈတႆး SSA၊ တပ်ႉသိုၵ်းဝႃႉ UWSA၊ လုမ်းမိူင်းလႃး NDAA) ၶဝ်ထတ်းသၢင်ဝႃႈ– *"သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိူဝ်းၼႂ်ႈ ဢမ်ႇ လွႆႈတပ်ႉၼွၵ်ႈပိူၼ်ႉတီႈ ဢၼ်လုၵ်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈမႃး၊ ပေႃးတူလုၵ်းငဝ်းလႆႈလိူဝ်းၼႆႉလိူင် သႂၢၼ်ႇတႃႉသိုၵ်း မၢၼ်ႈတေတိုၵ်းယိုဝ်းၵဝ်းၵမ်းလိဝ်ပႆႇမီး၊ တိုၵ်ႉ ပိူၼ်ၶၵ်ႉတွၼ်ႈႁၢင်ႈႁႅၼ်းဢူလုၵ်း၊ ပႆႇလွႆႈၶၵ်ႉတွၼ်ႈ ၶဝ်ႈတိုၵ်း"*–ဝႃႈၼႆ။ ❑

သိုၵ်းမၢၼ်ႈလွႆႉၵူၼ်းယိပ်ႉၶူဝ်းသိုၵ်းတႆးသိုၵ်းဝႃႉ လိပ်ႈပိၼ်ၽိူၼ်ၵၢၼ်ယႃႉလႆၾၢႆႇ

ဝၼ်းထိ 06/09/10 သိုၵ်းမၢၼ်ႈတပ်ႉ ၶလယ 225 မိူင်းတူၼ် လိသင်ႇႁူၼ်းဢၼ်ၶဝ် ယုမ်ႇယမ်တမ်းလွႆ ယိပ်ႉၶူဝ်းသိုၵ်းတႆး 50 ၶျုတ်ႉ၊ သိုၵ်းဝႃႉ 50 ၶျုတ်ႉ၊ လိသင်ႇပႃးဝႃႈ တၵ်းဢမ်ႇ လႆႈလၢတ်ႈၽွႆ– လိူင်ႇၶၢဝ်ႇတႆးလိၼ်လိၼ် ပွင်ႇ လၢတ်ႈၼင်ႇၼႆ။

လဝ်ႈၼႄႈတီႈ ၾၢႆႇႁူမ်ႈလူမ်ႈလိၼ်လိၼ်ထႆး ၵေႃႈလၢတ်ႈဝႃႈ – ၶူဝ်းသိုၵ်းဝႃႉသိုၵ်းတႆး လိူဝ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိသင်ႇလွႆႉယိပ်ႉၼၼ်ႉ ဢမ်ႇၵွမ်ႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈ 225 မိူင်းတူၼ်ႁူလ်း၊ တၢင်ႇတီႈ တၢင်ႇတပ်ႉၵေႃႈ လွႆႉယိပ်ႉၼပ်ႉႁူဝ်ပၵ်ႇမၼ်း။ လႆႈငိၼ်းဝႃႈ ၶူဝ်းၵမ်ႈၽွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ပေႃးဢၢဝ် ၵႂႃႇလွႆႉတၢင်းပွတ်းတူၵ်းၼူင်းၵေႃႈမီးယဝ်ႉ– ဝႃႈ ၼႆ။

လဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း ၵေႃႈလၢတ်ႈဝႃႈ *"ၶတ, ႁူဝ်လိုၼ်သိပ်းထႅမ်းမိူဝ်းၼႆႉမႃး သိုၵ်းမၢၼ်ႈ တူင်ႉၼိုင်လၢၵ်ႇလႆး၊ ၼင်ႈၼူဝ်းသိုၵ်းတႆးသေ ဢဝ်ႇႁွၼ်ႈထဝ်ႇႁၵ်ႉၶၢၼ်းၵိပ်ႉငိုၼ်းၵိပ်ႉၶဝ်ႈ ႁူၼ်းမိူင်း။ တၢင်းပွတ်းတူၵ်းၼူင်းလိူဝ်းၼႆႉ ပေႃး ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈၵႂႃႇ သူင်ႇၶဝ်ႈသူင်ႇငိုၼ်း ၶဝ်လိၶၼ်း ဝႃႈ– ၵမ်ႉလွႆး သိုၵ်းတႆးၼႆႉသေတီလႅပ်းၵႂႃႇ ၵေႃႈ မီး"*–ဝႃႈၼႆ။

ႁူၼ်းမိူင်းပွတ်းမိူင်းသၢတ်ႇ မိူင်းတူၼ်ၶဝ် ထတ်းသၢင်ဝႃႈ– 1. ပိူဝ်ႈတႃႇ ပွမ်တူဝ်ပိၼ် သိုၵ်းဝႃႉသိုၵ်းတႆး ႁွၼ်ႈထဝ်ႇႁၢၵ်ႇႁူၼ်းမိူင်း၊ ႁဵတ်းၶႂ်ႈႁူၼ်းမိူင်းၶဝ်ႈလွႆၽိူတ်ႇသေလၢင်းသိုၵ်းတႆး သိုၵ်းဝႃႉ။ 2. ၵဝ်ႈၶႂ်ႈသိုၵ်းတႆးတင်းသိုၵ်းဝႃႉ ၶဝ်ႈလွႆၽိူတ်ႇၵၼ်သေယိုဝ်းၵၼ်။

ၵမ်ႈၽွင်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ– *"ၼူဝ်းသိုၵ်းတႆး သိုၵ်းဝႃႉၼႆႉ လိပ်ႈပိၼ်ငဝ်ႈငၼ်းသိုၵ်းသုင်သုတ်း ၼေႇပိုႇတေႃႇ လိသင်ႇလွႆႉယိပ်ႉ၊ တပ်ႉမၢၼ်ႈ မိူင်းတူၼ်ယူႇပႃႇတွၼ်ႈ တိုင်းသိုၵ်းသၢမ်လိူင်ႇ (ၵိူင်း တုင်)၊ သိုၵ်းမၢၼ်ႈဢၢဝ်ၼူဝ်းပွတ်းဢွၵ်ႇၼူင်း မိူဝ်း လွႆႉတၢင်းတူၵ်းၼူင်းၼႆႉ ပေႃးဢမ်ႇလွႆႈၶေႃႈလိ သင်ႇငဝ်ႈငၼ်း ဢမ်ႇႁဵတ်းလႆႈ"*–ဝႃႈၼႆ။ ❑

သိုၵ်းမၢၼ်ႈယိုဝ်းသိုၵ်းတႆးပွတ်းသီႇပေႃႉ ဝႃႉ ၶလႆ မိူင်းလႃးႁေႃႈၶိင်ႈတေႃႇမၢၼ်ႈ

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **14/9/2010** ၵၢင်ၼႂ် လိုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်း SSA တင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶလယ **147** တိုၵ်းၵၼ် ႁိမ်းဝၢၼ်ႈၼမ်ႉၽၵ်းတူပ်း ၵူိင်ႇ တူၼ်ႈၵိူင်း ၸေႈဝဵင်းသီႇပေႃႉ၊ ၽွၼ်ႇတူၵ်းတၢင်း ၵႃး လႃႈသဵဝ်ႈ–မိူင်းယႆႇ။ [ငဝ်ႈငုၼ်း ၶလယ **147** မီးၼွင်ၵႄႈ ၸေႈဝဵင်းၼမ်ႉတူႈ၊ ႁူဝ်ပၵ်းတီႈ ၶၢႆးသိမ်ႇ (ႁိမ်းသဵင်ၵိဝ်ႉ) လူဝ်ႈၶၢဝ်း။] ၽွၼ်ႇ SSA မၢတ်ႇလီပ်း **1** ၵေႃႉ၊ ၸဝ်ႈၼႃႈတီႈ SSA လၢတ်ႈဝႃႈ–ၽွၼ်ႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢႆမၢတ်ႇၵႂႃႈႁိုဝ် ၵမ်ႇၸၢင်ႈ ယိုၼ်ယၼ်၊ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈလၢတ်ႈဝႃႈၸတႉ မၢၼ်ႈတၢႆ **3** ၵေႃႉ–ဝႃႈၼႆႉ။

လိူင်ႇၶၢဝ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– "ဝႆႉတပ်ႉလိုမ်း **1** ၵမ်ႇယွမ်းဝၢင်းၶိူင်ႈ လွမ်းၼင်ႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈတတ်း မၵ်းဝၼ်းလိုၼ်းသုတ်း ဝၼ်းထိ **01/09/10** မႄး သွင်ၽွၼ်ႇၶိင်ႈၶိင်တေႃႇၵၼ်ႁိူင်းၸတႉၸတႉ"– ဝႃႈၼႆႉ။

ၵိင်ၼိူဝ်လွင်ႈႁူမ်ႇလူမ်ႈသေ လူတ်ႉၵႃး ႁူဝ်မႄး လတ်းၽၢၼ်ႇႁိမ်းဝၢၼ်ႈႁႆး ငဝ်ႈငုၼ်းတပ်ႉ လိုမ်း **1** လိူဝ်းၼႆႉ ႁူတ်ႇထတ်းႁၢဝ်ႈႁိူင်း။ တၢင်း ၵႃးလႃႈသဵဝ်ႈ–မိူင်းသူႈ၊ ၵေးသီး–မိူင်းသူႈလိူဝ်း ၼႆႉ ႁူတ်ႇထတ်းႁိူင်း–ဝႃႈၼႆႉ။ ၽွၼ်ႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵေႃႈပၵ်းလွမ်ႉ ပိုၼ်ႉတီႈၼႄႈလိၼ် SSA တပ်ႉ လိုမ်း **1** တူင်ႉၼိူင်ၼႂ်း **3** ၸေႈဝဵင်း တၢင်ႉယၢၼ်း မိူင်းသူႈ ၵေးသီး။

မိူဝ်ႈလိူဝ် ၼႂ်းၼႄႈလိၼ် တိူင်းသိုၵ်းလိူင်ႇ ႁွင်ႇဝၼ်းဢွၵ်ႇ (လႃႈသဵဝ်ႈ) ၼႆႉ လိုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၸိသင်ႇသိုၵ်းတင်းမူတ်း ႁႂ်ႈႁၢင်ႈႁိူၼ်းတူဝ်ႈတၼ်း **24** လူဝ်ႈမူင်း။

ၽွၼ်ႇၼိူင်ႈတၢင်းၼိူင်ႈ မိူဝ်ႈလိူဝ်တီႈတႃႈပိင်း (ၼမ်ႉလူလၢႆ) လီၼ်ၶိၼ်ႈမၢၼ်ႈတင်းလိုမ်းမိူင်းလႃး ၵေႃႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတင်းတပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းလႃး NDAA - ESS ႁူတ်ႇထတ်းႁူၼ်းၶဝ်ႈဢွၵ်ႇႁူဝ်မႄးႁၢဝ်ႈ ႁိူင်းၼင်ႇၵၼ်။ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတင်းသိုၵ်းမိူင်းလႃး ႁိမ်ၵၼ် လွႆပၢင်ၼၢဝ် ၵၼ်မီးလိူင်ႇႁွင်ႇဝၼ်းတူၵ်း ၼမ်ႉလူလၢႆ။ [သုင်သုတ်းထိ **2** ၼႂ်းလိုင်ႈတႆး **8542** ၽုတ်ႉ]။ သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁႂ်ႈလိုမ်းမိူင်းလႃး ထွၼ်ၶၢႆႉၵွၵ်ႇ၊ လိုမ်းမိူင်းလႃးၵေႃႈ ႁႂ်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ထွၼ်ၵွၵ်ႇ၊ ၽိုၵ်ၵမ်ႇထွမ်ႇၽိူ– ဝႃႈၼႆႉ။

ၽူႈလီပ်ႈႁၼ်းၵမ်ႈၽွင်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ– "မိူဝ်ႈတၢၼ်းသူလႆႇႁူဝ်မိူင်းၸၢႆးၼၼ်ႉ မၢၼ်ႈတင်း ၸၢႆႇတူၵ်းလူင်းၵၼ်၊ မၢၼ်ႈၼႂ်ႈႁႂ်ႈ ၸၢႆႇၵမ်ႉထိမ် ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈမိူဝ်ႈ **07/11/10** ။ ၸၢႆႇၵေႃႈ ၵမ်ႉထိမ်မၢၼ်ႈသေပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႃႈ မိူင်းလႂ်တၵ်း ၵမ်ႇလႆႈၶဝ်ႈလိမ်ၵိဝ်ႇၶွင်ႈၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈမၢၼ်ႈ။ မၢၼ်ႈၵေႃႈပၼ်ႁၢမ်းမၼ်ႈတီႈၸၢႆႇဝႃႈ တေၵမ်ႇ ပၼ်လွမ်းလီၼ်လိၼ်သုၵ်ႉယႂ်ႈ။ ႁူလ်းၵႃႈ သိုၵ်း ၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပေႃးၵႃမ်ႈလမ်ၵၼ်မႄး ယႃႇယိုဝ်း ၵၼ်ၼႆႉမၼ်းယၢပ်ႇ"–ဝႃႈၼႆႉ။ ❑

လိုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်း SSA ပိၼ်ႇပၢင်တိုၵ်းၵမ်းသွင်တင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ

တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈတႆး (SSA) တင်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈ ပိၼ်ႇပၢင်တိုၵ်းၵၼ် ၼႂ်းၸေႈဝဵင်းမိူင်းယႆႇ၊ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢႆၵေႃႉၼိုင်ႈ၊ သိုၵ်းတႆး ယိုတ်းလႆႈ ၵွင်ႈလဝ်းၼိုင်ႈ မၢၵ်ႇၵမ်ႈၽွင်ႈ၊ ၽူႈၼမ်း SSA ၸိသင်ႇႁႂ်ႈမွပ်ႈပၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈၶိုၼ်း– လိူင်ႇၶၢဝ်ႇ ပွင်ႇမႄးၼင်ႇၼႆႉ။

ဝၼ်းထိ **20/09/10** ဝႆႉဝၼ်း၊ လိုမ်းတႆး ၵိုတ်းသိုၵ်း SSA တပ်ႉလိုမ်း **1** တင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶလယ **67** ပိၼ်ႇပၢင်တိုၵ်းၵၼ် တီႈဝၢၼ်ႈၵွင်း ၵႆႇ ၵူိင်ႇၼမ်ႉသွမ်ႇ ၸေႈဝဵင်းမိူင်းယႆႇ၊ ႁိုင်မွၵ်ႈ **10** မိၼိတ်ႉ၊ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတၢႆ **1** ၵေႃႉ၊ ယိုတ်းလႆႈ ၵွင်ႈ MA-1 လဝ်းၼိုင်ႈ၊ မၢၵ်ႇ **7** လုၵ်ႈ။ ၸဝ်ႈပၢင်ႇၽွႆႉ ၸိသင်ႇႁႂ်ႈဢဝ်ၵွင်ႈတင်းမၢၵ်ႇ သူင်ႇ မွပ်ႈပၼ်တီႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶိုၼ်း ဝၼ်းထိ **21/09/10** ။

ၽွင်းၵိမ်ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉႁူမ်ႇလူမ်ႈ ၼႄႈလိၼ် သိုၵ်း **(1)** ၊ ၶုၼ်သိုၵ်းသုၸိၼ်ႇတႃႇၵွၼ်ႁူဝ်၊ လုၵ်ႉတီႈႁဝ်ႈၶဝ်ႈၵၢပ်ႇပွၵ်ႈၶိုၼ်းၼၼ်ႉ လႆႈထုၵ်ႇ သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶလယ **67** (ၵၼ်ပၵ်းပၢင်သဝ်း တီႈႁူဝ်တူင်း ၵူိင်ႇႁူဝ်ယႃႉ ၸေႈဝဵင်းမိူင်းယႆႇ) မူၵ်းယုမ်းပႆႉယိုဝ်းၸလႆႈ လႆႈပိၼ်ႇပၢင်တိုၵ်းၵၼ်။ ပိၼ်ႇပွၵ်ႈထိ **2** ဝႆႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈလႆႉဝၢင်းၶိူင်ႈမိူဝ်ႈ **(01/09/10)** သေ တင်းသွင်ၽွၼ်ႇၶိင်ႈၶိင်ၵၢၼ် သိုၵ်းတေႃႇၵၼ်မႄး။

ပၢင်တိုၵ်းပွၵ်ႈထိ **1** ဝၼ်းထိ **14/09/10** ၼေႃးသိုၵ်းၵၢၼ်ၶုၼ်သိုၵ်းသိူင်ႁၢၼ်ၵွၼ်ႁူဝ် တင်း ၶလယ **147** ယိုဝ်းၵၼ် တီႈႁိမ်းဝၢၼ်ႈၼမ်ႉၽၵ်း တူပ်း ၵူိင်ႇတူၼ်ႈၵိူင်း ၸေႈဝဵင်းသီႇပေႃႉ၊ ၽွၼ်ႇ တူၵ်းတၢင်းၵႃးလႃႈသဵဝ်ႈ–မိူင်းယႆႇ။ ဝႆႉပၢင်တိုၵ်း **2–3** ဝၼ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈသူင်ႇၵူၼ်းဝၢၼ်ႈႁူဝ်ယွၼ်း ၼွမ်း (တွင်းပၢၼ်ႇ) သိုၵ်းတႆး ဝႃႈၶဝ်ယိုဝ်းၽိတ်း။ သိုၵ်းမၢၼ်ႈယိုဝ်းၵွၼ်တၢင်း သိုၵ်းတႆးၸင်ႇယိုဝ်း တွပ်ႇၶိုၼ်း။

ဝႆႉၼၼ်ႉမႄး SSA ၵမ်ႇပေႃးယူႇၼႂ်းဝၢၼ်ႈ၊ ၵမ်ႈၼမ်ယူႇၼႂ်းထိူၼ်ႇၼိူဝ်လွႆ။ ❑

တပ်ႉသိုၵ်းလိုၼ်ႈတႆး SSA ပိၼ်ပၢင်တိုၵ်းၵမ်းသၢမ်တင်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ

ဝၼ်းထိ 30/9/2010 ၵၢင်ၼႂ်လဝ်ႉ သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶလမ 325 ၶလႃႉ ၶမမ 67 ၵၼ် လဝ်ႈသိုၵ်းလူင်ၵျီ,မျိၼ်ႉၵႂၼ်ႁူဝ်ၵုမ်းၵမ်ႇဝႆႉၼၼ်ႉ မႃးယိုဝ်းတီႈသူၼ်မၢၵ်ႇ,ၵိင်ၶွင် ၼေႃႈလိၼ်သိုၵ်းမႆႈ (1) တပ်ႉလုမ်းမႆႈ (1) ၵၼ်ပိၼ်ႁူင်းတိုတ်းယႃႈ ၶွၵ်ႈၶင် ၵၼ်ပၵ်းသဝ်းမႃး 12 ပီ၊ ၼိူဝ်သိၼ်ႈ တၢင်းၵႃး မိူင်းယႆႈၵူ႟,သိင်ၵိဝ်ႉ၊ ၽွႆႈ,တူၵ်းဝၢၼ်ႈ လၢင်ႉ ယၢၼ်မွၵ်ႈ 5 လၵ်း၊ ယၢၼ်မိူင်းယႆႈမွၵ်ႈ 13 လၵ်း။

မီးဝႆႉၶွင်းသိုၵ်းႁူမ်ႉ,လူမ်ႈ 1 ထိဝ် ၵူၼ်း 11 ၵေႃႉ၊ ဝၼ်းထိ 29/9/2010 သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိုဝ်ႈ ၼွၼ်းတီႈဝၢၼ်ႈလၢင်ႉ 32 ၵေႃႉ၊ မီးၼွင်ၶႆႉ 1 လုမ်း လုၵ်ႈၶႆႉ 1 လုမ်း ၵိၼ်ၶွင်းတင်းသိင် 82 ၵေႃႉ၊ မိူင်းလိင်းမႃး ၵိုင်ႇၵၢင်ႇၶိုၼ်ႈယိုဝ်းသႂ်ႉ,တီႈၵူၼ်းပွႆႉ ယၢမ်း ၽေႃႉလႃးယၢမ်းမူၵ်းသိုၵ်းတႆး လႆႈတိုၵ်းၵၼ် ႁိုင် 15 မိၼိတ်ႉ၊ သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵိၼ်ၶွင်း 32 ၵေႃႉ ၶဝ်ႈတိုၵ်းၵွၼ်တၢင်း၊ ၽွႆႈ,သိုၵ်းတႆးပွႆႉ,ၵူၼ်းၶွၵ်ႈ တိုတ်းယႃႈ 19 ၵေႃႉသေ ထွႆႈၵွၵ်ႇ,သူၼ်ၽၵ်ႇ, သွမ်ႈ။ လႆႈႁူႉဝႃႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈမၢတ်ႇ,လိပ်း 1 ၵေႃႉ။

ၽွႆႈ,တပ်ႉလုမ်း 1 ဝႃႈ *"ပွၵ်ႈၼႆႉပိၼ်ၵမ်း လိုၼ်းသုတ်း တၢင်းၼေႃႈၼၼ်ႉ တိုၼ်းတေတွပ်ႇ, တိၼ်းထိုင်တီႈ"* မီးၶေႃႈပူင်ၼၵ်းလူင်းတီႈတပ်ႉ တင်းသိင်ႈဝႆႉယဝ်ႉ ပွင်ႇ,လၢတ်ႈၵူ႟,တီႈၽူႈၵွၼ်း တိူင်း ယမၶ လႃႈသိဝ်ႈယဝ်ႉ ဝႃႈၼႆ။ ❑

Photo : SSA

သိုၵ်းၶၢင်ယိုဝ်းႁိူဝ်းမိၼ်မိင်းမီးလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ

ၵွင်ႇ,ဝႃႇ, လၢဝ်းၶိူဝ်းၶၢင်ၵေႃႉယူႇ,လိၼ်လိၼ် ၶၶႇ,–ၶၢင်လၢတ်ႈဝႃႈ–"ငိၼ်းသိင်ႁိူဝ်းမိၼ်မိင်းမီး (ၶၾႈလီႈၶွပ်းတိူဝ်း)။ ဝႆႈၼၼ်ႉ ၽိူဝ်,ႁိူဝ်းမိၼ် မိၼ်ၵိူမ်ႈမႃးလမ်လုမ်းၵၢၼ်မိူင်း ၼႄႈလႆႈ,လႃႇ,ၵေႃႈ လႆႈၸၼ်သိုၵ်း KIA ယိုဝ်းသႂ်ႉ,ႁိူဝ်းမိၼ် 3 ပွၵ်ႈ" –ဝႃႈၼႆ။

ၽူႈၼမ်းၼႄႈၶလႃႈ ၽူႈၶၢၼ်ပၢၵ်ႇ, KIO လၢတ်ႈဝႃႈ– "ႁိူဝ်းမိၼ်မိင်းမီးလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လမ်းၼိုင်ႈ မိၼ်မႃးလမ်ငဝ်ႈငုၼ်းၸဝ်း 1 မူင်း ဝႆႈဝၼ်း"– မၼ်းလႆႈၵမ်ႇ,ယိုၼ်ယၼ်ဝႃႈ သိုၵ်း ၶၢင်လႆႈယိုဝ်းသႂ်ႉ,ႁိူဝ်းမိၼ်မိင်းမီး။

ပွၵ်ႈၼႆႉ ပိၼ်ပွၵ်ႈၵမ်းထိသွင် ၵၼ်ႁိူဝ်း မိၼ်မိင်းမီး လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မိၼ်လိပ်ႈလမ် ငဝ်ႈငုၼ်း KIO လႆႈ,လႃႇ,။ ပွၵ်ႈၵမ်းၼိုင်ႈ မိူဝ်ႈ ဝၼ်းထိ 11/09/10 ၊ ၵူလႆးၵႃႈ ပွၵ်ႈၵႂၼ်တၢင်း ၶတႃႉ ၵမ်,လႆႈယိုဝ်း– လၢဝ်းၶၢင်ၵေႃႉၼိုင်ႈ လၢတ်ႈၼင်,ၼႆ။

တပ်ႉသိုၵ်း/လုမ်းၶၢင်လွတ်ႈလိဝ်း KIA/KIO ပိၼ်လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းလုမ်းၼိုင်ႈ ၵၼ်လူင်း လႆႈမိုဝ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၵၼ် တင်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မိူဝ်ႈၼႄႈပီ 1994 ၶလႃႈ ယိပ်းၵုမ်းပိုၼ်ႉတီႈၼႄႈ မိူင်းၶၢင်မၢင်ပွတ်းတွၼ်ႈ။ လွင်ႈၶိင်ႈၶိင်ၵၢၼ်သိုၵ်း တေႃႇ,ၵၼ်သွင်ၽွႆႈ,ၼႆႉ မီးမႃးဝႆႈ KIO/KIA ၵမ်,ၸပ်ႉၶိတ်းတပ်ႉပွႆႉလိၼ်လိၼ်။

ၽူႈၼမ်းၶၢင် လၢတ်ႈဝႃႈ– "ဝႆႈၸဝ်းၵမ်, ၸပ်ႉတပ်ႉပွႆႉလိၼ်လိၼ်ၼၼ်ႉ ၸဝ်းၵေႃႈပၵ်းတႃ တူလႆးလွမ်းလွင်ႈတူင်ႉၼိုင်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ၊ တပ်ႉၶဝ် တင်းတပ်ႉၸဝ်းလမ်ၵၼ်၊ သိုၵ်းၸဝ်းၵေႃႈၸၢင်ႈ ၶိၼ်းတူဝ်ႈတၼ်းဝႆႉ ၵွပ်ႈဝႃႈလွင်ႈႁူမ်ႉ,လူမ်ႈၼႆႉ လမ်,လွင်ႈတႃ,ၸဝ်းၶတႃႉၶတႃႉ၊ ၼႄႈၼေႃႈလိၼ်ၸဝ်း ယိပ်းၵုမ်းတင်းသိင်ႈၵေႃႈ ၸၢင်ႈၶိၼ်းသိုၵ်းတူဝ်ႈ တၼ်းဝႆႉယူႇ,"–ဝႃႈၼႆ။ ❑

ယႃႈမဝ်းၵမ်

ဝႃႉလႃးလၢၵ်ႇ,လိုဝ်ႈဆဝ်ႈယွၼ်ႉယႃႈ ႁွပ်ႈလႆၢၽွႆႇ,လီၶဆႃးဝႃႈပိၼ်ႇၶွင်ဝႃႉၶိူဝ်းယုံး

ၶၢဝ်ႇ, AFP ဝၼ်းထိ **20/09/10** ၵိုင် ၵၢင်ႈၶေႃႈႁၢမ်း ၽူႈလူင်ႉလိၼ်ႇ,လႆၢလႆၢၵေႃႉၵွၵ်ႈ, ဝႃႈ– မိူဝ်ႈလိဝ်ပိူဝ်ႈတႃႇ,ၼိူင်,ၶိုၼ်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၺႃင်ႈၺွၼ်းသိုၵ်းတေႃႇ,ၶဝ်ဆၼ်ႉ လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ၶဝ်ၵေႃႈဆီတ်းၵႃႉယႃႈ ၶႃယႃႈတႃႇ,သိုဝ်ႉႁွင်ႈၵၢင်, မၢၵ်ႇ,မိုဝ်ႈလိုၼ်းယၢမ်း။ ၸဝ်ႈဆႄႈတီႈဝႃႉတွပ်ႇ,ၶၵႈ ဝႃႈ– ဝႃႉလႃးၵိၼ်လၢၵ်ႇ,ယႃႈမဝ်းၵမ်တိၵ်းတိၵ်း၊ ဝူတ်ႈၵဝ်,မိူဝ်ႈပၢၼ်ၶုၼ်သႃႇ,ၶိုၼ်းတွပ်ႇ,ၵေႃႈ ဝႃႈ လႆႈ။

ၽူႈဆမ်းဝႃႉလွမ်းလီၼ်လိၼ် ၵမ်ႇ,ၼၼ်ႈၵွၵ်ႈ, လိုဝ်ႈၵေႃႉဆိုင်ႈၶၼ်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– *“မိူဝ်ႈႁူႈပွၵ်ႈ ဝႃႉၵႃႉယႃႈၵေႃႈ ၵၢၼ်လိုဝ်ႈလုပိၼ်ႇၶုၼ်သႃႇ,။ ယႃႈ လိူဝ်းလုၵ်ႉသႆၢမိူင်းတူၼ် ဆႄႈႁွင်ႈမူး တေႃႇ,ထိုင် လွႆလၢင်းလိူဝ်းဆၼ်ႉ ၶဝ်ႈမိူင်းထႆးပွတ်းၵိူင်းလၢဝ်၊ မိူင်းၽႃင် ၶမႈၵၢႆႈလိူဝ်းဆၼ်ႉ ၵမ်ႈဆမ်ယၢမ်ႈပိၼ်ႇ သႆၢဝႃႉၺီတ်း။ ယႃႈလိူဝ်းလုၵ်ႉ မိူင်းတေႃႉ မိူင်းထႆး သၼ်ၵၢင်တေႃႇ,ထိုင်ရူဝ်မိူင်း လင်,ပိၼ်ႇသႆၢၶုၼ်သႃႇ, ႁူလိုၵ်ႈ တီလႆႈတီႈလွႆၵေႃႈ လီၶဆႃးပိၼ်ႇၶွင် ၶုၼ်သႃႇ,တိၵ်းတိၵ်း၊ၵမ်ႈၽွင်ႈဝႃႈၵမ်,လွႆၶုၼ်သႃႇ, ၵေႃႈ ၽွႆၵမ်,ထွမ်,။ ပၢၼ်မိူဝ်ႈလဵဝ် ပူၼ်ႈၵႃႉယႃႈ ၵေႃႈ ၺဝ်းလႃးလၢၵ်ႇ,မၼ်း၊ ၺဝ်းလႃးၼီႈသူမ်ႈမၼ်း ၶိုၼ်း ၵၢၼ်ၶုၼ်,သႃႇ,ယၢမ်ႈလႃး”*–ဝႃႈဆၼ်ႉ။

တင်ႈၵတ,ဝၼ်းထိ **01/08/10** မႃး ၸဝ်ႈ ဆႄႈတီႈၵၶ, တင်း ဝႃႉ ၵိၵ်,မိူင်းလႃးၵေႃႈ ႁူမ်ႈ မိုဝ်းၵၼ်ၽိဝ်ႈမူလ်ႉယႃႈမဝ်းၵမ် ၼၵ်ႉပိုၼ်ႉတီႈ ဆႄႈလိၼ်ဝႃႉၵလႈမိူင်းလႃး။ ႁူၼ်းၵႃႉယႃႈၵမ်ႈ ဆမ်ပိၼ်ႇၵၶ,။ ၼၵ်ႉလိူၼ်ၵေႃႈၵတ်ႉသႅၵ်ႁူလ်း ၼၵ်ႉ ဆႄႈလိၼ်မိူင်းလႃးတီလႆႈၵမ်,ယွမ်း **300** ၵေႃႉ၊ တၢင်းပၢင်သၢင်းၵတႉ– ၵႃးသၢၼ်းလီလီ ၵၢၼ် ၸဝ်ႈဆႄႈတီႈဝႃႉ ႁူပ်ႈယိုတ်းဝႆႉ ႁွင်ယူႇ,တီႈၼၵ်ႉ ဝၢင်းဝတ်ႉဝေလုဝၼ်,ပၢင်သၢင်း မီးမွၵ်ႈ **30** ပႆ။ လူတ်ႉၵၶ,ၵမ်ႈဆမ် – လိၼ်,ၶၢဝ်,ပွတ်းပၢင်သၢင်း ဝႃႈဆၼ်ႉ။

ႁူၼ်းၵႃႉဝၼ်းၵွၵ်ႈ,ၶူင်းၵေႃႉဆိုင်ႈ လၢတ်ႈ ၵဆဝႃႈ– ၶူဝ်းၽွင်လုမ်းလွႆၵေႃႈယဝ်ႉ တိုၼ်းလႆႈ ၽၢၼ်,ပီ,တုလိတ်ႉ၊ ဝႆးလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈလိၵ်ႈလႆၢ ပေႃႇ,လသီ,ၼိူင်ႈတေႃႇ,ဝႃႉမႃးဆၼ်ႉ မိူဝ်ႈလိဝ်ပီ,တု လိတ်ႉ ထၢင်,ၺႃင်ႈၵႃႉၶၢႆၺွတ်းႁူႈပိူင်၊ ပီ,တုလိတ်ႉ ႁၢမ်းၼိူင်မႃး၊ ပိၼ်ႈၽူၼ်ၵၼ်ပိတ်ႈ။ ႁွပ်ႈဝႃႈ ပေႃးသႆၢဝႃႉမီးၶူဝ်းတႃႇ,ၶႃႈ လႆႈလွႆယွႆ,ပိုင်ႈၵိုင် ပီ,တုလိတ်ႉလွႆႈတေႃႉပၼ်–ဝႃႈဆၼ်ႉ။ ❑

ၽွႆႇ,ပၵ်းတႃႇယႃႈမဝ်းၵမ်လိုင်ႈတႆး ၵွၵ်ႈ,ၽိုၼ်ၺႃးငၢၼ်း

29/09/10 ၽွႆႇ,ပၵ်းတႃႇ ယႃႈမဝ်းၵမ် လိုင်ႈတႆး (Shan Drug Watch) ပိုၼ်ၵၽႄႈၵွၵ်ႈ, ၽိုၼ်ၺႃးငၢၼ်းယႃႈမဝ်းၵမ် ၵီဝ်,ၵပ်းလွင်ႈယႃႈ မဝ်းၵမ် ၼွႆးလိုင်ႈတႆးၽွင်းၶၢဝ်းယႃႈပီ **2009–2010** ၊ လၢတ်ႈလွင်ႈ လုမ်းပီ,တုလိတ်ႉ ၵၢၼ် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈယူ,ၽွႆႇ,လင်ပၼ်ၺွင်း ၶိုၼ်ႈမႃး ပိၼ်လိၵ်းလွမ်ၵၢၼ်ၵႃႉယႃႈ ပုတ်ႈတိၼ်းလုမ်း ၵိုတ်းသိုၵ်း။ ဆွၵ်ႈသေဆၼ်ႉ မီးပႃးပၢင်သပ်းလိၼ်း လိၼ်ႈၶၢဝ်,တီႈဝိင်းလူင်မိူင်းႁွၵ်ႈ, လိုင်ႈထႆး။

ၶေႃႈမုၼ်းၼွႆးၽိုၼ်ၺႃးငၢၼ်းလၢတ်ႈဝႃႈ– ၽိၼ်ၵၢၼ်လူင်ၽိဝ်ႈမူလ်ႉသူၼ်ယႃႈမွတ်,ၺႃ ၶၢဝ်း တၢင်း **15** ပီ ၶွင်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵမ်,ပိၼ်ၵၢၼ်လွမ်းဆင်,ၶၵ်ႉတွၼ်ႈ ၵၢၼ်ၶဝ် ယိူင်းၵၢၼ်းဝႆႉ။ ၼွႆးလိုင်ႈတႆး **55** ၵလႈဝိင်း ဆၼ်ႉ **46** ၵလႈဝိင်း ယင်းတိုၵ်ႉၽုၵ်,ယႃႈ၊ ယွၼ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ယင်းတိုၵ်ႉၵိပ်းၵိၼ်ၶွၼ်,ယႃႈ ၽွႆၼ်, ပွႆ,ၵွႆႈလုမ်းပီ,တုလိတ်ႉၶဝ် ၵီဝ်,ၶွင်ႈလွမ်း

ယႃႈမဝ်းၵမ် ပႃးလိမ်ယႃႈမႃႉ ပိူဝ်ႈတႃႇ,ၵၢဝ် ၺွတ်း ၶွၼ်ႉတဝ်ႉ သၢၼ်ၶတ်းလုမ်းယိပ်းႁွင်ႈၵၢင်, လိူဝ်း သၢၼ်ၶတ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ။

လုမ်းပီ,တုလိတ်ႉၶဝ်လႆႈဆႄႈလီ တီႈလုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈသေ ထၢင်,ၺႃင်ႈၺွတ်းၵွၵ်ႈ,တေႃႉသူင်, ၵႃႉၶၢယႃႈလႆႈဆမ်လိူဝ်သေ လုမ်းယိပ်းႁွင်ႈၵၢင်, ၼွႆးလိုင်ႈတႆး လိူဝ်တွၼ်းလုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းမိူၼ်ဆင်, တပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉရူမ်ႈ (UWSA) ၵၢၼ် ၵမ်,ၺပ်ႉၺွတ်းတပ်ႉပွႆႉလိၼ်လိၼ် လွမ်းဆင်, လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမိပ်,ၵိုး။ မိူဝ်ႈလိဝ် လုမ်းပီ,တု လိတ်ႉ ပိၼ်တီ,ပိၼ်ထိၼ်ႈ၊ မီးရူင်းၺွတ်းၵွၵ်ႈ, ယႃႈမဝ်းၵမ်ႈ ၺိမ်းလိၼ်လိၼ်ထႆးထိၼ်ႈလူးႁွၼ်,။

ၶိုၼ်းသွႆ လွႆယိၼ် ရူဝ်ဆႄႈၶူင်းၵၢၼ်ပၵ်းတႃႇ ယႃႈမဝ်းၵမ်လိုင်ႈတႆးလၢတ်ႈဝႃႈ– *“လုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈ ပၼ်ပီ,တုလိတ်ႉယႃႈၵႃႉၶႃယႃႈထၢင်,ၺႃင်ႈ လွတ်ႈလိဝ်းဆၼ်ႉ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၶဝ်ၵမ်ႉထိမ် လုၵ်းၽွႆ, ၵၢၼ်မိူင်းၶွင်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ”*–ဝႃႈဆၼ်ႉ။

ၽွႆႇ,ပၵ်းတႃႇယႃႈမဝ်းၵမ်လိုင်ႈတႆး (Shan Drug Watch) ဆၼ်ႉ ပိၼ်ၶူင်းၵၢင်ၶွင်ၵေႃႉသိုဝ်, ၶၢဝ်,ၽူႈတွႆ,ႁွၵ်ႈ (SHAN) ၊ ပိုၼ်ၵၽႄႈၵွၵ်ႈ, ၶေႃႈမုၼ်းၵီဝ်,ၵပ်းငဝ်း လႆးယႃႈမဝ်းၵမ် ၼွႆးလိုင်ႈ တႆး လွမ်းႁူႈပီ။ ❑

သိုၵ်းမၢၼ်ႈတတ်းသိၼ်ႈတၢင်းမႂ်ႇတႃႇၸုတ်းၵွင်ႈ

ၼတႇၵၢဝ်ႇၶူဝ်ပီ 2010 လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶိတ်းတၢင်းၵႃးမႂ်ႇ လုၵ်ႉမေႇမိဝ်ႉၸိုၼ်ႈႁူဝ်ႇၽႆႇၶွင်ႇ မိူင်းလူင် ထိုင်မိူင်းၵုတ်ႈ ၶၢဝ်းတၢင်း 60 လၵ်းပၢႆ ဝၢၼ်ႈလိသေႃး 2–3 ဝၢၼ်ႈ ၶိမ်းတၢင်းၵႃး ယၢၼ်ၵႂႃႇၶိင်ႇလၢၼ်းဝၼ်းတူၵ်းမိူင်းၵုတ်ႈမွၵ်ႈ 7–8 လၵ်း မီးၶွႆးယူးရေးၼီးယမ်း (uranium) ၶဝ်ႈပႃးၼႂ်းၶူင်းၵၢၼ်ယဝ်ႉၼလႈ တေႃၶျေႃးလိုပ်ႈၶႃႉ ဝၢၼ်ႈၵွၵ်ႇၼႂ်းပိုၼ်ႉတီႈ–ဝႃႈၼႆႉ။

လၢႆးၼုမ်ႇလိသေႃးမိူင်းၵုတ်ႈ ၵေႃႉၼိုင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– *"သိုၵ်းမၢၼ်ႈၶဝ်မီးၽႅၼ်ၵၢၼ်တေႃႇ ပိၵ်ႉသိၼ်ႈတၢင်းၵဝ်ႇသေ ၵႂႃႇသိၼ်ႈတၢင်းမႂ်ႇ ႁွပ်ႈၶဝ်တေၸုတ်းၶွႆး။ ဝၢၼ်ႈလိသေႃး 3 ဝၢၼ်ႈ၊ ၼိုင်ႈဝၢၼ်ႈလင်ၶျၢၼ်းၽေႃႉၽိူင်ႇ 50 လင်ပၢႆ ၵေႃႈထုၵ်ႇလိသင်ႇၶၢႆႈၶႃႉမူတ်း"*–ဝႃႈၼႆႉ။

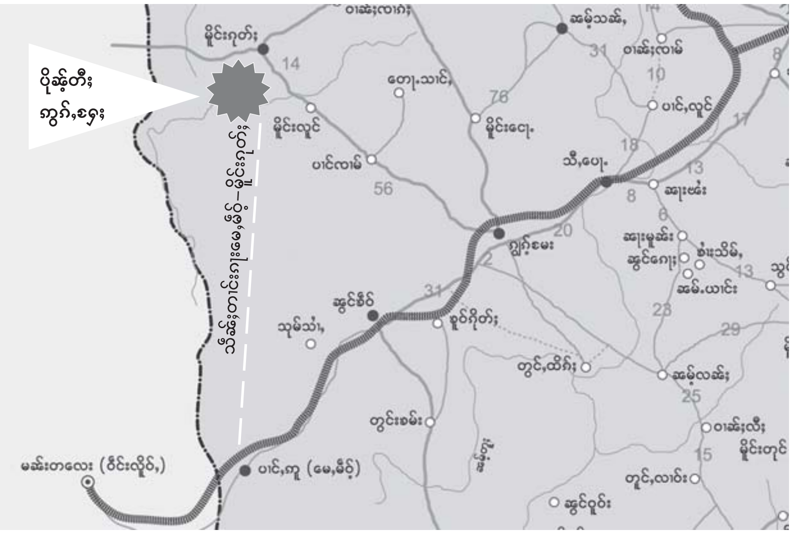

သိၼ်ႈတၢင်းၵၢၼ်မႂ်ႇ လုၵ်ႉမေႇမိဝ်ႉ ႁူဝ်ႇ မိူင်းလူင် ထိုင်မိူင်းၵုတ်ႈၼၼ်ႉ ထႆ/တတ်းလိၼ် ယဝ်ႉမူတ်း တိုၵ်ႉသိုပ်ႇယၢင် ပီၼႆႉသိင်ႈၵၢၼ်း သိုပ်ႇယၢင်ၶွႆးယဝ်ႉတူဝ်ႈ။

ၶၢဝ်ႇယၢမ်ႈၵွၵ်ႇ မိူဝ်ႈႁူဝ်လိုၼ်ၵျူၼ်းဝႃႈ– လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈလၵ်ႉၸိုင်ၶိတ်းမၢၵ်ႇၼိဝ်းၶလီး ယိူဝ်း (Nuclear) တင်းမၢၵ်ႇလူင်ယိုဝ်းၵႂ် (Missile) ၵၢၼ်ၵၢဝ်ယူးရေးၼီးယမ်းၵွႆးတိုဝ်းသေ ၶိတ်း။ ❑

သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိၵ်ႈလွမ်တပ်ႉ တေႃႇၼႄႈလိၼ်ၶိၼ်ႈလုမ်းတႆးဢိုတ်းသိုၵ်း

ဝၼ်းထိ 07/09/10 ၽႄႈႁွၼ်းတိုင်းသိုၵ်း ၶိင်ႇႁွင်ႇဝၼ်းၵွၵ်ႇ (လၢႆးသိဝ်ႈ) ၵွင်ႇၵျေႃႇ လေႃး ႁူဝ်ႇတၢင်ႉယၢၼ်း၊ ဝၼ်းထိ 8 တင်းပိဝ်ႇၶျႃႇ မူး တၢင်ႉယၢၼ်း လဝ်ႈသိုၵ်းလူင်ၶႃႉလေႃႇ ၶူမ်ႈ ၵၼ်ၵႃး 10 လမ်း လုၵ်ႉတၢင်းယၢၼ်းႁူဝ်ႇမိူင်းၵၢဝ် တီႈတပ်ႉၼလယ 33 ပၵ်းသဝ်း။ ၶႂ်ႈသိုပ်ႇလိသင်ႇ လွႆႉၶိုင်းပီႇတုလိတ်ႉလၢႆလၢႆလုမ်း ၼႂ်းၼလႈဝိင်း တၢင်ႉယၢၼ်း ပွႆႉတႃႈပွႆႉတၢင်းပွႆႉၶူဝ်၊ သိၼ်ႈတၢင်း ၵႃးတၢင်ႉယၢၼ်းမိူင်းၵၢဝ်၊ ၼမ်ႉလဝ်း၊ တၢင်းၵႃး လူင်းတႃႈၶူင်း၊ လွႆႉပွႆႉလွမ်းတႃႈၼမ်ႉၶူင်း ၼလႈ ယူႇဢိုၵ်းလွမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ–လူဝ်းၼႆႉ။

လိၼ်ႇၶၢဝ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– *"ပီႇတုလိတ်ႉလၢႆလၢႆလုမ်းလူဝ်းၼႆႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈလႆႈၵေႃးလႃႇၵႃႇၼႄႇ တီႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈၼလႈ ၶိၵ်းၶၢၼ်းယွၼ်းဢိၼ်ၶွင် လႆႈ တီႈႁူၼ်းဝၢၼ်ႈ။ မိူၼ်ၼင်ႇ ပီႇတုလိတ်ႉ လႆႈႁူဝ်ႇပွႆႉတႃႈပၢင်မူ ၶၢၼ်းဢိၼ်ၶဝ်ႈ 15 ၵေႃႉ လႆႈႁူဝ်ႇပွႆႉတႃႈပၢင်မူ ၶၢၼ်းဢိၼ်ၶဝ်ႈ သၢၼ် ၼိူဝ်ႉၵႂ် တီႈႁူၼ်းဝၢၼ်ႈ ပိင်းယွင်း ဝၢၼ်ႈ ႁွင်းၵေႃႇ ဝၢၼ်ႈႁွင်းမူး ၵူင်ႇၼႄးၵေႃႇ။ လုမ်းလူၵ်ႉသျူးယေး မိူင်းၵၢဝ် ၵျထီးၵွၼ်ရွဝ်၊ ပွႆႉတႃႈ ပိင်းၽီ (ၽႆႇတူၵ်းၶူင်း)။* [ၵၢၼ်ၽႆႇၵွၵ်ႇၶူင်း ပိၼ်တႃႈဝၢၼ်ႈသူမ်ႈ ၶိုၼ်ႈတၢင်းပၢင်ယၢင်း သိုပ်ႇ ႁူဝ်ႇတၢင်းပၢင်သၢင်းၼၼ်ႉ] *ၶၢၼ်းဢိၼ်ၶဝ်ႈသၢၼ်ၵႂ် ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈပိင်းယွင်း ၵူင်ႇၼႄးၵေႃႇ၊ ယွၼ်း ဢိၼ်ၵႂ်ၼိူင်ႈပွၵ်ႈလွႆၵၢမ်ႇယွမ်း 2–3 လွႆ"*– ဝႃႈ ၼႆႉ။

ၵိင်ၼိူဝ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိသင်ႇသေ လုမ်းပီႇ တုလိတ်ႉမိူင်းၵၢဝ် ၵျၶွ လၢႆးပွႆႉၶူဝ်ၼမ်ႉပၢင်၊ ပီႇတုလိတ်ႉ ၵျၶွ ၵျၼူး ပွႆႉတၢင်းၵႃး ၼမ်ႉလဝ်း မိူင်းၵၢဝ်၊ ၶိမ်းၼမ်ႉပိုၼ်ပၼ်၊ ႁူၼ်း 9–10 ၵေႃႉ ၶိတ်းသုမ်ႉၸုတ်းလုၵ်ႈလွမ်ႉရူဝ်ႉယူႇဝႆႉ။ လူၵ်ႉသျူး ယေး လုမ်းၵျလီး ပွႆႉတၢင်းၼမ်ႉလဝ်း ႁူဝ်ႇတၢင်း ပၢင်ႇၶွႆး၊ ၶိမ်းလွႆၽေႃးၽိုင်ႈ။ လူၵ်ႉသျူးယေး လုမ်း ၵျလီး၊ ယေးသု၊ ၵျထီးၶဝ် မီးၶိုင်းႁူၼ်း 80 ၊ ၶိုင်းႁွင်ႈ 75 ၼႆႉ မီးတပ်ႉပွႆႉၵိတ်ႉၼွင်ၶိဝ်း ၶိမ်းရူလ်ႈလူင်လွႆလၢင်ႉၵိင်ႈ (ၽႆႇလၢၼ်းမိူင်းၵၢဝ်) ဝူင်ႈၵၢင်မိူင်းၵၢဝ်တင်းမိူင်းၵွတ်ႇ ၵၢၼ်ပိၼ် တၢင်းၵႃးၶဝ်ႈလူးၼႄႈလိၼ်တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈတႆး တပ်ႉလုမ်းမႃႈ 1 ။ ❑

ၵၢၼ်သိုၵ်း

ႁူင်းပွႆ,သဵင်မိူင်းထႆးလတ်းပၢင်ၵုပ်,ၵူဝ်း ၼွႆးၵဵင်းမႆ,တႃ,ၸၢႆးလိၵ်ႈပၼ်ၽႃ

Photo : SHAN

ဝၼ်းထိ 12/09/10 ၼတ,ပွတ်းၼွႆ တေႃ, ဝႆၢးဝၼ်း၊ ၼူင်းၵၢၼ်လွႆႈထႅမ်ပႆၢးယူ,လီ ၼလႈ ၵျီင်းၵၢၼ်ယၢၼ်မိူင်း/ၵဝ်ႉငဝ်ႈမူလၼ်ထိ M.A.P. ၵွၼ်ႁူဝ်လတ်းပၢင်ၵုပ်,ၵူဝ်းႁူဝ်ၼေႃႈ "ၵွမ် သဵင်ၵျီင်းတႆး ပိူင်းၽွႆးၼိုၼ်ႈယိုၼ်," ၊ ၵီဝ်,ၵပ်းလိူဝ်း ၵျီတ်းၵၢၼ်ႁူင်းပွႆ,သဵင် (Radio) ၼွႆးၵဵင်းမႆ,။ မီးမူ,ၵေႃလိူဝ်းၵျီတ်းၵၢၼ်ႁူင်းပွႆ,သဵင် 10 မူ, ၼလႈ ၽူႈၸဝ်ႈႁူမ်ႈလီပ်ႈၵျီၼ်းတၢင်းမူတ်း 42 ၵေႃ။ မၢင် ႁူင်းပွႆ,သဵင် ပိုတ်,မႃးလႆႈ 5 လိူၼ်၊ မၢင်ႁူင်းပွႆ, သဵင် ပိုတ်,မႃးလႆႈ 7 ပီ (ၼတ, 2003) ၵေႃႈမီး။

ၵမ်ႈၼမ် ၵၼ်ၵွၵ်,ၼွႆးႁူင်းပွႆ,သဵင်လိူဝ်း ၼႆ ၵမ်ႈၼမ်ပီၼ် 1. ၽိုင်ႈၼငႈၽိုင်ႈထုင်း 2. ပႆၢးယူ,လီ 3. သိင်,ဝီတ်ႉလွမ်ႉ 4. ထမ်းမ (ၼေႃႈသင်,သွၼ်ပုတ်ႉထ ၼလႈ လဝ်ႈယေ,သု) 5. ပိူၼ်း ၼလႈ ၵပုမ်, 6. ပၼ်ပိူၼ်ႉႁူႉၵျီင်းၵၢၼ် ၼၢမ်ႈမိူင်း လိူဝ်းၼႆႉ။ မိူၼ်ၼင်,မိူဝ်ႈလူင်ပွင်လိူင်ႈ ထႆး ထတ်းထွင်ၵူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်း (ၽီသုတ်,သၼ် ၼျုတ်ႉ) ၵူၼ်းၵိုၵ်းမိူင်းမၢၼ်ႈလိူဝ်းၼႆႉ ႁူင်းပွႆ,သဵင် ၼွႆးၵဵင်းမႆ, ပၼ်ၽွၼ်းလီတႃ,ၵျီင်းၵၢၼ်ၼၢမ်ႈမိူင်း ၵူၼ်းမိူင်းတႆး မိူင်းမၢၼ်ႈၼတႉၼတႉ–ၼႆယဝ်ႉ။

ၵူလိုၼ်းၵႈ ႁူင်းပွႆ,သဵင်လႆၢတီႈလႆၢႁူင်း လိူဝ်း ၼႆႉ မီးပၼ်ၽႃ (1) ပႆ,ပွင်,ပိုင်ႈမႆၢမီးထႆး ၵီဝ်,ၵပ်း လူလိုၼ်ႈလွင်ႈလတ်းၵၢၼ်ၵျီတ်းၵၢၼ် ႁူင်းပွႆ,သဵင် တူင်,ဝူင်းၵူၼ်း (ၼျူမ်းၼျူၼ်း) ၼမ,ၼၢၵ်ႈၵၢၼ် ငၢၼ်းယၢပ်,၊ ၵမ်,ႁူႉဝေႈၵျီတ်းလႆႈ ၵမ်,ၵျီတ်းလႆႈ။ (2) ၼေႃႈမုၼ်းႁူင်းပွႆ,သဵင်တီႈၼိုင်ႈ ၼလႈ တီႈ ၼိုင်ႈ ၵမ်,မိူၼ်ၵၼ်။ ပီၼ်ၼေႃႈမုၼ်းၼွင်ၽွႆၼွင် မၼ်း၊ ပႆ,မေၼဝ်ႈၵျတိတ်းတေႃ,တွင်ႈထၢမ်ၵၼ်။

(4) ၽွၼ်ႉလိၵ်ႈတႆး ၵမ်,မိူၼ်ၵၼ်၊ သူင်,ၼေႃႈ မုၼ်းလူးၵၼ်ၵေႃႈ ပိုတ်,တူလိုၼ်းယၢပ်,။ (3) ၵီဝ်, ၵပ်းဝေႃးၵျႃ (ထွႆႈၵူမ်း) ၵေႃႈ တိုၵ်ႉပီၼ်ၼွင်ၽွႆ ၼွင်မၼ်း၊ ၵျီတ်းၼွႆႈၵူၼ်းထွမ်,ၵမ်,ပွင်,လွႆ။

ၽူႈၸဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်ၵမ်ႈၽွင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– *"ထွႆႈၵူမ်းတႆးမၢင်ၼေႃႈၼႆႉ တႆးၵိုတ်,မိူင်းထႆး ၼၢၼ်းၵမ်,ၼဝ်ႈလွႆ၊ တႆးမိူင်းထႆးၵမ်ႈၽွင်ႈဝႃႈ– ၵျီတ်းသင်လၢတ်ႈဝႃႈ ဝၼ်းတီတ်ႉ၊ ၵမ်,ဝႃႈဝၼ်း တၼၢင်းၼူလိုၼ်,။ မၼ်းပီၼ်ၵူမ်းမၢၼ်ႈၼၼ်ႉ တႆးမိူင်းထႆးယင်းပႆ,ႁူႉ ထၢင်,ဝႃႈပီၼ်ၵူမ်းတႆး ယူ,"*–ဝႃႈၼႆ။

ၼင်,ႁိုဝ်တေၼၵႈလိၵ်ႈလႆႈပၼ်ၽႃ လႆၢလႆၢ လွင်ႈၼၼ်ႉ လႆႈပူၵ်းတၢင်ႈၵေႃပွင်ၵၢၼ် ႁူင်းပွႆ, သဵင်တႆး (ၼျူမ်းၵူမ်းငႆၢးၵၢၼ်ဝိထယုထႆးယွႆ,)။ တေလီပ်ႈၵျီၼ်းသေ ဝၼ်းထိ 10/10/10 တေ ၼတ,ၵျီတ်းၵၢၼ်ၵူ,။

ႁူင်းပွႆ,သဵင်တႆး ၼွႆးမိူင်းထႆး မီးလႆၢဝီင်း လႆၢႁူင်း၊ ပႃးလိမ်ၵေႃ တီးယူဝ်း FM ၼလႈ AM။ ႁူင်းပွႆ,သဵင်ၵဵင်းမွႆ, ၼတ,မီးမႃးလမ်သၢဝ်းပီ၊ ႁူင်းပွႆ, သဵင်ၵဵင်းၵျႆၢး ၼတ,မႃးမိူဝ်ႈ 1970 ၊ ဝႆၢးမႃးၼႆၢႉၵူ, တီႈဝီင်းၼမႈလၼ်း။ ႁူင်းပွႆ,သဵင်ၼမႈႁွင်ႈသွၼ် ၼလႈ မိူင်းၽၢင် လိူဝ်းၼႆႉၵေႃႈသိုပ်,မီးမႃးထီင်ႈ။

လိင်းသတ်းၵၢၼ်ႉလိင်းမိင်း

- ❑ ၽွႆဝႃႈၵႆၢႈၵျႃးမေလွၵ်းလီၵ်းလၵ်းလိင်း ပီၼ်လိင်းလိူဝ်လိင်း ယင်းၵၢၼ်ႉၼီင်းတၢၼ်းသူလိုၼ်, ၵမ်ႈၽွင်ႈတႃပေႃးတူလိုၼ်,သူပ်းပေႃးလူလိုၼ်,ယွၼ်ႉၼဝ် ၵၢၼ်ဝူလိုၼ်,ၵျင်ႈၼူၼ်းတဝ်ယွၵ်းၵျီၼ်ႈ ၵွင်တီႈၵူၼ်းမိင်း

ႁဵၼ်းသႃႇလူမ်းၶလႈၵၢၼ်ၼၢဝ်ႇၼၼ်ႉ လုၵ်ႉၼႂ်းသိုၵ်းၼဝ်ႈမႃး မိူင်းထႆး ၶဝ်ႈႁူမ်ႈၽိုၵ်းႁဵၼ်းၵၢၼ်ၽႅၼ်ႇၼၢဝ်ႇ၊ ၽႅၼ်ႇသူၼ်းတုမ်၊ ၽႅၼ်ႇယူတ်းယႃ။

◆ ၸဝ်ႈငိုၼ်းၶမ်း ၸိုၼ်းၸွႆႉၵွၵ်ႈႁူႉတႅဝ်းၼႄႈ။ မိူဝ်ႈမႃႁ်းတႅတ်ႈ ပွတ်းၵႅင်းတူင် သူၼ်းတုမ်ၽိုၵ်းသွၼ်ၵၢၼ်ၼၢဝ်ႇပၼ်ၵူၼ်း ၼုမ်ႈ။ ၽွင်းၸဝ်ႈသိုဝ်ၸွမ်၊ သုၶၽူၼ်း (ၵုင်ႈၼ–သိုဝ်ၽူၼ်း မၢၼ်ႈ) ၸဝ်ႈလီး (ၸဝ်ႈၶမ်းလႅင်) မိူင်းလူလ်၊ ၸဝ်ႈသိုဝ်လမ် ၶဝ် ယူႇၸွမ်းၸဝ်ႈငိုၼ်းၶမ်းတီႈႁူလ်ႈၼမ်ႉၸုၼ်ႈ။

◆ မိူဝ်ႈၸဝ်ႈၽူရင်ႇတူၵ်းသုမ်း (ဝႆႉၼေႇဝိၼ်း ယိုတ်းၵႃႇၼႄႈ) ၼႂ်းပၢင်တိုၵ်းတီႈထုင်ႉၵၢင်မိူင်း (ၽႅၼ်ႇႁွင်ႇၵႅင်းတူင်) ၵၢၼ် ယိုဝ်းၵၼ်တင်းမၢၼ်ႈ တင်ႈၶတ, **08:00** မူင်းတေႃႇ **17:00** မူင်း ထိုင်တီႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈတပ်ႉ **104** ၸွႆႉၵႄးလိူၵ်းတႅင်ႉၼၼ်ႉ ၵေႃႈ လႆႈတိုၵ်းၸွမ်း။ (ၸဝ်ႈၽူရင်ႇ/ၸဝ်ႈယွၼ်း (ႁွင်ႉ) ၸဝ်ႈ လၢႉမျၼ်ႉ တႃႇၼိူဝ်ပၢင်လူင်ၼၼ်ႉ ၵူႈၵုင်ႇတၢင် ႁွင်ႉႁဵတ်းၼူး သွၼ်ႁူင်းႁဵၼ်းၽၢၼ်ပေႃႈၶမႈဝၢၼ်ႈယၢင်းၶမ်း မိူဝ်ႈ**1956**။ ပေႃးမၢၼ်ႈတိၵူးၵုင်ႇတၢင် ငဵးၶမ်းၵေႃႈ ၶဝ်ႈထိုၼ်ႇ **1958** တီႈ ၸဝ်ႈၼွႆႉ ၼုမ်ႇသိုၵ်းႁၢၼ်၊ ၸဝ်ႈငဵးၶမ်း ၸိုၼ်းမႃးယွၼ်း ႁူႉၵွၼ်သိုၵ်းပွတ်းၵႅင်းတူင် မိူဝ်ႈ **1960**)

1964 ယူႇဝႆႉတီႈဝၢၼ်ႈသၼ်ႁွင် မိူဝ်ႈၸဝ်ႈငဵးၶမ်း ထုၵ်ႇယိုဝ်းတႆႇ တီႈႁူလ်ႈၼႆႉ (ႁွပ်ႈႁိမ်ၵၢၼ်ပိၼ်ယွႆႉၵေႃႈဝႃႈ၊ ႁွပ်ႈၸဝ်ႈငဵးၶမ်း ဝႃႈတေႁူႉပိုင်ႈၵိူင်ယွၼ်းတၢင်းၸွႆႈထိမ်ၶၶႇလႅင်ၵေႃႈဝႃႈ။ ၸဝ်ႈငဵးၶမ်း တိူဝ်ႉမၢတ်ႇသေ ႁူႉၶဝ်ႈႁွင်းယၢၵ်ႇၵႅင်းႁၢႆး၊ ၸဝ်ႈ ၸုၼ်သႃႇႁူႉၸွႆးယိမ်ႈ– ဝႆႉၼၼ်ႉ လႆႈၽႄႇတတ်းထႅင်ႈသေ ၸင်ႇတႆႇ) ။

◆ လႆႈၸွႆႈၵၢၼ်လုမ်း SNA တီႈႁူလ်ႈၼမ်ႉၸုၼ်ႈ (ပိၼ်ၸၼ်ႉ ၸုၼ်သိုၵ်းလူင်) ၽွင်းသြႃႇပႃႉတႅင်းႁဵတ်းႁူဝ်ပဝ်ႈ ပုတ်ႈ ၸဝ်ႈငဵးၶမ်း။ သိုၵ်းတၢင်းၵႅင်းတူင်လူင်းမႃးၽွင်ႈ။

1965 ၸိုၼ်းၸိုၼ်ႈႁူႉၵုမ်းသိုၵ်းပၢၵ်ႇပႆႇ ပွတ်းၼႄႈလိၼ်ၵႅင်းတူင် ၵမ်းၼိုင်ႈ၊ ဝႆႉၼၼ်ႉၸိုၼ်းလူင်းမႃးလိၼ်လိၼ်ထႆး။

1967 ႁူဝ်ပဝ်ႈသႅင်ဝၼ်း (ၵေႃႉၸိုၼ်းပုတ်ႈတၼ်းသြႃႇပႃႉတႅင်း) တင်း ၸဝ်ႈၸုၼ်မျၼ်ႉ (မိူင်းယၢင်း) ၵွၼ်သိုၵ်းလူင်းမႃးလိၼ်လိၼ် လၢဝ်း (ပွတ်းပႃႇလိူဝ်း ၵႅင်းလၢပ်ႈ) လႆႈႁူႉၽိုၵ်းသွၼ်ပၼ် ၵၢၼ်သိုၵ်းလႆးသိုၵ်းမုတ်း။ ၸိုၼ်းပိၼ်ၸၼ်ႉၸဝ်ႈႁၢၼ်။

1968 ၽွင်းၵၢၼ်ၵိူင်းၶလႈၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်ပႃႇတီႇ ၶွမ်ႊမိဝ်ႊၼိတ်ႉ မိူင်းမၢၼ်ႈ (CPB) ၵေႃႈၽိုတ်ႉၶၢၵ်ႈမႃး၊ တပ်ႉ SNA မိူင်း ယၢင်းၵေႃႈ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈ CPB ပိၼ်တပ်ႉၸုမ်း **768**– SNA ပွတ်းလိူၼ်လိၼ်ႁူလ်ႈၼမ်ႉၸုၼ်ႈ ၵၼ်လိူၵ်ႈလႆႈပိၼ် တပ်ႉ သိုၵ်းလိုင်ႈတႆးပွတ်းၵွၵ်ႈ SSA-E (ၼႂ်းပီ **1966**) ၵေႃႈ ယုင်ႈယႆႈၵၢၼ်ၶလႈ လႆႈႁူႉၶဝ်ႈႁူမ်ႈၼႂ်းၸုမ်း USAid ပႃးတွႆႈ CIA ၸွမ်းသြႃႇႁူၺ်းၶဝ် တၢင်းမိူင်းလၢဝ်း၊ ၽွင်း မိူင်းလၢဝ်းပႆႇတူၵ်းတွႆႈၶွမ်ႊမိဝ်ႊၼိတ်ႉ။ ယူႇၼမ်ႉယုၵ်ႉပၢင်ႈ သေ ပႃးလုၵ်ႈမေးႁူႉယူႇႁူလ်ႈသႆး ႁဵတ်းမေယႃ။

1969 လုၵ်ႉႁူလ်ႈသႆး ပႃးလုၵ်ႈမေးၸိုၼ်းပွၵ်ႈမႃးႁူလ်ႈၼမ်ႉၸုၼ်ႈ။

1970 လုၵ်ႉႁူလ်ႈၼမ်ႉၸုၼ်ႈ ၸွမ်းပူဝ်ႇတေႇဝိင်ႇ ႁွတ်ႈႁူႉပွတ်း ၶမႈႁွင်ႈသွၼ်။ ၵဝ်လုၵ်ႈမေးယူႇမွၵ်ႇၸမ်ႇၶပႇ။

1971 ၸဝ်ႈသိုဝ်ၵွၼ်ႇ (ၸဝ်ႈႁၢၼ်တိၼ်ႇၽေႇ လွႆၵေႃႇ) ပႃးႁူႉ ငဝ်ႈငုၼ်းယၢင်းလႅင် တီႈၼႄႈၵွၼ်ႇသေ ၽၢၵ်ႇမွပ်ႈတီႈ ႁူဝ်ပဝ်ႈ KNPP သေႃးမေႃးၶရး။ ၸင်ႇၶတႇပိုတ်ႇႁၢၼ်ႉ ၶၢႆယႃ–ယူတ်းယႃၵူၼ်းတီႈၼႄႈၵွၼ်ႇ။ (ၽူႈၼမ်းယၢင်းလႅင် ပၼ်ၸိုဝ်ႈဝႃႈ ႁွင်ႈယႃ–ပႃရမီသီရိ)

1986 ပေႃးသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶဝ်ႈလေႃးတိုၵ်း ၸုတ်ႇၽဝ်ငဝ်ႈငုၼ်း ၼႄႈၵွၼ်ႇယဝ့်ၵေႃႈ ၸွႆႈထိမ်ၵူၼ်းယၢင်းလႅင်ပႆႇၽေႇ ႁၢၵွင်ႈ သဝ်း တီႈၼႂ်းသွႆ ၵၢၼ်ပိၼ်ပၢင်သဝ်းၶိမ်ႉ (camp) ပႆႇၽေႇ ယၢမ်းလိူဝ်သေ ၶၢႆယႃယူတ်းယႃၵူၼ်းဝၢၼ်ႈမႃး။

1987 ၶၢႆႉယူႇပၵ်းထင်ႁိူၼ်းယေး ၸွမ်းလုၵ်ႈမေး တီႈမွၵ်ႇၸမ်ႇၶပႇ မႃးတေႃႇ **2010** ။

ပွင်ႈႁဵၼ်းၼေႃႈၸုၵ်းၸူၼ်ႉ

ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈႁူမ်းႁူႉၼမ်ႉၵတ်ႉပႆႇဝူၼ်ႉၵၢၼ်မိူင်း ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်ႁဝ်း ၵူႈပွၵ်ႈ တူၵ်းတိမ်ႇၵမ်ႇၸိုတ်းပိင်းပိူၼ်ႈ။ မီးႁိင်းၵူၼ်း/ႁွင်ႈ ၼပ်ႉႁူဝ်ပၢၵ်ႇ ၵေႃႈ ထၢင်ႇတေတိုၵ်းလႆႈမိူင်း– လိူဝ်းၼွႆႉၶလႈ တုမ်ႉတိူဝ်ႉၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ ယၢၼ်ၵႂႃယိူင်းမႆႈ။

ၸဝ်ႈသႅင်လိူၼ်ႈ (ၽူႈတွႆႈႁွၵ်ႈ) လႆႈၵိင်ၵၢင်ႈၶပ်းထိပ်ႉသႅင် ၵၼ်ၸဝ်ႈ ၶေႃးဝႃႇ ၼႃးႁၢၼ် ၵုပ်ႇထၢမ်ပိုၼ်းတူဝ် ၸဝ်ႈသိုဝ်ယိၼ်း (ၼူင်းၵၢၼ်ပိုၼ်း သူပ်းလၢတ်ႈ Oral History Project ၵၼ်ၸဝ်ႈႁၢၼ်ယွင်ႁူလ်ႈ EBO ၵမ်ႉၸွႆႈ) မိူဝ်ႈ **06/01/2008** တီႈမွၵ်ႇၸမ်ႇၶပႇ၊ တင်းတိတ်းတေႃႇတွင်ႈ ထၢမ် ၸဝ်ႈသိုဝ်ၵွၼ်ႇ၊ ၸဝ်ႈပိုၼ်ၶမ်း၊ သြႃႇႁူၺ်း၊ ၸဝ်ႈၵၼ်းလိူတ်း ၶဝ်သေ ၸွႆႈတိမ်ႈပၼ် ဝၼ်းထိ **08/10/2010** ပွတ်းၼႆႉ။

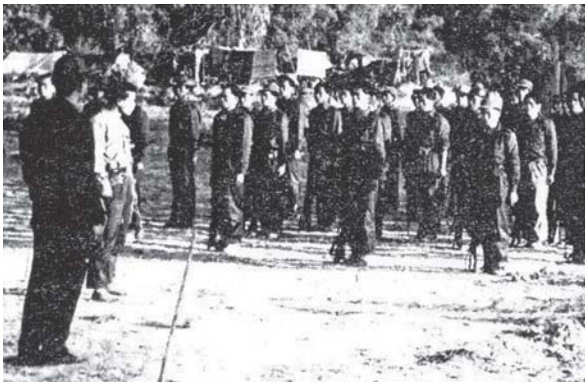

ၼႂ်းပီ **1966** ၸဝ်ႈႁၢၼ် သိုဝ်ယိၼ်း ၽွင်းၽိုၵ်းၵၢၼ်သိုၵ်းပၼ် သိုၵ်းႁၢၼ်ၼႄႈလိၼ်သိုၵ်းၵႅင်းတူင် တီႈသၢမ်လႅင်ႇၶမ်း

ၵႂၢမ်းတီႈတၢႆး

လၢတ်ႈမိူၼ်–တိမ်ႈၽွင်ႉမၼ်း၊ တၢင်းယူႇလွတ်ႈတၢႆး

Speak universally, Write locally: The Shan path to survival

ၶေႃးလႄႇၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈၸိူဝ်ႉတႆးလူင်ႁဝ်း မီးလိူဝ်ႉထိုင်ၵွၵ်းလုပ်ႇၵၢႆႈႁိူဝ်ၼၼ်ႉ မိူဝ်ႈ **12.9.10** တီႈပၢင်ၵုမ်ၽူႈလၢတ်းလႆးၵၢၼ်ရေး တီး ယူဝ်း သိၵ်တႆး ၼိူင်းၵိူင်းမႆ, မီးလွင်ႈၵုပ်ႇၵူဝ်းၵၼ်။ ၸဵင်ႈယွၼ်းတေႃႉတႆႇၶႆႈၶႃ တင်းၵၢၼ်လႆႈႁူႉငိၼ်းတီႈၼၼ်ႈၶလႈ တင်းၼွၵ်ႈပၢင်ၵုမ်။

မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး **10** ပီ မီးပၢင်ၵုမ်တႆးႁူႈလိူင်ႈမိူင်းတီႈၵိုင်းထိပ်ႈၶလႈ လႆႈႁူႉၶဝ်ႈႁူမ်ႈ။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ လႆႈႁူပ်ႉထူပ်း လဝ်ႈလူင်ႉလိၼ်ႇတႆးၵေႃႉၸိူင်ႈ လုၵ်ႉတၢင်း တွႆႈၸူင်း ၶလႈမိူင်းယုၼ်ၼၼ်မႃး။ လိူဝ်ႈၶၵႇမၼ်းလဝ်ႈဝႃႈ ၵျႃဝ်ႇႁူင်ယိၼ် (Zhao Hongyuen) ။ မၼ်းလဝ်ႈၶၼ်ႇၼမ်းတူဝ်ၵဝ်ႇဝႃႈ “လိူဝ်ႈတႆးၵဝ်ပဵၼ် လႆးသူလ်ႇပၢၼ်း” ။ တၢင်းႁဝ်းၵေႃႈထၢမ်ဝႃႈ “သူလ်ႇပၢၼ်းၼႆႉ ပွင်ႇဝႃႈသင်?” မၼ်းလဝ်ႈဝႃႈၵမ်ႇႁူႉ၊ ၵူၼ်းထဝ်ႈတင်ႈဝႆႉပၼ်လိူဝ်ႈၼၼ်။ ႁဝ်းလင်ႇဝႃႈ “သူလ်ႇပၢၼ်း ၼႆႉ ပဵၼ်ၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈ ပွင်ႇဝႃႈ မွၵ်ႇၶမ်း” ၼႆ မၼ်းလဝ်ႈပေႃးၵၢမ်းၵႂႃႇ။

ဝႆးၼႆႉၼႆႉ လၢႆးၵၼ်တင်းပီႈၼွင်ႉထႆးၵေႃႉယၢမ်းယူႇလွမ်းတႆး မႃးၶႆႈၶႃဝႃႈ “ၵဝ်ၶႃႈႁႂ်ႇၵိဝ်ႇၶမႈသွတ်ႇ (တေႃႇၼႄႈဝိင်းမျဝတီ, မိူင်းယၢင်း) ႁူပ်ႉ ၵူၼ်းထဝ်ႈတႆး ၵၢၼ်တိူၵ်ႉမေႃၵႂၢမ်းတႆးယူႇၶလႈ တူင်ႉတၵ်ႉဝႃႈ “မႂ်ႇသုင်ၶႃႈ” မၼ်းၼၢင်းပေႃးႁူင်ႁႂ်ႇ။ ဝႆးသပ်းလီၵ်းၶၼမၼ်းလဝ်ႈဝႃႈ မိူၼ်ၵၼ်တင်းထႆး တၵ်ႉၵၼ် “သဝတ်ႇတီး ၶႃး/ၶရပ်း” ၵူလ်းၼႆၵေႃႈ မၼ်းၼၢင်းလၢတ်ႈၶၼဝႃႈ “လိူဝ်ႈၼႆႉပဵၼ်ၽိူင်ႈထုင်း ၵၢၼ်ၸူင်ၵွၵ်ႇမႃးဝႆးလင်ၵူလ်း၊ ႁူႈပွၵ်ႈၶတေႃႇ ပိူၼ်ႈဝႃႈ ယူႇလီၵိၼ်ဝၢၼ်ၶႃႈၶေႃး”။ “လိူဝ်ၶေႃးၵမ်ႇလႃႉၶႃႈၶေႃး” ၼႆၵိူဝ်ႈ–ဝႃႈၼႆ။

တီႈပၢင်ၵုမ်ၵိူင်းမႆႇၶတေႃႇ မီးၵေႃႉၸိူင်ႈတၢင်ႇၶၼဝႃႈ “တႆးႁဝ်းတၢင်းၶမႈၸွင်ႈသွၼ်ၼႆႉဝႃႈ “ၵမ်ႇလီၵဝ်ၵႂၢမ်းမႂ်ႇဝၼ်းတိတ်ႉ ဝၼ်လၼ်လိူဝ်ႈၼႆႉမႃးလိူဝ်ႉ၊ ၵႂၢမ်းတႆးႁဝ်းမီးဝႆႉယူႇလူး ဝၼ်းတၼၢင်းၼူလ်ႇ, ဝၼ်းတၼၢင်းလႃႇ”–သမ်ႉဝႃႈၼႆ။

ယင်းမီးထိင်ႈတင်းၼမ်ၵၢၼ်လၢတ်ႈၵၼ်။ ၵူလ်းၵၢႆႈလူးၵၢဝ်ႇမွၵ်ႈၼႆႉသေ လီထတ်းသၢင်ၶိုၼ်းဝႃႈ လိူဝ်ႈၵၢၼ်ၶႆႈၶၼမႃးၼႆႉ မၼ်းလိၶၼသင်။ ယူႇတီႈၵွၼ်းၶေႃႇၵၼ်ၶတေႃႉ မၼ်းၶၼဝႃႈ–

1. ၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈ ၽိူင်ႈမၢၼ်ႈ ၽွင်လိူဝ်ႉမႃးၸွႆးတႆးလူင် ထိုင်တီႈၵမ်ႇႁူႉဝႃႈ မၼ်းၵမ်ႇလွႆႈၵႂၢမ်းတႆး (မိူၼ်ပီႈၼွင်ႉထႆး ၵဝ်ၵႂၢမ်းၶမ်ႇၼလွႆႉမႃး ၼၢၼ်းႁိူင် ထိုင်တီႈၵမ်ႇႁူႉဝႃႈပဵၼ်ၵႂၢမ်းၶမ်ႇၼ ၵုမ်ႇထိင်ၵၼ်ဝႃႈပဵၼ်ၵႂၢမ်းထႆး)။

2. ၵၼ်ၶတႇထွၼ်ၵွၵ်ႇၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈသေ မႃးလွႆႉတိူဝ်းပဵၼ်ၵႂၢမ်းတႆးၶတေႃႉ–ၵိူၵ်ႇတင်းၵႂၢမ်းပီႈၵႂၢမ်းၼွင်ႉႁဝ်းႁူႈၸိူဝ်းၸိူဝ်းလွႆႉတိူဝ်းယူႇၼႆႉ တၵ်းတေလႆႈလွႆႉၶၢဝ်းယၢမ်းႁိူင်ၽွင်ႈ။ (ပေႃးဝႃႈမိူင်းတႆးႁဝ်းမီးလူင်ပွင်လိူင်ႈႁင်းၶေႃၶတေႃႉ ၶေႃးလၢင်ႈလီဝ်းလိူဝ်)။

3. ၵၼ်ၵၢဝ်ႇတႆးလၢတ်ႈ**ၵႂၢမ်းတႆးၶတေႃႉ**ၶိုၼ်းၼၼ်ႉ ၼွၵ်ႈသေလွႆႉၶၢဝ်းယၢမ်း သမ်ႉတၵ်းတေလႆႈၵိူင်ပီႈၵိူင်ၼွင်ႉၶလႈ ၵိူင်လၵ်းၵၢၼ် (realistic principle) ၵၢၼ်တင်ႈယူႇၸိူဝ်ပိူင်ပဵၼ်ပိူင်မီး (reality) ၵၢၼ်ၶတေႃႉ–ၵၢၼ်ၵမ်ႇလွႆႈႁဝ်းဝူၼ်ႉၽွၼ်ၵၢဝ်။

4. ပိူဝ်ႈတႃႇပဵၼ်မႃးလၵ်းၵၢၼ်ၵိူၵ်ႇၽိူၼ်ၵၢၼ် (plan) ၼႆႉ ႁူႈၽႄႈ,တၵ်းလႆႈၶဝ်ႈႁႃၵၼ် ၵုပ်ႇၵၼ်တူၵ်းလူင်းၵၼ်သေ ပၼ်းၼမ်ႉပၼ်းတူဝ်ႁႂ်ႇ။

ပေႃးၼၼ်လင်ႇတႆးလူင်ၵေႃႈ တၵ်းတေလႆႈၽိူဝ်တီႈၵိၼ်းၵၢၼ်း၊ ၸိူဝ်းတႆးၵေႃႈ တၵ်းလႆႈယူႇယိုၼ်းယၢဝ်းၵိုၵ်းလုမ်ႈၽႄႉ။ လင်ႇလႆႈမိင်ႇပၼ် ၶေႃႈပွၼ်းလွႆႉႁူႈဝူၼ်ႉၵၼ်။

ၵိူင်းၵလီတ်ႈ	ထႆး	သိၵ်ၵွၵ်ႇ	တႆးဝႃႈလႆႈ	ထွႆႈတႆး/မၢၼ်ႈၵၢၼ်လွႆႉယူႇ
Conventional	ตามแบบแผน	တၢမ်းပိပ်ႇၽိၼ်	တၢမ်ပိပ်ႇၽိၼ်	လွမ်းထုင်းၵဝ်ႇမီးဝႆႉ
Conviction	ความมั่นใจ, ความเชื่อมั่น	ၶၢမ်းမၼ်ႉၵျႂ်း ၶၢမ်းၶိူဝ်ႇ+ၵႃႉမၼ်ႉ	လွင်ႈမၼ်ႈလွႆ လွင်ႈလိူဝ်ႈမၼ်ႈ	 လွင်ႈယုမ်ႇယမ်
Cooperate	ร่วมมือ	ႁူမ်ႉမိုဝ်း	ႁူမ်ႈမိုဝ်း	ႁွမ်းမိုဝ်း
Coordinate	ประสานกัน	ပရသၢၼ်ၵၼ်း	ၵပ်းသၢၼ်ၵၼ်	
Cope with	รับมือ	ရပ်းမိုဝ်း	ႁပ်ႉမိုဝ်း	ၶၵႈလႆႈ
Copy	ลอก	လွၵ်ႉ	လွၵ်ႈ	ၵူးၵၢဝ်၊ ထုတ်ႇၵၢဝ်
Correspond	ลงรอยกัน, สอดคล้องกัน	လူင်းႁွႆးၵၼ်း သွတ်ႇၶလွင်ႉၵၼ်း	လူင်းႁွႆးၵၼ် သွတ်ႇႁွင်ႉၵၼ်	
Costume	เครื่องแต่งตัว	ၶရိူဝ်ႇ+ၵင်ႇတိင်ႇတူဝ်း	ၶိူင်ႈတိင်ႇတူဝ်	ၶူဝ်းၼုင်ႈ
Counsel	คำแนะนำ	ၶမ်းၶၼႄၼမ်း	ၵႂၢမ်းၶၼႄၼမ်း	ၶေႃးတိုင်ႇပၢင်ႇ
Countdown	นับถอยหลัง	ၼပ်းထွႆႇလင်	ၼပ်ႉထွႆႇလင်	
Countenance	หน้าตา	ၼႃႉတႃး	ၼႃႈတႃ	

ၵ်ုတ်ႈၶိုင်ႈၵၢၼ်ယဝ်ႉသွင်ပႃႈ
ၶိုၼ်ႈမၢၵ်ႇလူႈလႃႈလံႈမူတ်ႉသူမ်ႈ

Do one thing and finish two things
Climb a *Mark Lula* fruit tree and take red ants home for dinner

ทำอย่างเสร็จสองอย่าง
ขึ้นเก็บผลไม้ แถมได้ไข่มดแดง

တစ်ခုလုပ်နှစ်ခုပြီး
မက်လံကင်သီးခူးရင်း-ဟင်းအတွက်ခါချဉ်ဥရ

ၵႂၢမ်းသွၼ်မိူင်းပိူၼ်ႈ

How do you know about the world?
By what is within me.

Tao Te Ching, Chapter 54, Lao Tzu,
6th century BC philosopher

ႁူႉလံႈၵိူဝ်ႈႁိူဝ် လွင်ႈလုမ်ႈၾႃႉလူင်ၼႆႉ?
ႁူႉလံႈလူလိူဝ်ႈ ၼၼ်ႈတူဝ်လိူဝ်းႁၢၼ်ၼၼ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇ။

လဝ်ႇၸိုဝ်ႇ, လဝ်ႈပႃႈဝူၼ်ႉ ႁွၼ်ႇၸရိတ်ႉႁူဝ်ပၢၵ်ႇပီ **6** ။
ပပ်ႉ *တဝ်ႉတိူဝ်ၵျိင်း* ၼႃႈ **54**

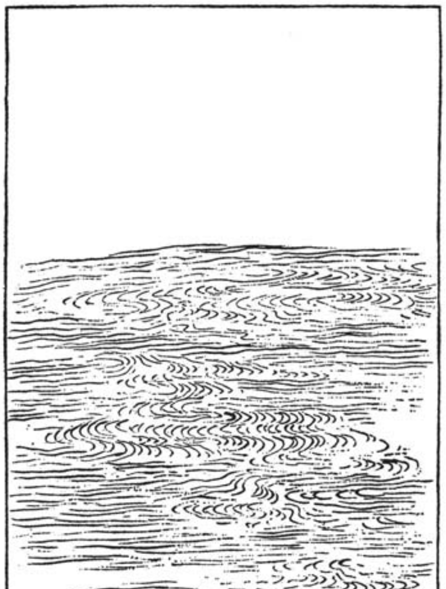

မႂ်ႇတွင်း ၼႃႈ **52** လႄႈ **53** ၼမ်ႉလႆႈသိူဝ်ႉပႃး။

ရေးလာတဲ့ပေးစာ

သို့–

သျှမ်းသံတော်ဆင့် အယ်ဒီတာ – ရှင့်

သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း လားရှိုးမြို့ ပြည်နယ်ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းမှ တာဝန်ကိုမကျေပွန်ပဲ ရိုင်းစိုင်းချင်တိုင်းရိုင်းစိုင်းနေတဲ့ အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက်အကြောင်း ကျမတင်ပြချင်ပါတယ်။

သူ့နာမည် ဦးသောင်းမြင့်နိုင်ပါ။ အင်တာနက်ဆိုင်ရာ တစ်ဦးတည်းသော အင်ဂျင်နီယာပါ။ လားရှိုးမှာ အင်တာနက်ကဖေးပေါင်း ၁၀၀ ထက်မနည်းရှိပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်အင်တာနက်သုံးသူတွေနဲ့ ဌာနဆိုင်ရာအင်တာနက်များပေါင်းလိုက်ရင် ၂၀ ခန့်ရှိမှာပါ။ ဒါတွေအကုန်လုံးက သူ့ခြေ၊ သူ့လက်ပါပဲ။

ဦးသောင်းမြင့်နိုင်ကို စစ်အစိုးရဝန်ထမ်းအိမ်၊ ဖုန်း၊ ရုံးခန်း၊ လစာ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများပေးအပ်ထားပါတယ်။

ကျမတို့ရဲ့ ADSL အင်တာနက်ပျက်လို့ သိပ်ကို စိတ်ဆင်းရဲရပါတယ်။ သူ့ဆီဖုန်းဆက်တော့လဲ ဖုန်းပေါ်ကနေမခြေမင်နဲ့–

“မင်းတို့ဒီဖုန်းဆက်ချင်တိုင်းဆက်နေကြတယ်။ အင်တာနက်ပျက်ရင် ရုံးမှာတရားဝင်သတင်းလာပို့ကွ” လို့ဒေါသတကြီးပြောပါတယ်။ ဒါနဲ့ရုံးကိုသတင်းသွားပို့တော့ ဦးသောင်းမြင့်နိုင် ဘယ်တော့မှမရှိပါဘူး။ မနက်သွားရင် ရုံးမရောက်သေးဘူး။ နေ့လည်သွားရင် ထမင်းစားပြန်ပြီ၊ ညနေသွားရင်အပြင်ထွက်သွားပြီနဲ့ ရက်ပေါင်းများစွာဒုက္ခရောက်ရပါတယ်။ တွေ့မယ့်တွေ့တော့လဲ ကိုယ်တော်ချောက–

‘ဒါတွေကျနော်နဲ့မဆိုင်ဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ဥစ္စာက ကျနော့အလုပ်မဟုတ်ဘူး’ တဲ့။ ကျမတို့က မေတ္တာရပ်ခံရင် *‘ဒါခင်ဗျားတို့ပြောရမယ့်စကားမဟုတ်ဘူး’* ဆိုပြီး ပြည်သူလူထုရဲ့ပြဿနာကို ဖြေရှင်းပေးဖို့ဝေးသေး၊ သူ့ထက်အသက်အများကြီးကြီးတဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တွေကို မိုက်ရိုင်းစွာပြောဆိုမောင်းထုတ်လေ့ရှိပါတယ်။ ပြီးရင် အင်တာနက်ပျက်တဲ့အတွက်ဘာကိုမှအရေးယူဆောင်ရွက် ပေးလေ့မရှိပါဘူး။ အင်မတန်စိတ်ဆင်းရဲရပါတယ်။ ကျမတို့မှာလစဉ်ကြေး၊ နှစ်စဉ်ကြေးများပုံမှန်ပေးဆောင်ပြီးဥပဒေဘောင်အတွင်းဖွင့်ထားတဲ့ အင်တာနက်ကဖေးတွေဟာ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်အထောက်အကူပြုပါတယ်။ ဒါကိုတာ ဝန်ရှိသူသောင်းမြင့်နိုင်က ကူညီဖြေရှင်းပေးခြင်းမရှိတဲ့အပြင် မိုက်ရိုင်းစွာပြောဆိုနေတာဟာ နိုင်ငံတော်လစာနဲ့အခြားအခွင့်အရေးများကို အခန့်သားထိုင်စားပြီး တာဝန်ပျက်ကွက်ကြောင်းထင်ရှားနေပါတယ်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတစ်စုံတစ်ရာကို မျှော်လင့်လျက်
အင်တာနက်ကဖေးများ
လားရှိုးမြို့

အယ်ဒီတာခင်ဗျား–

သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ် လဝကပြည်နယ်မှူး ဦးစိုးပိုင်မြင့်သည် ဝန်ထမ်းများအားတရားမျှတစွာမဆက်ဆံမှု၊ နိုင်လိုထက်စီးမှု၊ အာဏာပြမှုနှင့်အထက်အရာရှိကြီးများအားငွေလမ်းခင်းကာငင်းနှင့်ပတ်သက်သောတိုင်စာ၊ ပစ်စာပြဿနာအရပ်ရပ်ပပျောက်စေရန် ၎င်းအားအရေးမနိုင်ရန် "အထက်ဖားအောက်ဖိ" လုပ်မြဲလုပ်နေပါသည်။ ကျိုင်းတုံတိုင်းမှူးနှင့်လဝကရုံးချုပ်(နေပြည် တော်)ရှိအရာရှိကြီးများအား ငွေလမ်းခင်း၍ ၎င်း၏ဇနီး ဒေါ်သီတာချိုကိုစေလွှတ်ပြီး နည်းမျိုးစုံ ပြုမူစေပါ သည်။

ဦးစိုးပိုင်မြင့်သည် အထက်လူကြီးများကို အထူးဖားပြီးလက်အောက်ဝန်ထမ်းများအပေါ် စိတ်ထင်ရင်ထင်သလို ဆက်ဆံနေသည်။ ၎င်းကြောင့်စိတ်ဒုက္ခ၊ လူဒုက္ခရောက်ကြရသော ဝန်ထမ်းအများအပြားရှိနေကြသည်။ ဦးစိုးပိုင်မြင့်သည်တရုတ်၊ ကုလားများအား မှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်ထုတ်ပေးရာ၌ ၎င်းကိုယ်တိုင်တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံပြီး လက်မှတ်ရေးထိုးပေးသည်။ အင်တာနက်စာမျက်နှာ၌ ၎င်း၏ မကောင်း သောစိတ်နေစိတ်ထားအကြောင်း ဖော်ပြခံရပြီးနောက်ပိုင်း ကိုယ်တိုင်တိုက်ရိုက်မတွေ့ တော့ပဲ တပည့်တစ်ဦးနှင့် အရင်တွေ့ခိုင်းပြီးနောက် ဇနီးဖြစ်သူဒေါ်သီတာချိုမှ ဦးစိုးပိုင်မြင့်ထံ မှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြား လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ပို့ပေးရသည်။ မည်သည့်ကိစ္စ မဆို ဆိုးကျိုး နှင့်ပတ်သက်လာပါကလက်အောက် တပည့်လက်သားတစ်ဦးဦးအား အပြစ်လွှဲချတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် လက်အောက်ငယ်သားများ ဒုက္ခ ရောက်ကြရသည်မှာအများအပြားရှိနေသည်။

*"လဝကပြည်နယ်မှူးဦးစိုးပိုင်မြင့်အား စုံစမ်းမှုများပြုလုပ်မှသာ ၎င်း၏ဘီလူးခေါင်းဆောင်းထားသော ရုပ်သဏ္ဍာန်အထင်အရှား ပေါ်လာမည်ဟုယူဆမိပါသည်"*ဟူ၍အင်တာနက်စာမျက်နှာပေါ် တွင်ရေးသားထားသော်လည်း ရာထူးကြီးကြီးပေးကမ်းနိုင်သောပြည်နယ်မှူးတစ်ဦးဖြစ်သောကြောင့်နေရာထိုင်ခုံမရွှေ့ပဲတည်မြဲနေပါသည်။စုံစမ်းရေးအဖွဲ့ခေါ် SB "စစစ" နှင့်စရဖများက ၎င်း၏လုပ်ဆောင်ချက်များအားအဘယ့်ကြောင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းမပြုပဲဖုံးကွယ်ပေးသလဲ ဆိုသည်မှာအံ့ဩစရာ ဖြစ်နေပါသည်။ ငွေကြေးမျက်နှာတခုကြောင့် ဦးစိုးပိုင်မြင့်၏လုပ်ရပ်များမှာမပေါ် လာပဲ ပပျောက်သွားသလောစဉ်းစားစရာပင်ဖြစ်နေပါသည်။

ဗိုလ်ခင်ညွန့်ဦးဆောင်သော (ထလရ) တပ်ဖွဲ့တန်ခိုးထွားစဉ်က ၎င်းတို့နှင့်ဆက်စပ်သော မိသားစုများသာနေရာကောင်းကောင်းရပြီးဗိုလ်ခင်ညွန့်ပြုတ်ပြီးနောက်ပိုင်းမဆီမဆိုင်၊အပြစ်မရှိ (ထလရ) တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် ၎င်းတို့နှင့်ဆက်စပ်သော လဝကမိသားစုဝင်များလည်းအနားမယူမနေရ ကြုံခဲ့ရပါသည်။

လဝကပြည်နယ်မှူး ဦးစိုးပိုင်မြင့်၏ အစ်ကိုအရင်းတယောက် မှာထောက်လှမ်းရေးဗိုလ်မှူးတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သည်ကို SB "စစစ"နှင့် စရဖများမသိကျိုးကျွံပြုနေခဲ့သလား။

ဦးစိုးပိုင်မြင့်သည် လက်အောက်ငယ်သားများထံမှငွေများ ရယူကာ ၎င်းအားပေးကမ်းနိုင်သူအား နေရာကောင်းများထားပေးခြင်းမှာ လွန်စွာဆိုးရွားလှ သည်။ အောက်လက်ငယ်သားများအား ငွေညှစ်ယူ၍တဖုံ၊ ဒုက္ခရောက်အောင်တဖုံနည်းပေါင်းစုံပြုမူနေသည်ကိုလက်အောက်ငယ်သားများမည်သို့မှ မတုန့်ပြန်နိုင်ပါ။ အထက်အရာရှိကြီးများထံတင်ပြဖို့ရာလည်းမတတ်စွမ်းနိုင်ပါ။ တင်ပြပါကလည်း အင်အားကြီးရင်ကြီးသလိုမျက်ကွယ်ပြုနေကြပါသည်။ ဦးစိုးပိုင်မြင့်၏လက်အောက်ငယ်သားများအဖြစ်နေရသည်မှာ အလွန်ဒုက္ခရောက်သည်ဟုကြားသိရသည်။ ဦးစိုးပိုင်မြင့်သည် 'ညောင်ပင်တစ္ဆေ' လိုဖြစ်နေ သည်။ အရာရာအားလုံး ၎င်း၏ဇနီးအတွက်သာ ကြည့်သည်။ ၎င်းအား ပေးကမ်းနေကျ လက်အောက်ငယ်သားပင်လျှင်၎င်းလိုတာနှင့်တထပ်တည်းမကျလျှင် မျက်နှာမရဖြစ်ကြရသည်။

ဦးစိုးပိုင်မြင့်ဝယ်ယူစုဆောင်းထားသည်မှာ ကျပ်သိန်းရှစ်ရာတန်ဖိုးရှိကား၂ စီး၊ မြဝတီမြို့၌အိမ်ယာ(၂)ကွက်၊ရန်ကုန်တွင်တိုက်ခန်း (၄) ခန်းစသဖြင့် ကြားသိရပါသည်။ (လစာငွေ ကျပ်တသိန်းငါးသောင်းခန့်သာရှိသောအရာရှိတဦး၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအနေအထားအဖို့ တွေးတောစဉ်းစားစရာဖြစ်သည်။)

ယနေ့ဝန်ထမ်းလောကသည်ကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး အထက်ဖားအောက်ဖိလုပ်တတ်ရမည်။ ကြိုးနိုင်ငယ်ညှင်းပြုတတ်ရ မည်။ လာဘ်စားမှုများ၊ ကြိုးနိုင်ငယ်ညှင်းမှုများ၊ အထက်ဖား အောက်ဖိမှုများကြောင့် ယခုဆိုလျှင်သျှမ်းပြည်တဝှမ်းလုံး၏ ဒု–လဝကပြည်နယ်မှူး ဦးစိုးပိုင်မြင့်မှ ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် အတွင်းရေးမှူး ဦးစိုးပိုင်မြင့်ဖြစ်နေပြီ။ ၎င်း၏မတရားလုပ်ရပ်များကိုဖာထေးမျက်ကွယ်ပြုပေးသောယခင်ကျိုင်းတုံစစ်တိုင်းမှူးနှင့် SB "စစစ" နှင့်စရဖများသည်အမှန်တရားဖော်ဆောင်လိုသောစိတ်ထားလုံးဝမရှိသေးသလား၊ မပြောတတ်တော့ပါ။

ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အတွင်းရေးမှူး ဖြစ် သဖြင့် သျှမ်းပြည်(အရှေ့ပိုင်း)မှ လုံးဝမပြောင်းရဟု၎င်း၏ နှုတ်ထွက် စကားကိုအထက်အရာရှိကြီးများ ကြားသိစေချင်ပါသည်။

၎င်းပြောဆိုနေတတ်သည့်စကားတခုမှာ –– *"ငါက အထက်ကိုပေးကမ်းထားတာကြောင့်၊ ငါ ဒီနေရာ တည်မြဲနေတာကွ ။တိုင်ချင်တဲ့နေရာတိုင် ။ငါကတော့ ဂရုမစိုက်ဘူး"* ဟု ၎င်းနှင့်အဆင်မပြေသောလက်အောက်ငယ်သားများ၊ ဝန်ထမ်းမိသားစုများအား အကြိမ်ကြိမ်အလီလီပြောဆိုနေသည်ကို မကြားချင်ပဲလည်းကြားနေရပါသည်။ (သို့သော်အထက်ရာထူးကြီးသူများအား ဦးစိုးပိုင်မြင့်အဆိုပါစကားမျိုးပြောဆိုခြင်းရှိမရှိမေးမြန်းပါက၎င်းမှလိမ်လည်ပြောဆိုချင်းမရှိကြောင်းငွေကြေးပစ္စည်းဥစ္စာများပေးကမ်း၍ နှုတ်ပိတ်မည်ဖြစ်သည်။) အင်တာနက်သတင်းပေါ် ရောက်လည်းကိစ္စမရှိဘူးဟုလည်းပြောဆိုတတ်ပါသည်။မြို့နယ်အသီးသီးမှဝန်ထမ်းကြီးငယ်များထံမှ ငွေကြေးလက်ဆောင်များ မတန်တဆတောင်းယူပြီး ဟိုလူကြီးကန်တော့ရန် ဒီလူကြီးကန်တော့ရန်ဆိုကာ "မျောက်ပြဆန်တောင်း" နေပါသည်။

စာမျက်နှာ 35 သို့

နိုင်ငံရေး

ခွန်ထွန်းဦးမွေးနေ့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံဂုဏ်ပြု

အကျဉ်းကျ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဌ စဝ်ခွန်ထွန်းဦး၏ ၆၇ မြောက်မွေးနေ့ ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များတွေ့ဆုံခဲ့ကြကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

"ထောင်ကျနေတဲ့ ကျနော်တို့ ခေါင်းဆောင်စဝ်ခွန်ထွန်းဦးရဲ့ မွေးနေ့ကိုဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ၈ မိုင်က စားသောက်ဆိုင်တခုမှာ ကျနော်တို့ SNLD နဲ့ UNA အဖွဲ့ဝင်တွေ့ဆုံဖြစ်ကြတယ်။" – SNLD အတွင်းရေးမှူးများအဖွဲ့ဝင် စိုင်းရွှေကြူးက ပြောပါသည်။

စက်တဘ်ာ ၁၁ ရက် ၆၇ နှစ်မြောက် စဝ်ခွန်ထွန်းဦး၏ မွေးနေ့ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် UNA အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည့် – ချင်းတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် ဦးပုကျင့်ရှင်းထန်၊ ဦးထောင်ကိုထန်း၊ ရခိုင် – ဦးအေးသာအောင်၊ မွန် – နိုင်ငွေသိန်းနှင့် ကရင် – စောဟယ်ရီတို့တက် ရောက်ကြသည်ဟုဆို၏။

ထို့အတူမိသားစုဝင်များလည်း စဝ်ခွန်ထွန်းဦး၏ (၆၇)နှစ်မြောက်မွေးနေ့အတွက် ဘုန်းကြီးကျောင်း၌အလှူအဒါန်းပြုအမျှပေးဝေခဲ့ကြကြောင်း ကြားသိရပါသည်။

"တခြားလူမျိုးစုတွေလဲ အတိုင်အပင်ခံကောင်စီကိုဖွဲ့တာဘဲ၊ ကျနော်တို့ရှမ်းခေါင်းဆောင်တွေကျမှ နိုင်ငံတော် ပုန်ကန်မှု၊ နိုင်ငံတော်အကြည်အညိုပျက်စေမှုတဲ့– အမှုပေါင်း ၈–၉ မှု နဲ့ ထောင်ဒဏ်နှစ် ပေါင်း ၉၀ ကျော်ပေးတာတော့မတရားဘူး။ တန်းတူအခွင့်အရေးအတွက် ခေါင်းဆောင်တွေချပေး သွားတဲ့လမ်းစဉ်အတိုင်း ကျနော်တို့ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်သွားမှာဘဲ" – ဟု ဦးစိုင်းရွှေကြူးကဆက်၍ ပြော၏။

သျှမ်းပြည် အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရေး ကော်မရှင်ဥက္ကဌ၊ သျှမ်းသံတော်ဆင့်အယ်ဒီတာချုပ် ဦးခွန်စိုင်းက – *"စဝ်ခွန်ထွန်းဦးဟာ တနေ့မဟုတ်တနေ့ နအဖစစ်အစိုးရရဲ့အဖမ်းအဆီးခံရမယ်၊ မိသားစုနဲ့ခွဲခွါရမယ်ဆိုတာ ကြိုသိထားရက်သားနဲ့ဖွဲ့မလျှော့ခဲ့ဘူး။ သတ္တိရှိရှိ ဆက်လက်ကြိုးပမ်းခဲ့တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန်ဆိုလဲ –ထောင်ထဲမှာဆင်းရဲဒုက္ခစွာနေရပေမဲ့ သူတို့အတွက်စိတ်မပူဖို့၊ အပြင်လောကမှာဆက်လက်လှုပ်ရှားဖို့ ထောင်ပြင်ပကပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အားပေးစကားပါးခဲ့တယ်။ သူ့တို့တွေလိုရဲစွမ်းသတ္တိပြည့်ဝပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ပြတ်သားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အရမ်းရှားပါတယ်"* – ဟုပြောပြဖူးပါသည်။

SNLD ဥက္ကဌ စဝ်ခွန်ထွန်းဦးသည် ၁၉၄၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့သိန္နီမြို့၌မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဖခင်စဝ်ကြာဇံသည် သီပေါစော်ဘွား စဝ်ကြာဆိုင်၏အစ်ကိုဖြစ်သည်။ တောင်ကြီးမြို့ ကမ္ဘောဇကျောင်းမှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းကို ၁၉၆၄ တွင်အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၅ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် ဥပဒေဘာသာရပ်ကိုဒုတိယနှစ်အထိတက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၇မှ ၁၆၇၇ အထိ အင်ဒိုနီးရှားသံရုံး စစ်သံမှူး၏ကိုယ်ရေးအရာရှိ အဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဂျပန်နိုင်ငံမှ OCS ကုမ္ပဏီ၏ မြန်မာနိုင်ငံကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၈၈ ၌တည်ထောင်ခဲ့သော SNLD အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးအဖြစ်တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ၁၉၈၉ တွင်အဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဌအဖြစ်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။၁၉၉၀ ပြည့်မေလ ၂၇ တွင်ကျင်းပခဲ့သောပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင်သျှမ်းဒီချုပ်ကိုဦးဆောင်၍ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများနေထိုင်သောဒေသအသီးသီးမှဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပါသည်။ SNLD သည်ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင်NLD ပြီးလျှင် တပြည်လုံးတွင်နေရာအများဆုံး အနိုင်ရခဲ့သည်။

ဦးခွန်ထွန်းဦးကိုယ်တိုင် သီပေါမဲဆန္ဒနယ်အမှတ် ၁ တွင် ဝင်ရောက်အရွေးခံခဲ့ရာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။

၁၉၉၃ နအဖစစ်အစိုးရ၏ အမျိုးသားညီလာခံတွင် တိုင်းရင်းသား ၇ ပြည်နယ်အတွက် အခြေခံရပိုင်ခွင့်များတင်ပြတောင်းဆိုသော်လည်း လျစ်လျူရှုပယ်ချခြင်းခံခဲ့ရ၏။ အမျိုးသား ညီလာခံလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တရားမျှတမှုမရှိကြောင်း နိုင်ငံခြား အသံလွှင့် ဌာနများအားရဲရဲဝံ့ဝံ့ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့၏။ စစ်အစိုးရချမှတ်ခဲ့သော ဦးတည်ချက် ၆ ရပ် အခြေခံမူ ၁၀၄ ချက်နှင့် လမ်းပြမြေပုံ ၇ ဆင့်တို့ကို ဦးခွန်ထွန်းဦးလက်မခံဘဲ အမျိုးသားညီ လာခံမှဦးဆောင်နှုတ်ထွက် ခဲ့သည်။

သျှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်ခေါင်းဆောင်များဦးဆောင်ကျင်းပသည့် ၂၀၀၅ ဖေဖေါ်ဝါရီ ၇ ရက် သျှမ်းပြည်မွေးနေ့ ညစာစားပွဲအပြီး ဖေဖေါ်ဝါရီလ ၈ ရက်နှင့် ၉ ရက်နေ့များ၌ ဥက္ကဌ စဝ်ခွန်ထွန်းဦးနှင့် အတွင်းရေးမှူး ဦးစိုင်းညွန့်လွင်တို့အား ရန်ကုန်မြို့နေအိမ်၌ ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ သျှမ်းပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီဖွဲ့စည်းမှုစွပ်စွဲချက်အပြင် အခြားအမှုပေါင်းများစွာရာကြံ၍ ထောင်ဒဏ် ၉၃ နှစ် စီရင်ချက်ချကာ ဥက္ကဌကြီးအား ရာသီဥတုဆိုးဝါးလှသောကချင်ပြည် ပူတာအိုထောင်သို့ ပို့ဆောင်ချုပ်နှောင်လိုက်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာ စီးပွါးရေးပိုင်ဆိုင်မှုများကိုလည်း စစ်အစိုးရကသိမ်းယူ ချိတ်ပိတ်ခဲ့သည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 11/09/2010

ကယန်းအမျိုးသားပါတီစည်းရုံးရေးခရီး ကြုံဖွတ်နှောင့်ယှက်

နိုဝင်ဘာ ၇ ရက်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်မည့်ကယန်းအမျိုးသားပါတီ (KNP) စည်းရုံးရေးဆင်းခရီးစဉ်အား ဝန်ကြီးချုပ်ဦးသိန်းစိန်၏ကြံ့ဖွတ်ပါတီက ကန့်သတ်နှောင့်ယှက်နေကြောင်းစုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

"ဒီမောဆိုးမှာစည်းရုံးရေးဆင်းလို့မရဘူးလေ။ ကြံ့ဖွတ်ပါတီ က ဘာကြောင့်ကန့်သတ်နေသလဲဆိုတာ ဘာအကြောင်းပြချက်မှမပေးဘူး။ ဒါမတရားဘူးဆိုတာထင်ရှားနေပါတယ်" ဟု ခွန်းဘိုဘိုက ပြောပါသည်။

ကယန်းအမျိုးသားပါတီရုံးချုပ်ကို သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းဖယ်ခုံမြို့၌ဖွင့်လှစ်ထားပြီး ကယန်းစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအသင်းဥက္ကဌ ဦးယူကျင်း (ဖယ်ခုံဇာတိ) ကဦးဆောင်သည်။ ပါတီဥက္ကဌ ဦးယူကျင်းကိုယ်တိုင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အဆင့်နှင့် ဒီမောဆိုးမှခွန်းနားလီက ပြည်နယ်လွှတ်တော်အဆင့် အသီးသီးယှဉ်ပြိုင်မည်ဟုဆို၏။

ကယန်းလူမျိုးနေထိုင်သော သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ဖယ်ခုံမြို့နယ်၊ ကရင်ပြည်သံတောင်မြို့နယ်၊ ကရင်နီ(ကယားပြည်) ဒီမောဆိုးမြို့နယ်နှင့် မန္တလေးတိုင်းပျဉ်းမနားမြို့နယ်တို့၌ ယှဉ်ပြိုင်မည်ဟု သိရသည်။

"သျှမ်းပြည်၊ ကရင်နီ၊ ကရင်ပြည်နဲ့ မန္တလေးတိုင်းတွေမှာ ပြန့်ကျဲနေတဲ့ ကယန်းလူမျိုးစုစုပေါင်းလူဦးရေဟာ ၄၀၂,၀၀၀ ခန့်ရှိပြီး ဒီမောဆိုးမြို့နယ်နဲ့ ဖယ်ခုံမြို့နယ်တွေမှာ အများဆုံးဖြစ်တယ်" ဟု Kayan New Generation Youth (KNGY) မှ ခွန်းရိုပင်ဆန်ကပြောပါသည်။

ကယန်းပါတီအဓိကယှဉ်ပြိုင်ရမည့်ပါတီမှာ တစည နှင့် ကြံ့ဖွတ်ပါတီတို့ဖြစ်၏။ ငွေကြေးမလုံလောက်မှုသည်လည်း ပါတီ၏စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု ၎င်းကဆက်၍ပြောပြပါသည်။

"ပါတီအခြေအနေကသိပ်မကောင်းဘူး။ စည်းရုံးဆင်းခွင့်ရတဲ့ ပျဉ်းမနားနဲ့ သံတောင်တွေမှာကယန်းလူမျိုးသိပ်မရှိတော့ဘူး။ အဓမ္မ ရွှေ့ပြောင်းခိုင်းတဲ့အထဲမှာ ကယန်းလူထုအများစုဘဲ" ဟု ခွန်းဘိုဘိုကပြောပါသည်။

အချို့ကယန်းရွာသူရွာသားများက မည်သည့်ပါတီမျှမရှိသည်နှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် ကိုယ့်လူမျိုးကိုယ်စားပြုပါတီတခုရှိပါကပိုကောင်းသည်ဟု ပြောဆိုသူများရှိသကဲ့သို့ ရွေးကောက်ပွဲသည် တိုင်းရင်းသားများအတွက်အကျိုးမရှိသောကြောင့် ဘယ်ပါတီမှအလိုမရှိဟု ပြောဆိုသူများလည်းရှိပါသည်။

၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် သံတောင်မြို့နယ်၌ ကယန်းပါတီ အမတ်နေရာအများဆုံးရရှိခဲ့သည်။

နန်းမွေခေါဝ် 14/09/2010

ရေနံနဲ့ဂက်စ် ငှက်ပျောသီး
ထိပ်သီးကြီးပိုင်နိုင်စွာ ကစားအသုံးချ

လားရှိုးအထင်ကရ သျှမ်းဆရာဝန် ကြံ့ဖွံ့အတွက် စည်းရုံးရေးဆင်း

လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲ၌ ကြံ့ဖွံ့ပါတီအနိုင်ရရေးအတွက် လားရှိုးကြီး **'ယူလီခ'** ဆေးခန်းပိုင်ရှင်က အခမဲ့ဆေးကုပေးမည်ဟု လူထုကျန်းမာရေးအကြောင်းပြပြီး စည်းရုံးရေးဆင်းနေကြောင်း သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသတင်းရပ်ကွက်ကဆိုပါသည်။

"ဟုတ်တယ်၊ စက်တင်ဘာ ၃ ရက်နေ့ လားရှိုးအရှေ့မြောက်ဘက် ၇ မိုင်လောက်ဝေးတဲ့ မတ်ချီ့နူကျေးရွာအုပ်စုဘက်စည်းရုံးရေးဆင်းမယ်၊ကျန်းမာရေးအဖွဲ့နဲ့ လာမယ်၊ ရပ်ရွာအကြီးအကဲ တွေကနေ လူစုခိုင်းထားတယ်။ မတ်ချီ့နူဘက်ပြီးရင် နမ့်ပေါ့င်ကျေးရွာ အုပ်စုဘက်သွားပြီး အခမဲ့ဆေးစစ်ဆေးပေးဦးမယ်တဲ့။ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ကြံ့ဖွံ့ကို မဲပေးဖို့ ဟောပြောမယ်ဆိုဘဲ" – ဟုလားရှိုးရောက်မတ်ချီ့နူရွာသားတဦးက ပြောပါသည်။

ကြံ့ဖွံ့အသင်း နိုင်ငံရေးပါတီ အဖြစ်ပြောင်းလဲ ခဲ့စဉ်မှစ၍ လားရှိုးကြီး 'ဟုံးယာယူလီခ' အထူးကုဆေးခန်းပိုင်ရှင် သျှမ်းဆရာဝန် ဒေါက်တာစိုင်းမောက်ခမ်း ဆက်တိုက်စည်းရုံးရေးဆင်းခဲ့၏။ လားရှိုးမြို့နယ်အတွင်း စည်းရုံးရေးဆင်းစဉ် **'ကြံ့ဖွံ့ပါတီကို ထောက်ခံမှုမပေးပါက ထ နှစ်လုံးဘဝရောက်သွားနိုင်ကြောင်း'** – ပြောဆိုခြိမ်းခြောက်ခဲ့သေး သည်ဟုဆိုသည်။

" ဆရာက ကြံ့ဖွံ့ယူနီဖေါင်းကြီးနဲ့ဆိုတော့ အသိတချို့က ဒီလူဘယ်တုန်းကထဘီစိမ်းပြောင်းဝတ်လိုက်တာလဲမေးဖူးတယ်။ ဂ လပိုင်းထဲသူပြောတဲ့စကားက ကိုယ့်အမျိုးသားရေးအတွက် ကောင်းကျိုးလုပ်ပေးချင်ရင်နှလုံးသားထက် ဦးနှောက်ကိုသုံးရမယ်။ ဦးနှောက်မသုံးဘဲ နှလုံးသားဆန္ဒတခု ဘဲကြည့်ရင် ***ထ နှစ်လုံး*** *နဲ့ကြုံရမယ်။ 'ထ' တလုံးက* ***ထောင်*** *၊နောက် 'ထ' တလုံးက (သျှမ်းဘာသာ ထိန်ိ–အဓိပ္ပါယ်က* ***'တော'****) တောထဲရောက်သွားမယ်ဆိုတဲ့သဘော၊ ကြံ့ဖွံ့ကို မထောက်ခံရင်အဲဒီလမ်း ၂ ခုဘဲ ခင်ဗျားတို့ရွေးဖို့ရှိတယ်လို့ပြောတယ်"* – ဟု လားရှိုးသား လူငယ်တဦးက ပြောသည်။

ဒေါက်တာစိုင်းမောက်ခမ်းအား ကြံ့ဖွံ့ပါတီဝင်ရန် ယခင်တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်အောင် သန်းထွဋ်ကိုယ်တိုင် နှစ်ဆန်းပိုင်းကတည်းက ဖြောင်းဖြ ဖိအားပေးခဲ့ကြောင်း၊ စက်မှု(၁)ဝန်ကြီးဦးအောင်သောင်းကိုယ်တိုင် လားရှိုးတိုင်းမှူး ကဲ့သို့တိုက်တွန်းခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံကျော်တေးရေး ဆရာ ဒေါက်တာစိုင်းခမ်းလိတ်က ပါးနပ်စွာငြင်းဆိုခဲ့ကြောင်း၊ ဆေးခန်းဖွင့်ထားသည့် ဒေါက်တာစိုင်းမောက်ခမ်းမှာမူ လက်မခံလျှင်စစ်အာဏာပိုင်များ အနှောင့်အယှက်ပေးလာမည်ကိုစိုးရိမ်သောကြောင့် မလွှဲသာဝင်လိုက်ရကြောင်း၊ သို့သော်လည်းၡင်း၏ ပြောစကားများ အပေါ်အံ့သြမိကြောင်း ထိုလူငယ်ကကောက်ချက်ချသည်။

Photo : SHAN

ဒေါက်တာစိုင်းမောက်ခမ်း

တပြည်လုံး၏ သျှမ်းစာပေယဉ်ကျေးမှုဗဟိုကော်မတီ ဥက္ကဌတာဝန်ယူနေသေးသူ အသက် ၆၀ ကျော် သျှမ်းဆရာဝန် ဒေါက်တာစိုင်းမောက်ခမ်းကြံ့ဖွံ့ပါတီအတွက် လားရှိုးမြို့နယ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်အမတ်လောင်းအဖြစ်နာမည်မတင်သွင်းမီကပင် သျှမ်းစာပေယဉ်ကျေးမှုအသင်းဝင်အချို့က နိုင်ငံရေးလုပ်လျှင် မိမိကိုယ်ပိုင်အသိဖြင့် ဥက္ကဌနေရာမှ နှုတ်ထွက်သင့်ကြောင်း အတန်တန်ပြောဆိုကြဘူးသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 01/09/2010

အိမ်ကြက်ခြင်းအိုးမဲသုတ် ပြန်ခွပ်ခိုင်းတဲ့ ဗမာစစ်ခေါင်းရှောင်များ

ဗမာစစ်အုပ်စုဟာ ကရင်နဲ့တိုက်နေတဲ့အချိန်မှာ လူများစု Majority ဖြစ်တဲ့ဗမာကလူနည်းစုကိုနိုင်စားတယ်လို့ UN တို့မြင်နေတဲ့အချိန်။ကရင်ထဲက DKBA ကိုမြှောက်ပေးပြီး ကရင်ကိုပြန်တိုက်ခိုင်း တယ်။သူတို့ညီအစ်ကိုအချင်းချင်း ရန်ဖြစ်တာကျနော်မပါဘူးဆိုပြီး ဗမာကငြင်းချက်ထုတ်။ အခု လဲလားဟူတွေကို မြှောက်ပင့်ပြီး ဝ တွေ သျှမ်းတွေကိုတိုက်ခိုင်းတယ်။ ကမ္ဘာ့အင်အားကြီးနိုင်ငံတို့ UNတို့က ထောက်ပြလာရင် ဗမာကငြင်းလိမ့်မယ်။ သူတို့ ညီအစ်ကိုအချင်းချင်း တိုက်နေတာပါ။ ကျနော်မပါဘူးဆိုပြီးပြောနိုင်အောင် အကွက်ဆင်အကြောင်းရှာထားတာဖြစ်တယ်။

SSC ဥက္ကဌ ဂျဘိုးလုံ *30/09/2010*

စစ်ရေး

အပစ်ရပ် SSA နဲ့ နအဖ တပ် တလအတွင်း ၃ ကြိမ်တိုက်

ပြည်သူ့စစ်လုပ်ဖို့ ငြင်းဆန်ထားတဲ့ သျှမ်းပြည်တပ်မတော် (မြောက်ပိုင်း) ဗိုလ်ချုပ်ပန်ဖ ဦးစီးတဲ့တပ်မဟာ ၁ တပ်ဖွဲ့ နဲ့နအဖတပ်တို့ကြား စက်တင်ဘာလနှောင်းပိုင်းမှာတိုက်ပွဲ ၃ ကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပါ တယ်။

စက်တဘ်ာ ၁၄ ရက် ညနေပိုင်း သီပေါမြို့နယ် နောင်ကော့ အခြေစိုက်ခလရ ၁၄၅ တပ်စုတစုက အမှတ် ၁ စစ်ဒေသ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့လှုပ်ရှားနယ်မြေအတွင်းကျွံဝင်ပြီး ဦးစွာတိုက်ခိုက်ခဲ့လို့ ပထမအကြိမ် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ရတယ်။

စက်တင်ဘာ ၂၀ ရက်ဒုတိယအကြိမ်မှာတော့ မိုင်းရယ်မြို့နယ် ဟိုယအခြေစိုက် ခလရ ၆၇ နဲ့ အမှတ် ၁ စစ်ဒေသလုံခြုံရေးတပ် ဒုတပ်ရင်းမှူးအဖွဲ့နဲ့ ဖြစ်တာပါ။

Photo : SSA

တတိယတိုက်ပွဲကတော့ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်ဖြစ်ပြီး ပြည်သူ့စစ်အသွင်ပြောင်းလိုက်တဲ့ စိန်ကျော့ဌာနချုပ်ရဲ့အရှေ့ဖက် မိုင်းရယ်နဲ့သီပေါကြား မိုင်းရယ်မြို့အနောက်ဘက် ကောင်းနျုရွာအနီး မှာပါ။ ခမရ (၃၂၅) အင်အား ၅၀ ကျော်ပါ စစ်ကြောင်းက အင်အား ၇ ယောက်သာရှိတဲ့ သျှမ်းတပ်ဖွဲ့တပ်စခန်းတခုကို ဝင်စီးခဲ့ပါတယ်။ အင်အားချင်းမမျှလို့ စခန်းကဆုတ်ခွာပေးခဲ့ရတယ်လို့ သျှမ်းတပ်ဖွဲ့နဲ့ နီးစပ်သူတဦးက ပြောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နှစ်ဘက်စလုံး သေကြေဒဏ်ရာရခြင်း မရှိဘူးလို့လဲသိရပါတယ်။

ပထမအကြိမ်တိုက်ပွဲက သီပေါမြို့နယ် တုန့်ကျိုင်းအုပ်စု ဝမ့်ဖတ်တုပ်ကျေးရွာနားက နမ့်မချောင်းအနားမှာဖြစ်ပါတယ်။ နအဖ ဖက်ကသေနတ် ၄ ချက်စပစ်လို့ SSA ဘက်က ပြန်လည်ခုခံတိုက်ခိုက် ရတာပါ။ SSA ဘက်က တယောက် ဒဏ်ရာ အပြင်းအထန်ရသလို – ဒေသခံတွေပြန်လည်ပြောပြချက်အရ နအဖဘက်လဲ ၃ ယောက်သေ ကြေဒဏ်ရာရတယ်လို့ ကြားသိရကြောင်း သူကဆက်ပြောပါတယ်။

တန့်ယန်းမြို့နယ် နောင်ခမ်းကျေးရွာအုပ်စုဘက်မှာလဲ ခလရ ၃၃ လက်အောက်ခံ ဗိုလ်ကြီး အောင်နိုင် ဦးဆောင်စစ်ကြောင်း က ဒေသခံလူထုအပြင် မြင်းများပါ ချောဆွဲမှုနှောက်နေကြောင်း သူကဆက်ပြောပါတယ်။

တိုက်ပွဲအပြီး နှစ်ရက်လောက်နေတော့ နအဖ တပ်က မှားပြီးနယ်ကျွံမိတဲ့ကြောင်း ဒေသခံအကြီး အကဲကတဆင့် တောင်းပန် စကားပြောခိုင်းတယ်ဆိုပြီးဒေသခံတဦးကပြောပါတယ်။

၂၀ ရက်နေ့ ဒုတိယအကြိမ်တိုက်ပွဲမှာတော့ ၁၀ မိနစ် လောက်ကြာပြီး ဟိုတုန်းစခန်းမှူးဦးဆောင်တဲ့ နအဖ တပ်ဖက်က တစ်ဦး ကျဆုံး SSA က MA-1 တစ်လက်နဲ့ကျည်ဆံ အလုံး (၇) သိမ်းဆည်း ရမိပြီး နအဖ ဘက်က တယောက်သေ ဆုံးတယ်လို့ အမည်မဖော်လိုတဲ့ တပ်မဟာ ၁ တပ်ဖွဲ့ဝင်တဦးကပြောပါ တယ်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 3/10/2010

ပြည်သူလူထုသာလျှင် ပမာန

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အာဏာရှင်စနစ်လွှမ်းမိုးသောနိုင်ငံများတွင် ကျင်းပသည့်ရွေးကောက်ပွဲများ၌ ခြိမ်းခြောက်မှုနှောက်ယှက်မှု၊ ပိတ်ပင် တားမြစ်မှုအတိုင်းအတာတခုအထိရှိသည့်အပြင်ရွေးကောက်ပွဲမသမာမှု များကိုလည်းတွေ့ရလေ့ရှိသည်။ ရွေးကောက်ပွဲမသမာမှုများတွင်မဲခိုးမှု၊ မဲလိမ်မှု၊ မဲရောင်းဝယ်မှုမဲပုံးဖောက်မှုမဲစာရင်းဖောင်းပွမှု၊ မဲလိမ်၍အကြိမ် ကြိမ်ထဲ့မှု၊ ခြိမ်းခြောက်၍မဲထဲ့ခိုင်းမှုတို့ ပါဝင်သည်။

ထိုအခါ ပြည်သူ အများကလည်း စစ်မှန်သောရွေးကောက်ပွဲ အဖြစ်အသိအမှတ်မပြုကြတော့ပေ။ စစ်မှန်သောရွေးကောက်ပွဲမဟုတ် တော့သည့်အတွက်ကြောင့် ရွေးကောက်ခံရသော်ငြားလည်းတက်လာ သည့် အစိုးရသည် အာဏာရှင်အစိုးရအဖြစ်သို့ ရှေ့ရှုသွားလေ့ရှိသည်။

စိုင်းနေမင်း

ဩဂုတ် ၁၆ ရက် ၂၀၁၀

စစ်အာဏာပိုင်များ SSA နှင့် UWSA ယူနီဖောင်းများချုပ်ခိုင်း

သျှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်း မိုင်းတုံအခြေစိုက် ခလရ ၂၂၅ စစ်တပ်အရာရှိများက သျှမ်းပြည်တပ်မတော် နှင့် UWSA တို့၏ယူနီဖောင်းများ ချုပ်ခိုင်းကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

သျှမ်းပြည်တပ်မတော် (SSA)

ဝပြည်သွေးစည်းရေးတပ်မတော် (UWSA)

"သျှမ်းတပ်ဝတ်စုံနဲ့ ဝ တပ်ဝတ်စုံ အစုံ ၅၀ စီ သူတို့ ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့စက်ချုပ်သမားတွေကို ချုပ်ခိုင်းနေတာ။ ဘာအကြောင်းကိစ္စကြောင့်တော့ မသိဘူး" ဟု မိုင်းတုံဒေသခံတစ်ဦးကပြောပါသည်။

နအဖ ချုပ်ခိုင်းနေသော SSA နှင့် UWSA ယူနီဖောင်းမှာအစုံ ၅၀ မကကြောင်း၊ ခလရ ၂၂၅ တပ်ရင်းတစ်ခုတည်းသာမဟုတ် ။ အခြားတပ်ရင်းများမှလည်းချုပ်ခိုင်းသောကြောင့် အစုံရာချီရှိနိုင်ကြောင်း၊ အချို့ဝတ်စုံများကိုသံလွင်အနောက်ခြမ်းသို့ ယူဆောင်သွားပြီးဖြစ်ကြောင်း ထိုင်းလုံခြုံရေးအရာရှိတစ်ဦးကပြောပါသည်။

"ဒီတပ်ရင်းတွေက ကျိုင်းတုံအခြေစိုက်တြိဂံတိုင်း စစ်ဌါနချုပ်ရဲ့ လက်အောက်ခံလေ။ နေပြည်တော်ဌါနချုပ်ကခွင့်မပြုရင် ပစ္စည်းစားနပ်ရိက္ခာတွေ သံလွင်အနောက်ခြမ်းက ယူသုံးလို့မရဘူး ။ ဒါကြောင့်နေပြည်တော်ကနေ ချုပ်ခိုင်းတာဖြစ်မယ်" ဟု စစ်ရေးလေ့လာသူ တဦးကပြောပါ သည်။

"စက်တင်ဘာလဆန်းပိုင်းကစပြီး နအဖတပ်ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေထူးခြားလာတယ်။ သျှမ်းတပ်ဝတ်စုံဝတ်ပြီး ရွာသူရွာသားတွေဆီက ဆန်တွေတောင်းယူတယ်။ ဆပ်ကြေးတွေ ကောက်တယ်။ သံလွင်အနောက်ခြမ်းက ရွာသူရွာသားတွေက ဆန်သွားပို့ရင် သျှမ်းသူပုန်ကိုထောက်ပံ့တယ်ဆိုပြီး ဖမ်းဆီးရိုက်နှက်တယ်" ဟု SSA တောင်ပိုင်း ခေါင်းဆောင်စဝ်ယွက်စစ်ကပြောပါသည်။

နအဖက ယခုလို သျှမ်းပြည်တပ်မတော် ယူနီဖောင်းနှင့် ဝတပ်ဝတ်စုံချုပ်ခိုင်းနေသည်မှာ ၁–ရွာသူရွာသားများ သျှမ်းစစ်သားနှင့် ဝ စစ်သားများအား အထင်မှားမုန်းတီးစေရန် သျှမ်းနှင့်ဝတပ်ဖွဲ့ ယောင်ဆောင်၍ အနှောင့်အယှက်ပေးလာနိုင်ဖွယ် ရှိကြောင်း– ၂။ သျှမ်းတပ်နှင့် ဝ တပ်တိုက်ခိုက်မှုဖြစ်ပွါးစေရန် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်း လည်းဖြစ်နိုင်ကြောင်း စစ်ရေးလေ့လာသူများက ပြောပါသည်။

လွန်ခဲ့သော ၅–၆ နှစ် သျှမ်းစစ်သားအဖြစ် ယောင်ဆောင်ကာ သစ်ခုတ်သမားများအား နအဖစစ်သားတစုက သေနတ်နှင့်ပစ်သတ်၍ သျှမ်းစစ်သားလက်ချက်ဖြစ်ကြောင်းစွပ်စွဲပြီး နအဖပိုင်သတင်းမီဒီယာများ၌ ထုတ်လွှင့်ခဲ့ဖူးသည်။

နန်းမွေခေါ် 15/09/2010

UWSA ဝါရင့်တပ်မှူးဟောင်းကြီး တောင်ပိုင်းသို့ အားဖြည့်

မြောက်ပိုင်းရောက် ဝါရင့် ဝ တပ်မှူးဟောင်းကြီးဦးဆောင်၍ ထိုင်းနယ်စပ် တောင်ပိုင်း ဝ တပ်ဖွဲ့နယ်မြေသို့ တပ်ရင်း ၃ ရင်းစာ ထပ်မံအင်အားဖြည့်ကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

"အစပိုင်းက တပ်မဟာ ၃ ခု လို့ထင်တာ အမှန်တော့ တပ်ရင်း ၃ ရင်းဘဲ၊ ဝေ့ဆိုက်ထန်ဦးဆောင်တယ်။ အခြေအနေမကောင်းလို့ အင်အားထပ်ဖြည့်တဲ့သဘော" – ဟုတာချီလိတ်ရောက်ဒေသခံကုန်သည်တဦးက ပြောပြပါသည်။

ဝေ့ဆိုက်ထန်သည် မိုင်းယွန်းအခြေစိုက် ယခင်တပ်မဟာ ၂၅၁၈ ၏တပ်မှူးဟောင်းတဦးဖြစ်သည်။ ငွေအတုလုပ်မှုဖြင့် မြောက်ပိုင်းဌာနချုပ်၌ ၄–၅ နှစ်ချုပ်နှောင်ခံရကာ ၂၀၀၈ ကပြန်လွတ်လာ၏။ ခွန်ဆာ MTA နှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်စဉ်နာမည်ကြီးရှေ့တန်းတိုက်စစ်မှူးတဦးဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ တိုက်ရေးခိုက်ရေးအပြင်တောင်ပိုင်း ဝ နယ်မြေပါ

ကျွမ်းကျင်သောကြောင့် ၎င်းအားပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ကြောင်း တောင်ပိုင်း ဝ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်နှင့် ရင်းနှီးသည့် ဒေသခံအကြီးအကဲတဦးက ပြောပါသည်။

ဝေ့ဆိုက်ထန်

“ဝေ့ဆိုက်ထန်က တကယ့်မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်ဗျာ့၊ သျှမ်းတပ်နဲ့ တိုက်ပွဲဖြစ်တာ သူသိပ်မလိုလားဘူး။ သူ့အဖမ်းခံရတုန်းကငွေတုမှုတခုထဲတော့မဟုတ်ဘူး၊ သျှမ်းတပ်နဲ့ လျှို့ဝှက်ဆက်သွယ်မှု တရုတ်လူမျိုးမလိုလားမှုစတာတွေလဲပါတယ်၊ နောက်ပြီးသူက ဘိန်းဘုရင်တဦးဖြစ်တဲ့ ဝေ့ရှော်ကန်းနဲ့ လဲပြိုင်ဘက်ဆိုတော့ ထိုင်းကသူ့ကိုပိုသဘောကျတယ်လို့ တောင်ကြားဖူးတယ်” – ဟု ဝ ထိပ်ပိုင်းနှင့် ရင်းနှီးသည့် တာချီလိတ်ရောက်ကုန်သည် နောက်တဦး ကပြော၏။

စက်တင်ဘာ ၁ ရက်နေ့နောက်ဆုံးထား လက်နက်ချရေး နအဖ စစ်အုပ်စု၏ ရာဇဒဏ်အား ဝ တပ်ဖွဲ့ လက်ခံခြင်းမရှိသည့်အပြင် ယခုကဲ့သို့ အင်အားဖြည့် လှုပ်ရှားလာခြင်းဖြစ်သည်။

နအဖစစ်အုပ်စုကမူ တောင်ပိုင်း ဝ နယ်မြေဘက် ထူးထူး ခြားခြားအင်အားဖြည့်ခြင်းမရှိသော်ငြားလည်း ဝ တပ်ဖွဲ့အားအချိန် မရွေး စစ်ရေးအရအရေးယူလာခဲ့လျှင် စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်မှ ရှောင်တိမ်းနိုင် ရန် အထုပ်အပိုးနှင့်တကွ ၂၄ နာရီအဆင်သင့် ပြင်ထားရန် ဝန်ထမ်းများအား ယခုလ ၅ ရက်နေ့က လျှို့ဝှက်စာပေးပို့ထားခဲ့သည်။

နအဖ၏ပေါ်လစီကို ငြင်းဆန်ထားသည့် ဝ တပ်ဖွဲ့ အပေါ် တုန့်ပြန်ဒဏ်ခတ်သည့်အနေဖြင့် မြောက်ပိုင်း ဝ နယ်မြေရှိ ဝန် ထမ်းများ၊ နအဖ စစ်သားများအား ယခုလ ၃ ရက်နေ့က အားလုံးရုပ်သိမ်းပြီးဖြစ်သည်။

ဒေသခံ စီးပွားရေးသမားများနှင့်ခရီးသွားများ၊ ကားသမားများ ကမူ ဝ မြေမှ စစ်အုပ်စုဝန်ထမ်းများထွက်ခွါသွားပြီးနောက် ဂိတ်ပတ်စ်တောင်းရန်မလိုတော့ဘဲ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိသည့်အပြင်ဂိတ်ပတ်စ်ဖိုးယွမ်ငွေ ၂၀ (ဗမာငွေကျပ် ၃၀၀၀ ကျော်) လည်းသက်သာသွားသည်ဟု ကားဆရာတဦးကဝမ်းသာအားရပြောပြပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 08/09/2010

တရုတ်များအား မှတ်ပုံတင်မက်လုံးပေး၍ ကြံ့ဖွတ်ကိုမဲပေးခိုင်း

ကွတ်ခိုင်မြို့နယ် တာမိုးညဲမြို့နယ်ခွဲကြံ့ဖွံ့က လားရှိုးမြို့နေ တရုတ်လူမျိုးအားမှတ်ပုံတင်ဖြင့် မက်လုံးပေး၍ ကြံ့ဖွတ်ပါတီကိုမဲပေး ထောက်ခံရမည်ဟု ကတိပေးခိုင်းကြောင်း စုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

*“တရုတ်တွေကိုမှတ်ပုံတင်လုပ်ပေးမယ်ပေါ့။ မှတ်ပုံတင်ရရင် ရွေးကောက်ပွဲနေ့မှာကြံ့ဖွတ်ပါတီကိုမဲပေးရမယ်လို့ ကတိပေးခိုင်းတယ်”*ဟု လားရှိုးကုန်သည်တစ်ဦးကပြောပါသည်။

ဩဂုတ်စ် ၂၆ ရက် တာမိုးညဲပြည်သူ့စစ်ခေါင်းဆောင် တာမိုးညဲမြို့နယ်ခွဲကြံ့ဖွတ်ပါတီအကြီးအကဲ ဦးမြင့်လွင်(တရုတ်အမျိုးသား) က လားရှိုးမြို့ ပန်အွတ်(အမှတ် ၅ ရပ်ကွက်) ရှိတရုတ်များအား ခေါ်ယူပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

*“တောင်ပေါ်ရွာမှာလဲအိမ်ရှိတယ်။ မြို့ပေါ်လဲအိမ်ရှိတဲ့ အဲ့ တရုတ်တွေကမှတ်ပုံတင်မရှိကြဘူး။ လူဦးရေရာချီတယ်။ အစည်းအဝေးခေါ်တော့အယောက် ၂၀၀ ကျော်လောက် လာနားထောင်ကြတယ်”*ဟု ၎င်းက ဆက်လက်ပြောပါသည်။

ဦးမြင့်လွင် ခေါ် ဝမ်ကွေ့တာသည် ကွတ်ခိုင်မြို့နယ် တာမိုးညဲပြည်သူ့စစ်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည့်အပြင်ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံတက် ဖူးသူလည်းဖြစ်သည်။ သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် ပန်းဆေးကျော်မြင့် ပြီးလျှင် ဦးမြင့်လွင်သည် မူးယစ်ရာဇာအဖြစ်နာမည်ကျော်ကြားသူဖြစ်သည်။

ကျိုင်းတုံမြို့၌လည်း ဂွန်လနောင်းပိုင်းက အသက် ၁၀ နှစ်ပြည့်ကလေးမှတ်ပုံတင်အတွက် ကျပ်ငွေသိန်းချီယူသော်လည်း အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်သူများကြံ့ဖွတ်ပါတီထဲဝင်လျှင် အခမဲ့မှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်ပေးမည်ဟု လဝကမြို့နယ်မှူးက စည်းရုံးခဲ့သည်။

မွေခေါ်ဝ် 02/09/2010

အသည်းကြားကမဲတပြားကို မဖြုန်းတီးကြနဲ့

တိုင်းပြည်တပြည်မှာ စစ်တပ်ကအုပ်ချုပ်တယ်ဆိုတာ တရား မဝင်ဘူး။ ဒါကြောင့် တရားဝင်အုပ်ချုပ်လို့ရအောင် စိတ်ကြိုက်ဥပဒေ ရေးဆွဲပြီး ဟန်ပြရွေးကောက်ပွဲ ကိုလုပ်တာဘဲ။ ဘီလူးခေါင်းကို မင်းသားမျက်နှာဖုံးစွပ်တဲ့ရွေးကောက်ပွဲမျိုး။

ဘွိုင်းကောက် ၂၀၁၀ အတွဲ ၁ အမှတ် ၅ ၃ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၀

ဆက်သွယ်မေးမြန်းခန်း

စစ်အာဏာရှင်အောက်က လားဟူအမျိုးသားတို့ဘဝ

သျှမ်းပြည်ကွန်ကရက် Shan State Congress ဥက္ကဋ္ဌ ဂျဘိုးလုံ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်

သျှမ်းပြည်ထဲမှာ လားဟူအမျိုးသား လူဦးရေ ဘယ်လောက်လောက်ရှိပါသလဲခင်ဗျ။

People Protection program ဆိုတဲ့ ENC စာရွက်ထဲမှာ သျှမ်းပြည်မှာတင်မဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာတပြည်လုံးမှာ လားဟူလူဦးရေ လေးသိန်းရှိတယ်လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ရာခိုင်နှုန်းအနေများတာ ဘယ်မြို့နယ် တွေလဲခင်ဗျ။

မိုင်းတုံ၊ မိုင်းဆတ်နဲ့ မိုင်းပြင်းတွေမှာ ရာခိုင်နှုန်းများတယ်။ တာချီ လိတ်မှာတော့ တာလေမြို့နယ်ခွဲမှာများတယ်။

မိုင်းတုံနဲ့ မိုင်းဆတ်ကို လားဟူ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအဖြစ် အမျိုးသားညီလာခံမှာ တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့ဖူးတယ်လို့ ကြားသိရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နအဖကပါယ်ချခဲ့တဲ့အပေါ်မှာကော ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ။

၃ မြို့နယ်ခင်ဗျ၊ မိုင်းတုံ မိုင်းဆတ် နဲ့ မိုင်းပြင်း၊ ပါးစပ်နဲ့တောင်းတာတင်မဟုတ်ဘူး။ လားဟူကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအဖြစ် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းနဲ့ကို တင်ပြတောင်းဆိုတာ။ သူတို့ရဲ့ ပြန်ကြားချက်က မိုင်းတုံနဲ့မိုင်းဆတ်တော့ရတယ်၊ မိုင်းပြင်းတော့မရဘူး။ မိုင်းပြင်းမှာ ကျနော်တို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တောင်ရတယ်။ ဒါပေမယ့်လဲ သူတို့က အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီးမပေးဘူး။ စာလဲမပြန်ဘူး။

ပလောင် ၂ မြို့နယ်၊ ဓနု ၂ မြို့နယ် ပအိုဝ်းကျတော့ ၃ မြို့နယ်တောင်ပေးပြီး လားဟူကျတော့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသမပေးတာဘာကြောင့်လဲ။

၁၉၅၂ ကတည်းက ကျနော်တို့ သောင်းကျန်းသူကာကွယ်ရေးအဖွဲ့ -- ဘာညာ နာမည်တွေပေးပြီး ဗမာစစ်တပ်အောက် နေလာခဲ့တာ အခု ပြည်သူ့စစ်ဖွဲ့တဲ့အချိန်အထိပါဘဲ။ လားဟူကို သူတို့ခိုင်းစားလာတယ်။ သူတို့အကြောင်းပြချက် ကတော့ လားဟူကသစ္စာရှိတယ်၊ ခိုင်းကောင်းတယ်ပေါ့နော်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်မပေးတာက သူတို့ခိုင်းလို့မရမှာစိုးလို့ဘဲလား၊ ဒါမှမဟုတ် သူတို့လက်အောက်မှာဘဲ ဆက်ထားချင်တဲ့သဘောလား၊ အခုဆိုရင် သံလွင်အရှေ့ခြမ်းမှာ လားဟူတွေကို တော်တော်လေးနေရာပေးပြီး ချီးမြှောက်ထားတယ်ဆိုတဲ့သဘောကြားရတယ်။ လားဟူတွေအတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစရာဖြစ်ပေမယ့် တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်းကြားပဋိပက္ခဖန်တီးရာ

ရောက်တယ်လို့ကျနော်မြင်တယ်။ ဗမာတပ်တွေဟာ လားဟူတွေကို ချီးမြှောက်ပြီး ကျန်တဲ့တိုင်းရင်းသားတွေကိုတိုက်ခိုင်းဖို့ ဥပမာ အခုဆိုရင် ဝ ရှိမယ်။ SSA ရှိမယ်။ လားဟူတွေကို လက်ကိုင်တုတ်အဖြစ်သုံးဖို့ရှိတယ်လို့ကျနော်မြင်တယ်။

အမျိုးသားရေးအတွက် ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အခုလို အသုံးချခံနေရတာလဲ။

လတ်တလောကိစ္စရပ်ကိုဖြေရှင်းတဲ့သဘောဘဲ။ လားဟူတွေနေထိုင်တဲ့သျှမ်းပြည်မှာ စစ်မက်ဖြစ်ပွါးနေတာ အခုချိန်ထိ ငြိမ်းချမ်းရေးမရသေးတာ။တိုက်ပွဲတွေဖြစ်လာရင် ဗမာစစ်တပ်ကချီတက်လာပြီး တိုင်းရင်းသားတွေကို ပေါ်ဒါဆွဲတယ်။ နှိပ်စက်တယ်။ ပြည်သူ့စစ်လုပ်ခိုင်းလို့လုပ်ရင်တော့ ရွာသားတွေပေါ် ဒါဆွဲမခံရတော့ဘူး။ ဆိုတော့ ပြည်သူ့စစ်လုပ်ရင် သူတို့ရဲ့နှိပ်စက်ညှင်းပမ်းခြင်းကို လောလောဆယ်သက်သာခွင့်ရတယ်ဆိုတဲ့အမြင်လောက်နဲ့ဘဲ အခိုင်းအစေဘဝနဲ့သူတို့နေလာခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

တခြားသောလက်နက်ကိုင်တိုင်းရင်းသားတွေမှာ အပစ်ရပ်တယ် ကာကွယ်ရေးတပ်လုပ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပြန်လည်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ခဲ့တာတွေရှိတယ်။ လားဟူမှာကျတော့ အဲလိုမရှိတာ ဘာကြောင့်လို့မြင်ပါသလဲ။

တော်လှန်ရေးတပ်ရှိခဲ့တယ်။ ပူကျောင်းလုံ ခေတ်တုန်းကရှိခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့လားဟူက ပညာတတ်တဲ့လူ နည်းတယ်။ ဥစ္စာပစ္စည်းလဲချမ်းသာကြွယ်ဝခြင်းမရှိခဲ့ဘူး။ ဒီတော့ ရေရှည်ရပ်တည်နိုင်

ဖို့ခက်ခဲတယ်။ စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အဖွဲ့လဲမရှိသလို ဦးဆောင်မယ့်သူလဲမရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ ကျနော်မြင်တယ်။

ပူကျောင်းလုံ ဆိုတာ ကျနော်တို့ ကြားဖူးတာတော့ မိုင်းတုံ မိုင်းဆတ်ကို ဗမာစစ်တပ်လက်အောက်ကနေ ပြန်လည်တိုက်ယူ ထိန်းချုပ်နိုင်တဲ့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တယ်။ အခုအခြေအနေမှာကော ပူကျောင်းလုံလိုမျိုး လားဟူအဖွဲ့မှာ အင်အားပြန်လည်ပြည့်မီဖို့ အလားအလာတွေ့ရ ပါသလား။

ခုနပြောသလို ဦးဆောင်နိုင်တဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီမရှိခဲ့လို့လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဟာ အခုဆိုရင် ပပျောက်သလောက်ဖြစ်သွားပြီ။ အခု နအဖရဲ့စည်းရုံးရေးဗျူဟာကတမျိုးပြောင်းလာတယ်။ လားဟူတွေမှာနတ်စားတွေများတယ်။ ခရိယာန်တွေနည်းတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုမရှိသလောက်ကိုနည်းတယ်။ ဗမာစစ်တပ်က လားဟူတွေကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေအဖြစ်သွတ်သွင်းပြီး မိန်းနေခေါ် အထက်ပိုင်းနေ လားဟူခရိယာန်တွေနဲ့ ခွဲခြားလာတယ်။ DKBA ကရင်ကို KNU ကရင်တွေနဲ့ ခွဲခြားတဲ့နည်း လားဟူတွေထဲအသုံးပြုတယ်လို့ သတိပြုမိတယ်။ ဦးနေဝင်း ပါတီကောင်စီခေတ်မှာဆိုရင် ရာထူးကြီးကြီးတွေဆို များသောအားဖြင့် ခရိယာန်တွေနေရာရတယ်။ ခရိယာန်တွေကစာတတ်တာကိုး။ စာမတတ်တဲ့သူ များတယ်ဆိုတော့ ခရိယာန်တွေက အုပ်ချုပ်တဲ့လူတန်းစား၊ လားဟူခပ်များများကအုပ်ချုပ်ခံလူတန်းစား ဆိုပြီးမြင်လာတယ်။ ဒီတော့ ခရိယာန်တွေကိုမုန်းတီးတဲ့စိတ်တွေရှိလာတယ်။ အဲ့ဒီအမြင်ကို နအဖကမိမိရရယူပြီးတော့မှ လားဟူခရိယာန်တွေနဲ့ခွဲနိုင်အောင် သူတို့ကိုဗုဒ္ဓဘာသာသွတ်သွင်းတယ်။ အခုဆိုဂျပီးကွယ်တို့ ပေါ့။ သူကောင်းပြုပြီးချီးမြောက်ထားတယ်။ ဂျပီးကွယ် တစ်ယောက် လားဟူခရိယာန်တွေကိုမုန်းထဲ့အထဲ သူပါတယ်။

ဝ တပ်မှူးတချို့ပြောဖူးတယ်တဲ့။ စစ်ဖြစ်လာရင် လားဟူ ပြည်သူ့စစ်တွေကို အရင်ရှင်းပစ်ရမယ်ဆိုတာ။ အဲ့ဒါ ဘာကြောင့် အဲလိုပြောရလဲ တချက်ရှင်းပြပါ။

UWSA ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ကျနော်တို့ တွေ့တွေ့ဆိုင်ဆိုင် ဆွေး နွေးဖူးတယ်။ သူက ကျနော်တို့ကိုပြောဖူးတယ်။ နအဖနဲ့ ဝ စစ်ရေး အရပဋိပက္ခဖြစ်လာရင် ပန်ဆန်းကဆင်းလာမယ့် တပ်သား ၁၀၀၀ ရဲ့ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းဟာ လားဟူပြည်သူ့စစ်တွေကြောင့် လမ်းမှာဘဲသေကြလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်လားဟူကို မိတ်ဆွေဖြစ်လာအောင် စည်းရုံးချင်တာတဲ့။ စောစောပိုင်းက ကျနော်တို့လဲ ပူးတွဲပါတီဆိုပြီး LNDP (Lahu National Development Party) လားဟူအမျိုးသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီနဲ့ ဝ အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ ၂ ပါတီ လုပ်တဲ့အခါမှာ မိုင်းတုံမှာရှိတဲ့ ဝ တပ်ထဲမှာ လားဟူ တပ်ရင်းတရင်းရှိတယ်။ အဲဒီတရင်းကိုသူတို့ ဖမ်းဆီးထောင်ချပြီးသတ်တာအခု ၂ ယောက် ၃ ယောက်ကျန်သေးတယ်။အဲဒီကိစ္စ ကျနော်တို့ မြောက်ပိုင်းက ဝ ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ သွားဆွေးနွေးတယ်။ **အပြစ်ရှိသူလောက်ဘဲ အပြစ်ပေးပါ။ အခုလိုရက်အကန့်အသတ်မရှိ ထောင်ချပြီးသတ်နေတာဟာ ကျနော်တို့ခံပြင်းတယ်။ မလုပ်ပါနဲ့။ တော်ကြာ အမျိုးသားချင်းချင်းမုန်းတီးမှုဖြစ်လာမယ်** လို့သွားတင်ပြတော့ မြောက်ပိုင်း ဝခေါင်းဆောင်တွေက နားလည်ပြီး တောင်ပိုင်း ဝ ခေါင်းဆောင်တွေကို အဲဒီလားဟူတွေ လွှတ်ပေးဖို့ညွှန်ကြားလာတယ်။ ဒါပေမယ့် တောင်ပိုင်းဝ ခေါင်းဆောင်တွေက ဂရုမစိုက်ဘူး။ အမိန့်မနာခံဘူး။ ကျနော်တို့ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ အတူတကွပူးတွဲပြီးတော့လုပ်ဆောင်ကြရအောင်လို့ပြောတယ်။ ဒါပေမယ့်သူတို့ဘက်က လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်တဲ့နေရာမှာ အားနည်းတယ်။ မြောက်ပိုင်းရဲ့အမိန့်ကို တောင်ပိုင်းကနာမခံဘူးဆိုတာတွေတွေ့လာတော့ နောက်ပိုင်းကျနော်တို့လဲ ပြန်ခွါသွားတယ်။

တကယ်လို့လားဟူပြည်သူ့စစ်တွေ နအဖနဲ့ဆက်လက်လက်တွဲနေမယ်ဆိုရင်တော့ တကယ်တမ်းစစ်ဖြစ်လာရင်၊ လားဟူပြည်သူ့စစ်တွေကိုလည်းစည်းရုံးလို့လုံးဝမရရင်တော့သူတို့ကိုအရင်ရှင်းပစ်ရမှာမလွဲဘူး။ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လားဟူပြည်သူ့စစ်တွေဟာနအဖရဲ့လက်ကိုင်ဒုတ်၊မျက်စိဖြစ်နားဖြစ်နေလို့ဘဲ။ သျှမ်းပြည်မှာလားဟူပြည်သူ့စစ်မရှိရင် နအဖဟာသူ့ခြေပေါ် သူရပ်တည်လို့ရမှာမဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဘယ်မှမသွားနိုင်ဘူးစသဖြင့် ကျနော်တို့ကိုပြောခဲ့ဖူးတယ်။

အခုလို လားဟူပြည်သူ့စစ်နဲ့ ဝ တပ်ကြားဖြစ်နေတဲ့ပြဿနာက တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်းသွေးကွဲသလိုဖြစ်နေတော့ နအဖစစ်အုပ်စုအတွက် အခွင့်အရေး သာနေသလို မဖြစ်ဘူးလား။

နအဖအတွက် အခွင့်အရေးသာနေသလိုဖြစ်နေတာပေါ့။ အမှန်တော့ လွတ်လပ်ရေးရပြီးခါစ တရုတ်ဖြူတွေဝင်လာတဲ့ ခေတ်ကတည်းက တရုတ်ဖြူတွေကဖိနှိပ်လွန်းအားကြီးတော့လားဟူတွေလဲမခံနိုင်ဘဲရရာလက်နက်စွဲကိုင်တော်လှန်တော့ ဗမာစစ်အုပ်စုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့တာဘဲ။ နောက်ပိုင်းကျနော်တို့ ကြားရတာတော့ စစ်တပ်ရဲ့လျှို့ဝှက်မှတ်တမ်းအရလားဟူတွေဟာသစ္စာရှိတယ်။ သူတို့ကိုကောင်းကောင်းမွန်မွန်ထားပေးရင်နေတယ်။ ဆိုတာတွေ ကာကွယ်ရေးတက္ကသိုလ်ရဲ့ DNC ဆိုတဲ့လူမျိုးတမျိုးစီရဲ့လျှို့ဝှက်မှတ်တမ်းမှာမှတ်သားထားတယ်လို့ကြားတယ်။ ဟုတ်/မဟုတ် ကျနော်အတိအကျမသိရဘူး။ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်းကြား ပဋိပက္ခတွေဖြစ်လာအောင်ကျနော်တို့လားဟူပြည်သူ့စစ်ကို သူတို့ကအသုံးပြုနေမယ်ဆိုရင်ကျန်တဲ့တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ကျနော်တို့ကိုမုန်းတီးလာပြီးစည်းလုံးညီညွတ်မှုရဖို့ခက်လိမ့်မယ်။ လားဟူပြည်သူ့စစ်မှာ လက်နက်ရှိတယ်၊ ကျန်တဲ့အဖွဲ့လက်နက်မရှိဘူး။ လားဟူပြည်သူ့စစ်တွေကိုပေါ် တာမခေါ်ဘူး။ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေကိုပေါ် တာဆွဲဖို့ လားဟူတွေကိုခိုင်းမယ်။ ဒါတွေဟာ အချင်းချင်းကြားမကျေနပ်မှုတွေဖြစ်လာမှာဘဲ။ သျှမ်းပြည်တော်လှန်ရေးအဖွဲ့စတင်ဖွဲ့စည်းလာချိန်ကတည်းကလားဟူတွေကိုရော တခြားတိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေရောစည်းရုံးလာခဲ့ရင်အခုလိုပြဿနာတွေဖြစ်လာမှာမဟုတ်ဘူးလို့ကျနော်မြင်တယ်။သျှမ်းပြည်တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ဟာ စည်းရုံးမှုအားနည်းတာတွေ့ရတယ်။ အခုတောင်မှ RCSS ထုတ်ပြန်တဲ့စာတမ်းထဲမှာသျှမ်းပြည်မှာ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားတွေချည်း ၆၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိတယ်။ သူတို့က သျှမ်းတိုင်းရင်း

သားဟာ လုံလောက်တဲ့လူဦးရေရှိတယ်။ ဥစ္စာပစ္စည်းလည်းရှိတယ်။ ဒါကြောင့်တော်လှန်ရေးခရီးမှာဘယ်တိုင်းရင်းသား (လားဟူ၊ ပအိုဝ်း၊ ပလောင်၊ ဝ၊ ခနု---) မှပါစရာမလိုဘူး အဲလိုမှတ်ယူနေသလိုဘဲ။ အခု တော်လှန်ရေးခရီးနှစ် ၆၀ ပြည့်လုနီးတောင်မှတိုင်းရင်းသားတွေစည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိလို့ တော်လှန်ရေးမအောင်မြင်တာ၊ စည်းလုံး ညီညွတ်မှုပြန်လည်တည်ထောင်လာတာ။ အရင်ကတည်းက ဒီလိုအဖွဲ့အစည်းမျိုးရှိရင်သိပ်ကောင်းမှာဘဲ။ လားဟူလူမျိုးတွေဟာ လူနည်းစုတွေဖြစ်ပြီး တောတောင်ထဲမှာ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းနေထိုင်လာတဲ့လူတွေဖြစ်လို့ စစ်တိုက်ရာမှာအရမ်းအထောက်အကူဖြစ်ခဲ့တာကို နအဖစစ်အုပ်စုက မြင်သွားတာပေါ့။ လားဟူတွေဟာ တောထဲမှာဘယ်နှစ်ရက်နေနေ ငတ်သေတာမရှိခဲ့ဘူးတာကိုဗမာစစ်တပ်ကမြင်တော့ အခုလိုအသုံးချခံဘဝဖြစ်နေရတယ်လို့ ကျနော်မြင်တယ်။

အဲလိုဆိုရင် အခု သျှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသား ညီညွတ်ရေးအတွက် အလင်းတန်းလေးတွေ့ရပြီလို့ အန်ကယ်ဆိုလိုချင်တာလား။

RCSS စာတမ်းထဲမှာ ရေးထားတာက တိုင်းရင်းသား ၁၅ မျိုးဖော်ပြထားတယ်။ သျှမ်းက လူဦးရေ ၆၈ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပလောင် ၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပအိုဝ်း ၇ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဝ ၅ ရာခိုင်နှုန်း ကျန်တဲ့ ကချင်တွေ အင်းသားတွေ ခနုတွေ လားဟူတွေ အခါ ကိုးကန့်တွေ ပဒေါင်တွေ လီဆူးတွေ ပြီးတော့ ယန်းလျဲန် ယန်းလမ် ယန်းလိုင်း တောင်ရိုးတွေ စုစုပေါင်း ၁၅ မျိုးလောက်ဖော်ပြထားတယ်။ ဒီလူတွေကို နဂိုကတည်းကစည်းရုံးနိုင်ခဲ့ရင် အခုလောက်ဆိုရင် အင်အားကြီးတခုလောက်ဖြစ်နေပြီ ။ လားဟူဆိုတာက ၆၈ ရာခိုင်နှုန်းထက်စာရင် အင်မတန်ကိုနည်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီနည်းနည်းလေးကို အရင်ကမစည်းရုံးနိုင်ခဲ့လို့ အခုဗမာစစ်အုပ်စုက အသုံးချခါမှသျှမ်းပြည်တော်လှန်းရေးခရီးအတွက်ဆူးငြောင့်ခလုတ် ဖြစ်နေတာပေါ့။

ဝ အမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီဆိုတာ လားဟူနိုင်ငံရေးပါတီနာမည်နဲ့ ဆင်တူနေသလိုဘဲ ခင်ဗျ။

လားဟူနိုင်ငံရေးပါတီကို တည်ထောင်ပေးတာ ဝ အမျိုးသား ဦးစောလူးဆိုတာ ကြားဖူးလားမသိဘူး။ ၁၉၈၈ စောမောင်အစိုးရတက်လာတယ်။ အဲ့ချိန်မှာနိုင်ငံရေးပါတီဖွဲ့ခွင့်ပေးတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီဖွဲ့ရင် ဓါတ်ဆီပေးမယ်။တယ်လီဖုန်းပေးမယ်လို့သူတို့ပြောတယ်။ဆိုတော့ မိသားစုတခုမှာနိုင်ငံရေးပါတီဖွဲ့တော့အဖေဥက္ကဋ္ဌအမေအတွင်းရေးမှူး အဲလိုတွေခေတ်စားတော့ အဲ့ချိန်မှာနိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၃၀၀ နီးပါးရှိလာတယ်။ အဲ့ချိန်မှာ ဝ အမျိုးသားတွေလဲရှိသင့်တယ်ဆိုတော့ ဦးစောလူးက ဝ အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီဆိုပြီးဖွဲ့စည်းပေးလိုက်တယ်။ ဦးစောလူးမိန်းမကလားဟူ၊ သူအိမ်ပြန်ရောက်တော့ သူ့အမျိုးသမီးက **ရှင့် ဝအတွက်တော့ရှင်လုပ်ပေးတယ်။ လားဟူအတွက်တော့မလုပ်ပေးဘူး** စသဖြင့်ရန်တွေ့တော့ အဲ့ချိန်မှာနိုင်ငံရေးပါတီထောင်ခွင့်က ဒီဇင်ဘာလကနေ ၁၉၈၉ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၉ ရက်နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ထားတဲ့အတွက်အချိန်ကလဲနီးနေပြီ ၅ ရက်လောက်ဘဲလိုတော့တယ်။ အဲတော့လားရှိုး နမ့်မ လားဟူရွာက သိက္ခာရဆရာတော်နဲ့တိုင်ပင်ပြီး တော့ဖွဲ့လိုက်တာလူက ၇ ယောက် တောင်မပြည့်ဘူး။အဲ့ချိန်မှာကျနော်တို့ညီအကိုနှစ်ယောက်ရန်ကုန်မှာ။ အစ်ကိုကစစ်ထွက်အရာရှိအငြိမ်းစား၊ ကျနော်ကပညာရေးမှူး အငြိမ်းစား။ ကျနော်နိုင်ငံခြားသွားမလို့၊ ခရိယာန်ကျမ်းစာသင်ကျောင်းအတွက်၊ ဟိုနိုင်ငံမှာအက်မစ်ရှင်တောင်ရထားပြီးပြီ။ သူတို့ရန်ကုန်ကိုရောက်လာပြီး အကူအညီတောင်းတော့ ကျနော်တို့ငြင်းသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် လားဟူအမျိုးသားရေးအတွက် မရှိမဖြစ်လို့ ကျနော်နိုင်ငံခြားသွားမယ့်ဟာကိုထားခဲ့လိုက်ရတယ်။ ပါတီထဲမှာ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူးနေရာယူခိုင်းပေမယ့် ကျနော်နဲ့ကျနော့်အစ်ကိုကတွဲဖက် အတွင်းရေးမှူးနေရာဘဲယူလိုက်တယ်။ ဥက္ကဋ္ဌက ဦးအောင်သူ၊ အတွင်းရေးမှူးက ဦးမြင့်ဆွေ ။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ မှာမှတ်ပုံတင်တော့ ၂၈ ရက်နေ့မှာ ကျလာတယ်။ ဆိုတော့ ဝ နဲ့ လားဟူဘဲကွာတယ်။ နာမည်အတူတူ ဖွဲ့စည်းပေးတဲ့ လူက တစ်ယောက်ထဲမို့လို့။

အဲ့ဆိုရင်အန်ကယ်အဲ့ချိန်မှာ ဘယ်မဲဆန္ဒနယ်မြေတွေမှာဝင်ပြိုင်ခဲ့တာလဲ။

၁၉၉၀ မှာကျနော် ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်နေပြီ။ ကျနော်တို့ ၇ နေရာမှာဝင်ပြိုင်တယ်။ မိုင်းတုံ၊ မိုင်းဆတ်၊ မိုင်းပြင်း၊ ကျိုင်းတုံ၊ တာချီလိတ် မိုင်းဖြတ်၊ တန့်ယန်း။ ကျနော်က တာချီလိတ်မှာကျတယ်။ အဲ့ချိန်မှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ NLD က နိုင်သွားတယ်။ ကျနော်တို့ မနိုင်ဘူး။ အမတ် တနေရာရသွားတယ် မိုင်းပြင်းက။

ယနေ့ LNDP အပေါ်ကော ဘယ်လိုသုံးသပ် ပါသလဲ။

အခု သူ့ကိုနအဖက အတင်းပြန်ဖွဲ့ခိုင်းတယ်။ လွှတ်တော်နေရာရအောင်လုပ်ရမယ်။ သူတို့ဘယ်သွားသွား ထောက်လှမ်းရေး တွေ SB တွေလိုက်ပို့တယ်၊ လိုအပ်တဲ့အကူအညီပေးတယ်။ ဝန်ကြီး တနေရာပေးမယ်လို့ ပြောတယ်။ အခု LNDP ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌက ဂျဟားဆဲ။ သူကအရင်ကအတွင်းရေးမှူးဟောင်းဘဲ။ ၁၀ တန်းအထိနေခဲ့ဖူးတယ်။ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံလဲ လားဟူအမျိုးသားတွေအတွက် လုပ်ပေးမယ် ပြောပြီးသွားတက်ဖူးတယ်။နအဖက သူ့ကိုပါတီဥက္ကဋ္ဌ တင်မြှောက်ထားတယ်။ ပြီးတော့ သူ့ကိုဝန်ကြီးနေရာပေးမယ်လို့ သတင်းတွေကြားရတယ်။ သူက လားရှိုး နမ့်မဇာတိ၊ အသက်က ၄၀ ကျော်။

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကနေ လားဟူအမျိုးသားတွေအတွက် ဘယ်လို အပြောင်းအလဲ လုပ်ပေးနိုင်မယ်လို့ မြင်ပါသလဲ။

ကျနော်ပြောဖူးတာတခုရှိတယ်။ လားဟူတွေဟာ အခုလောလောဆယ် ဖော်လီဘောဖြစ်နေတယ်။ အခုချိန်မှာ မြှောက်ပင့်ခံရတဲ့ အနေအထား။ ဘယ်ချိန်မှာ ပုတ်ချမလဲဆိုတာဘဲ စောင့်ကြည့်ရတော့မှာ။ အခုလားဟူတွေကိုမြှောက်ပင့်ပြီး သျှမ်းတို့ ဝ တို့ကိုတိုက်ခိုင်းမယ်။ ဒီရန်သူနှစ်ခုမရှိမှ လားဟူတွေပုတ်ချခံရမယ်။ အခုလောလောဆယ် လားဟူတွေကို လက်နက်ပေးပြီးအတင်းအကျပ် ခိုင်းစေနေတဲ့သဘော လို့ မြင်ပါတယ်။

လားဟူတွေကိုနိုင်းစားပြီးတော့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ မပေးတဲ့အပေါ်ကိုကော မှတ်ချက်တခုခုပေးပေးပါ။

KMT အရေးကတည်းက လားဟူတွေကို အသုံးချလာတာ အခုထိပါဘဲ။ ကျနော်တို့ပြောချင်တာကတော့ အသုံးချသလောက် အခွင့်အရေးပေးသင့်တယ်။ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်စောင့်ရှောက်သင့်တယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ခုထိဘာမှမပေးဘူး။ ဒီကြားထဲသူတို့က ပြောတယ်။ ခင်ဗျားတို့ကို ဒီ့ထက်မကပေးဖို့ အစီအစဉ်ရှိတယ် တဲ့။ အစီအစဉ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ ခုနကပြောသလို အရေးမပါလှတဲ့ ဝန်ကြီးတစ်နေရာ လောက်ချီးမြှင့်ချင် ချီးမြှင့်မှာပေ့ါလေ။

အခုချိန်မှာ လားဟူအမျိုးသားတွေအတွက်ရော သျှမ်းပြည်သားတွေအတွက်ရော SSC ဥက္ကဌအနေနဲ့ ဘယ်လိုသတိပေး စကားမှာကြားချင်ပါသလဲ၊

ကျနော်တို့ သျှမ်းပြည်ဟာ ဗမာစစ်တပ် ဝင်မလာခင်တုန်းက အရမ်းကိုအေးချမ်းသာယာခဲ့ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်းလဲ ချစ်ခင်ရင်းနှီးနေထိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။

သျှမ်းပြည်ကို ပထမဆုံးတက်လာတဲ့ဗမာစစ်တပ်က တပ်မ ၉ ။ ကျိုင်းတုံကိုတက်လာတယ်။ အဲ့ချိန်ကတည်းက တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတွေ တခုပြီးတခုပျောက်ကွယ်သွားတယ်။ နောက်ပိုင်း တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ခုတ်ခိုင်းတယ် သတ်ခိုင်းဖြတ်ခိုင်းတယ်။ လားဟူဆိုရင်လဲ ပညာတတ်နည်းတော့အခွင့်အရေးနဲနဲရရင် ဗမာတွေခိုင်းသလိုလုပ်ကြရင်းနဲ့ အခုဆိုရင် ဗမာ့ကျွန်လုံးလုံးလျားလျားဖြစ်သွားပါပြီ။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးလို့ လားဟူတွေ ဝန်ကြီးနေရာရသွားတဲ့တိုင်ဘာမှ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိမှာမဟုတ်ဘူး။ ဗမာခိုင်းတာ လုပ်ပေးနေရဦးမှာဘဲ။ အခုလဲ သျှမ်းပြည်မှာတိုင်းရင်းသား ၃၅ မျိုးရှိတယ်ဆိုတဲ့တိုင် ဗမာစစ်တပ်ထဲမှာ တိုင်းရင်းသားအရာရှိ တစ်ယောက်မှမရှိဘူး။ ဗိုလ်မှူးကြီးကနေဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးအထိ ဗမာဘဲရှိတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေကိုနိုင်စားတယ်။ ပြည်ထောင်စုခေါ်သည့်တိုင် နာမည်ဘဲရှိတယ်။ တကယ့်ပြည် ထောင်စုမဟုတ်ဘူး။ ဗမာနိုင်ငံဘဲ။ ဗမာနိုင်စားတဲ့နိုင်ငံဘဲဖြစ်တယ်။

ဥပမာ အခု လားဟူပြည်သူ့စစ်ကိုဘဲကြည့်။ တပ်ရင်းမှူးဆိုသည့်တိုင် သူ့အောက်မှာဗမာစစ်တပ်ကလာတဲ့ ဗမာဗိုလ်မှူးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ အဲ့ဒီဗမာရဲ့စကားကိုဘဲနားထောင်နေရတာ။ ဘာမှဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိဘူး။

မဟာဗမာတွေဟာမကောင်းတဲ့အကျင့်ရှိတယ်။ ယုံလို့မရဘူး။ လိမ်တတ်တယ်။ ကတိမတည်ဘူး။ ပြောတဲ့အတိုင်းမလုပ်ဘူး။ အချင်းချင်းကြားလည်း လေးစားသမှုမရှိဘူး။ တဦးလုပ်ဆောင်ချက်ကို တဦးက အသိအမှတ်မပြုဘူး။ ခိုင်းကောင်းတုန်းကလုပ်ခိုင်းပြီး ပြဿနာပေါ်လာရင်၊ စိတ်ကြိုက်မဖြစ်ရင် ကိုယ်လွတ်ရုန်းရှောင်တဲ့ အကျင့် ဗမာတွေမှာစွဲနေပြီ။

တာချီလိတ်မှာတိုင်းမှူးတစ်ယောက်က လမ်းမကြီးအလယ်ကြောမှာဝေဝေဆာဆာဖြစ်အောင်ပန်းတွေစိုက်ခိုင်း။ နောက်တစ်ယောက်တက်လာတော့–အဲလောက်လမ်းကျဉ်းတာနင်တို့က ပန်းစိုက်သေးတယ်ဆိုပြီးပြန်ဖျက်ခိုင်း၊ အဲလိုဘဲနေဝင်းလုပ်ထားတာ စောမောင်ဖျက်၊ စောမောင်၊ခင်ညွန့်လုပ်ထားတာ သန်းရွှေဖျက်။ တယောက်ကလက်နဲ့ရေးထားတာကိုနောက်တစ်ယောက်ကခြေထောက်နဲ့ပြန်ဖျက်တတ်တဲ့ဗမာတွေရဲ့အကျင့်လဲရိုးနေပြီ။ ကြားထဲလူထုချည်းဘဲခံရတယ်။

ဒီတော့ SSC မှာပါတဲ့ တိုင်းရင်းသား ၁၅ မျိုးကြံ့ကြံ့ခိုင်စုစည်းပြီးတိုက်ခိုက်မှသာလျှင်လွတ်မြောက်နိုင်မယ်။ ဗမာစစ်အစိုးရက နိုင်ငံရေးအရဆွေးနွေးမယ်။ တိုင်းရင်းသားတခုစီအခွင့် အရေးတွေရမယ်ဆိုပြီးခေါ်မှ၊ ကုလဖြစ်ဖြစ်၊ အင်အားကြီးနိုင်ငံဖြစ်ဖြစ် စာချုပ်စာတမ်းနဲ့တကွ ကြားဝင်သက်သေလုပ်ပေးမှသာလျှင်ကျနော်တို့လက်ခံနိုင်မယ်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့်
30/09/2010

ဒူးထောက်ကြမှာလား

နအဖ ရဲ့ ရှင်းရှင်းလေးညစ်ပါတ်ထားတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေဟာ ဒေါ်စုနဲ့အတူ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်သူမှန်သမျှကို ဖယ်ထုတ်ပစ်ထားတယ်။

ဒီလိုဥပဒေအောက်ကို နောက်မဆုတ်တမ်းဝင်အရွေးခံကြမယ့်နိုင်ငံရေးပါတီတွေဟာ တိုင်းပြည်ကြီးကိုလက်နက်အားကိုးနဲ့အနိုင်ကျင့်ခံနေရတဲ့ဘဝကနေ လွတ်မြောက်ရေးခံယူချက်ရှိသူတွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့နိုင်ငံရေးပါတီဟုတ်မဟုတ်သမိုင်းကအဖြေတိတိကျကျပေးလိမ့်မယ်။

နအဖက အတိတ်သမိုင်းကိုသုံးသပ်ပြီး ပြတ်ပြတ်သားသား ညစ်ပါတ်အနိုင်ကျင့်ထားတယ်လို့မြင်တယ်။

၉၀ ရွေးကောက်ပွဲဟာ ဒေါ်စုလို တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ (ဒီချုပ်) ပါတီမျိုးတွေအနိုင်ရခဲ့တာကို လက်တွေ့ရင်ဆိုင်ခဲ့ရတဲ့ နအဖဟာ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေထုတ်ပြီး တိုင်းပြည်ကို အစစ်အမှန်ချစ်တဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေကို ပြည်သူလူထုက မဲပေးပြီး ရွေးကောက်တင်မြောက်လို့မရအောင်လုပ်လိုက်တာပဲ။ အဲဒီတော့ ရင်ကော့မဝင်ရ ခေါင်းငုံ့ပြီးဝင်ခဲ့၊ အနိုင်မယူနိုင်သူကို ပြိုင်ခွင့်ပေးမယ် ဆိုတဲ့ ဥပဒေအောက်မှာ ခင်ဗျားတို့ဒူးထောက်ကြမှာလား။

ဟိန်းနိုင်
13/09/2010

အဆိုအမိန့်

စစ်အုပ်စုပေးတဲ့အတုအယောင်ထဲမပါတာ အမျိုးသားရေးအတွက် ပြတ်သားစွာတိုက်နိုင်

Photo : SHAN

ခွန်ဥက္ကာ

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ လူမျိုးစုသတ်မှတ်ချက်နဲ့ပါတ်သက်တဲ့အဆိုကိုကြည့်ရင် ၆ ချက်လောက်တွေ့ရတယ်။ လားဟူကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် လူမျိုးစုသတ်မှတ်ချက်နဲ့ကိုက်ညီတာတွေ့ရတယ်။ သီးခြားယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံ၊ နောက်ခံယဉ်ကျေးမှု၊ သီးခြားပြောဆိုတဲ့စကား၊ ရေးသားတဲ့စာပေ၊ နောက်ပြီးတော့သီးခြား စီးပွါးရေးရပ် တည်နိုင်တဲ့ကဏ္ဍရှိတယ်။ လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့လက္ခဏာနဲ့ပြည့်ပေမယ့် လားဟူကိုသျှမ်းပြည်မှာ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအရနအဖသတ်မှတ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသစာရင်းထဲမှာမပါဘူး။ မပါတဲ့ကိစ္စစုံစမ်းကြည့်တော့အချက် ၂ ချက်တွေ့ရတယ်။ နအဖအကြောင်းပြထားတာက မြို့နယ်တမြို့နယ်ကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသပေးမယ်ဆိုရင် အဲဒီမြို့နယ်ရဲ့လူဦးရေထက်ဝက်ကျော်ရှိတဲ့လူမျိုး ဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မိုင်းတုံမိုင်းဆတ်မှာ လားဟူတွေအနေများတယ်ဆိုပေမယ့် အဲ့ဒီမြို့နယ်လူဦးရေရဲ့ ထက်ဝက်မကျော်ဘူးလို့ သူတို့ပြောတယ်။ ဆိုတော့ အဲဒီမြို့နယ်တွေဟာ လားဟူကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရနယ်မြေသတ်မှတ်ဖို့ခက်တယ်။ မြို့နယ်အနဲဆုံး ၂ ခု ၃ ခုဆိုရင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊ မြို့နယ် ၃ ခုအထက်၊ ၄–၅ ခု ဆိုရင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဆိုပြီးတော့ ၂ မျိုးခွဲထားတာ တွေ့ရတယ်။ ခွဲပြီး သတ်မှတ်တဲ့အထဲမှာလားဟူကမပါပြန်ဘူး။ ဒါပေမယ့် သတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေဘက်ကပြန်ကြည့်လို့ရှိရင် ပအိုဝ်း၊ ပလောင်၊ ဓနု၊ ဝ၊ နာဂ တို့ကိုပေးထားတာ အတုအယောင်တွေဖြစ်တယ်။ တကယ့်စစ်မှန်တဲ့အုပ်ချုပ်ခွင့်အာဏာ၊ စစ်မှန်တဲ့တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးတွေမပါတဲ့ခါကျတော့ မထူးဘူး။ ဒါကြောင့် လားဟူတွေကိုကျနော်ပြောတာ နှစ်သိမ့်တာက ဒီအတုအယောင်ရတဲ့အထဲ မပါတာပိုတောင်ကောင်းသေးတယ်။ လားဟူအမျိုးသား၊ လားဟူနယ်မြေအခွင့်အရေးအတွက်တိုက်ပွဲဝင်တဲ့နေရာမှာ ကောင်းကောင်းတိုက်လို့ရတယ်။ ဒီအတုအယောင်တွေရထားတဲ့လူတွေအတွက်တော့ ဆက်တိုက်မယ်ဆိုရင်လဲ အတုအယောင်ကရနေတော့ ပိုတောင်ခက်ခဲတယ်။ ဒါကြောင့် လားဟူခေါင်းဆောင်တွေကို နအဖပေးတဲ့အတုအယောင်ထဲမှာမပါတော့ ပြတ်ပြတ်သားသားရှင်းရှင်းလင်းလင်းလုပ်လို့ရတယ်လို့အကြံပေးထားတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲက နအဖဒေါက်တိုင် ကြံ့ဖွံ့ပါတီအနိုင်ရရေးလုံးလုံးလျားလျားရာခိုင်နှုန်းပြည့်လုပ်ထားတဲ့ဥပဒေ၊ တဘက်သတ်ရွေးထားတဲ့ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၊ တဖက်သတ်လုပ်ထားတဲ့ဥပဒေတွေဖြစ်နေတော့နအဖအတွက်၊ ကြံ့ဖွံ့ပါတီတွေအတွက်အင်မတန်မှကောင်းပြီးတရားတဲ့ဥပဒေလို့ပြောနိုင်တာပေ့ါ၊ ဒါပေမယ့်ကြံ့ဖွံ့ပါတီကလွဲလို့ ကျန်တဲ့တိုင်းရင်းသားပါတီ နိုင်ငံရေးပါတီတွေအတွက် ဒီဥပဒေက ဘက်လိုက်ထားတော့ လုံးဝတဖက်သတ်အနိုင်ရရှိရေးအတွက်ဥပဒေမျိုးဖြစ်တယ်လို့ ကျနော်မြင်တယ်။ ဒါကြောင့် နအဖထောက်ခံမှုရထားတဲ့ ကြံ့ဖွံ့ပါတီအနေနဲ့ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းထဲက ၉၀ ရာခိုင်နှုန်း (ရာခိုင်နှုန်းအများဆုံးစု) ယူထားတဲ့အတွက် ကြံ့ဖွံ့စစ်တပ်တွဲပြီး အုပ်ချုပ်သွားမယ့်စနစ် ကျနော်တို့တွေ့ရတယ်။ အခုရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ့်တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီတွေဟာ အနိုင်ရဖို့လမ်းမရှိဘူး။ အင်အားကောင်းကောင်းနဲ့နေရာရဖို့အလားအလာမရှိဘူး၊ ဝိုင်းဖြည့်ပေးတဲ့အနေနဲ့လူမျိုးတမျိုးစီ တယောက်စ နှစ်ယောက်စအဲလိုမျိုးတော့ရနိုင်တယ်။အဲဒီရတဲ့ ၁ ဦး ၂ ဦးကလဲ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ထဲရောက်သွားရင်လက်ညှိုးထောင်ခေါင်းညိတ်တဲ့လူတွေ၊ နအဖစီမံချက်အတိုင်းဘဲသွားမယ့်လူတွေဖြစ်တယ်လို့ ကျနော်မြင်တယ်။

အခုတရားရုံးချုပ်အခြေအနေကလဲ အာဏာသိမ်းအစိုးရလက်ထက်ဖြစ်တဲ့အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ တရားစီရင်ရေးအာဏာ၊ဥပဒေပြုအာဏာ အာဏာ ၃ ရပ်စလုံးစစ်တပ်ကဘဲကိုင်ထားတယ်။ လောလောဆယ်တော့ ကောင်စီပေ့ါ။ SPDC ကောင်စီကဘဲဒီအာဏာ ၃ ခုစလုံးကို ကိုယ်စားပြုပြီးကိုင်ထားတဲ့အတွက်ကြောင့်လွတ်လပ်တဲ့တရားစီရင်ရေးစနစ် မရှိဘူး။ မရှိတဲ့အခါကျတော့ တရားစီရင်ရေးစနစ်သည်ပင်လျှင် စစ်အာဏာလက်အောက်မှာရှိနေတယ်။ အထက်တန်းတရားရုံးတို့ အယူခံရုံးတို့ (မည်သည့်အဆင့်မြင့်တရား

စာမျက်နှာ 35 သို့

သူတို့အမြင်

ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင် အပစ်ရပ်တွေကို တိုက် – မတိုက်

နိုဝင်ဘာ ၇ ရက်မှာ ကျင်းပမယ့်ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ ရက်ပေါင်း ၄၀ ကျော်လောက်မှာဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စုကရွေးကောက်ပွဲမကျင်းပတဲ့ ၃၃ မြို့နယ်ကို ထုတ်ပြန်ကြေငြာလိုက်ပါတယ်။ သျှမ်းပြည်မှာ ၁၂ ခုပါဝင်ပါတယ်။ အဲဒီမြို့နယ်တွေကတော့ ဝ နယ် ၆ မြို့နယ်၊ မိုင်းလားတမြို့နယ်အပြင် မိုင်းယန်း၊ မိုင်းယောင်း၊ မိုင်းခတ်၊ မိုင်းဆတ်၊ မိုင်းတုံတို့ပါဝင်ပါတယ်။ အပစ်ရပ်နယ်မြေတွေမှာ ရွေးကောက်ပွဲမလုပ်ဘူးလို့တဘက်ကကြေငြာထားပြီး နောက်တဘက်မှာလဲအပစ်ရပ်နယ်မြေတွေဆီ စစ်တပ်အင်အား ပိုမိုတိုးချဲ့လှုပ်ရှားလာနေပါတယ်။

အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့တချို့နဲ့ လက်တွဲတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ဖူးတဲ့ အသက် ၄၀ ကျော်တော်လှန်ရေးသမားဟောင်း၊ သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းနေထိုင် သူ စိုင်းအောင်က –

“စက်တင်ဘာလလယ်လောက်က နည်းဗျူဟာ ၁ ခု တပ်ရင်းသုံးရင်းကတန့်ယန်းကနေ ဝနယ်စပ်မန်းဆိုင်ဖက်ပို့လိုက်ပြီ။ တန့်ယန်းမှာလဲတပ်ရင်း ၇ ရင်းဆိုတော့ ဝမြောက်ပိုင်းနယ်မြေမှာကပ်နေတဲ့နအဖတပ်အင်အားက တပ်မတခုစာလောက်ရှိတယ်၊ နောက်တခုထူးခြားတာကအရင်တုံးကကိုးကန့်မှာသုံးတဲ့ခဲ့တဲ့ တပ်မ ၃၃၊ ၉၉ ရှိတယ်၊ ၉၉ ရဲ့နည်းဗျူဟာနှစ်ခုက လက်တွေ့မှာပျောက်နေတယ်။ ဘယ်ရောက်နေမှန်းမသိဘူး၊ ပြန်သွားတာလား ဝ နယ်ဘက်ဘဲတိုးနေလား။ လိုအပ်လို့ရှိရင်တပ်မတခု ဆွဲတက်ဖို့ ရှိတယ်လို့ကြားတယ်” ။

နအဖစစ်တပ်မှ စစ်အင်အားဖြည့်တင်းမှုများပြုလုပ် နေသည့်တိုင်အောင် ဝ ဒေသတစ်ခုလုံးကို ထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်နိုင်သည့်အနေအထားမဟုတ်သေးကြောင်း အပစ်ရပ် ၄ ဖွဲ့ ပူးပေါင်းထားသည့် PDF တပ်ပေါင်းစုမှ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက–

“ဝ နယ်တစ်ခုလုံးကို တိုက်နိုင်တဲ့ အနေအထားတော့ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့လုပ်ချင်ရင် နယ်စပ်နဲ့ ဝေးတဲ့ အတွင်းပိုင်းတနေရာလောက်ကို ဝင်သိမ်းတာမျိုးလုပ်နိုင်တယ်” လို့ သုံးသပ်ပြောဆိုပါ တယ်။

ဝ ထိန်းချုပ်နယ်မြေ မြို့နယ် ၄ ခုအပြင် ဟိုပန်နဲ့ မက်မန်း ကိုပါရွေးကောက်ပွဲနယ်မြေကနေထုပ်ပါယ်လိုက်တဲ့အပေါ် ဝ နဲ့ နအဖစစ်တပ်ကြားထိုးစစ်ဆင်တိုက်ခိုက်နိုင်ဖွယ်ရှိမရှိကိုလဲ စိုင်းအောင်က အခုလိုပြောပါတယ်။

“ ဝ ထိန်းချုပ်နယ်မြေအားလုံးကိုဘဲဖြစ်ဖြစ် အပစ်ရပ်ထိန်းချုပ်နယ်မြေတွေအားလုံးကိုဘဲဖြစ်ဖြစ် တိုက်ပွဲဖြစ်နိုင်မယ့်အင်အားမဖြစ်သေးဘူးလို့ ယူဆပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ တိုက်ပွဲဖြစ်နိုင်မလားဆိုတဲ့အပေါ်မှာတော့ အပစ်ရပ်နယ်မြေတွေရဲ့အတွင်းပိုင်းကျတဲ့ စခန်းတွေကိုတော့တိုက်ကောင်းတိုက်နိုင်ပါတယ်။ ဗိုလ်သန်းရွှေ တရုတ်ပြည်ကပြန်လာပြီးနောက်ပိုင်း အစီစဉ်ကျကျလုပ်ဆောင်နေမှုဟာ အပစ်ရပ်တွေကို ၁၉၈၉ အပစ်ရပ်ငြိမ်းချမ်းရေးယူစဉ်က ကာလမျိုးအခြေအနေမဟုတ်တော့ဘူးဆိုတာကိုလက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်နေတာလဲဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ မတရားအသင်းကြေငြာလာမယ်၊ ဆက်ဆံရေးတွေ လျှော့ချလိုက်မယ်၊ နောက်ပိုင်းစစ်ရေးအရ အရေးယူမှုစတာတွေ လုပ်လာနိုင်တယ် လို့ ယူဆရပါတယ်”

ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ တရုတ်ပြည်က ပြန်လာပြီးနောက်ပိုင်း အပစ်ရပ်တွေရဲ့အသွားအလာကို နအဖကအစီအစဉ်ရှိရှိနဲ့ပိုမိုကန့်သတ်လာနေပါတယ်။ အပစ်ရပ်တွေနဲ့ နအဖ စစ်ရေးအခြေအနေကို မျက်ခြေမပျက်စောင့်ကြည့်လေ့လာတဲ့ ဝ အမျိုးသား စိုင်းရှဲန်ဂျင့် က အခုလိုပြောပါတယ်။

“နှစ်ဘက်ရဲ့လှုပ်ရှားမှုအပေါ်မှာရော လူထုရဲ့ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်အပေါ်မှာပါကောက်ချက်ချရရင် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ တိုက်ပွဲဖြစ်ဖို့အရမ်းအလားအလာနည်းနေပါတယ်။ နအဖဘက်က အကြောင်းပြတာကတော့ တိုင်းရင်းသားနယ်မြေတွေမှာ၊ အထူးသဖြင့်

အပစ်ရပ်နယ်မြေတွေမှာရွေးကောက်ပွဲလုပ်ရင်လွတ်လပ်မှု၊ တရားမျှတမှုရှိမှာမဟုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ပါယ်ထုတ်လိုက်တာဖြစ်တယ်လို့ပြောပါတယ်။ အမှန်ကတော့ အရမ်းဟာသမြောက်တဲ့ ပြက်လုံးပါ။ သူတို့အဲ့မှာသွားပြိုင်ရင်အရှုံးကြီးရှုံးမယ်၊ ဘယ်လိုမှနိုင်ဖို့နည်းလမ်းမရှိလို့ သူတို့သွားမလုပ်တာဖြစ်တယ်။ နောက်တခုက ဗိုလ်သန်းရွှေကတရုတ်ကအပြန် ရခိုင်နဲ့ချင်းကလွဲလို့ တိုင်းရင်းသားအပစ်ရပ်ဒေသ ၅ ခုရဲ့တချို့မြို့နယ်တွေမှာ ရွေးကောက်ပွဲနယ်မြေကပါယ်ဖျက်လိုက်တယ်လို့ ကြေငြာသလိုNLD အပါအဝင် တခြားသော တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီတွေကို ဖျက်သိမ်းလိုက်တာဟာ သူ့တောင်းဆိုချက်ကိုတရုတ်ကမီးစိမ်းပြလိုက်သလို သူလုပ်ပြနေတယ်၊ ဒါပေမယ့်တရုတ်ကလာတဲ့တခြားသောဆို့စ်တွေအရ သူဟာတရုတ်ကို တီးခေါက်ကြည့်သလိုလိုနဲ့ တောင်းဆိုတယ်၊ သို့ပေမယ့်တရုတ်ဘက်က သူ့တောင်းဆိုချက်ကို မတင်မကျဘဲအဖြေပေးလိုက်တယ်၊ ဒါကိုသူက တရုတ်ကသူ့ကိုမီးစိမ်းပြလိုက်တယ်လို့ကမ္ဘာကမြင်အောင်မျက်လှည့်ပြလိုက်တာဖြစ်တယ်၊ တရုတ်ပေးတဲ့အဖြေအပေါ်မှာကြည့်ရင်လဲ တိုက်ပွဲဖြစ်ဖို့ဆိုတာ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင်မှာ အလားအလာနဲ့ပါတယ်"

ဝ၊ မိုင်းလား၊ ကချင် နဲ့ သျှမ်း ၄ ဖွဲ့ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ဒီမိုကရေစီနဲ့ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ရဲ့ သဘောတူညီချက်အရနအဖနဲ့တိုက်ပွဲဖြစ်လာရင် အပြန်အလှန်အကူအညီပေးဖို့ဆိုတဲ့အချက်ကြောင့် တဖွဲ့ထဲကိုနအဖကထိုးစစ်ဆင်လို့ရမှာမဟုတ်တဲ့အနေအထားမျိုးတွေ့ရတယ်လို့ စိုင်းအောင်ကဆက်ပြောပါတယ်။

သို့ပေမယ့် အဲလိုမဟာမိတ်အဖွဲ့တွေရှိနေပေမယ့် ကိုးကန့်တိုက်ပွဲတုန်းက တိုက်ပွဲပြီးသည်အထိ ဘယ်မဟာမိတ်အဖွဲ့ မှ ကိုးကန့်ကို ဝင်ရောက်ကူညီတာမရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒီကိစ္စမှာလဲ တရုတ်ကြောင့်မို့လို့ မဟာမိတ်အဖွဲ့က ဝင်မကူနိုင်တာဖြစ်ကြောင်း စိုင်းအောင်က ရှင်းပြပါတယ်။

"အမှန်ကကိုးကန့်တိုက်ပွဲ ၃ ရက်ခရီးမှာကိုးကန့်ခေါင်းဆောင် ဖုန်ကြားရှင်းကို တရုတ်တွေကထိန်းချုပ်ဟန့်တားထားတဲ့အတွက် ဝတပ်ဖွဲ့က ကူညီဖို့အသင့်ရောက်နေပေမယ့် တရုတ်က သူကိုယ်တိုင်ဖြေရှင်းပေးမယ်ဆိုပြီး ကိုးကန့်နယ်ထဲပေးမဝင်တာကြောင့် မကူနိုင်ခြင်းသာဖြစ်တယ်။"

အပစ်ရပ် ဝတပ်ဖွဲ့နဲ့ နအဖစစ်တပ်အကြားစစ်ရေးပြင်ဆင်မှုနဲ့ပါတ်သက်ပြီးတော့လဲ သျှမ်းပြည်စစ်ရေးအခြေအနေ မျက်ခြေမပြတ်အနီးကပ်စောင့်ကြည့်လေ့လာတဲ့ စိုင်းရဲန်ဂျင့်က –

"နှစ်ဘက်စလုံး အဆင်သင့်အင်အားဖြည့်ထားတယ်။ သံလွင်အရှေ့ဘက်ခြမ်း နအဖထိန်းချုပ်တဲ့ တပ်စခန်းကြီး လွယ်ပန်လုံ၊ ဝ ထိန်းချုပ်တဲ့ ခံတပ်ကြီးလွယ်ပန်ဖုံဆိုတာရှိတယ်။ စားနပ်ရိက္ခာပိုဖြည့်ထားတယ်။ မိုင်းလားနယ်မြေဘက်မှာတော့ သျှမ်းပြည်ရဲ့ ဒုတိယအမြင့်ဆုံးတောင် မွမ့်ပန်နောဝ်တောင်မှာ နှစ်ဘက်မျက်နှာခြင်း ဆိုင်ခံတပ်ရှိတယ်၊ မိုင်းလားက နအဖကိုရုပ်ခိုင်းလဲမရုပ်ဘူး၊ နအဖက မိုင်းလားကိုရုပ်ခိုင်းလဲမရုပ်ဘူး။ နှစ်ဘက်စလုံး အင်အားထပ်ဖြည့်နေတယ်၊ မရုပ်ရင်တိုက်မယ်ခိုက်မယ်ဆိုတာမျိုးမပြောသေးဘူး "

နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းဖွဲ့စည်းရေးနှင့် လက်နက်စွန့်ရေးကိစ္စ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့နောက်ဆုံးထားအကြောင်း ပြန်ရန် နအဖစစ်တပ်၏ရာဇသံကို အပစ်ရပ်များကငြင်းပယ်ပြီးနောက် အခုလို စစ်ရေးအခြေအနေ တင်းမာလာတာဖြစ်ပါတယ်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့်
24/09/2010

စာမျက်နှာ 33 မှ

ရှုံးပင်ဖြစ်စေကာမူ) လွတ်လပ်တဲ့တရာစီရင်ရေးမရှိတဲ့အခါကျတော့ တရားစီရင်ရေးက စစ်အုပ်စုရဲ့ပေါ်လစီနောက်ကို အမြဲတမ်းလိုက်နေရတယ်။ ဆိုတော့ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်လာတယ်။ ဗမာပြည်မှာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုမရှိဘူး။ လွတ်လပ်တဲ့တရားစီရင်ရေးစနစ်မရှိဘူးဆိုတာဖြစ်လာတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးရင်တော့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့အခြေခံထားတဲ့ ဥပဒေနဲ့အညီတရားရုံးစနစ်တို့၊ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်စနစ်တို့ဖော်ထုတ်မှာ။ အဲလိုဖော်ထုတ်တဲ့နေရာမှာအနှစ်သာရက မပြောင်း ဘူး။ အပေါ်ယံကတော့ ဥပဒေကိုလွှတ်တော်က ပြုလိုက်ပြီ။ တရားစီရင်ရေးကို လွှတ်တော်ချုပ်ကလုပ်လိုက်ပြီစသဖြင့် မျက်နှာဖုံးထဲ့နိုင်တယ်။ သို့သော်လည်း အနှစ်သာရကတော့ အုပ်ချုပ်တဲ့စစ်အာဏာရှင်နဲ့ သူ့ပါတီရဲ့ပေါ်လစီကိုဘဲ အာမခံမယ့်တရားရုံးတွေဆက်ဖြစ်နေဦးမှာ။ နာမည်ခံကပြောင်းပေမယ့် အနှစ်သာရအားဖြင့်လွတ်လပ်တဲ့တရားစီရင်ရေးစနစ်ရှိလာမှာမဟုတ်ဘူးလို့ကျနော်ကြိုပြောနိုင်ပါတယ်။

ခွန်ဥက္ကာ 1/10/2010

စာမျက်နှာ 22 မှ

ဦးစိုးပိုင်မြင့်လို အာဏာပြနိုင်လိုထက်စီး အထက်ဖားအောက်ဖိလူမျိုးသည် အသားစားကျားလို ဖြစ်နေသည်။ အသားစားကျားပေါက်တို့အားမထိန်းကျောင်းနိုင်လျှင် ကြီးလာသောအခါယ်စဉ်ကထက်ပိုမိုဆိုးသွမ်း အသားစားကြူးလာလျှင် အားလုံးဒုက္ခရောက်တတ်သည်။ အစားကြူးသောကျားအား ထိန်းကျောင်း ဖို့အထက်အရာရှိကြီးများတွင်တာဝန်ရှိသည်ဟု ယူဆသည်။

၎င်းကို ဆက်လက်လွှတ်ထားပါက ၎င်းအားငွေမပေးကမ်းနိုင်သောဝန်ထမ်းများ၊ ပြည်သူများနစ်နာဖွယ်သာရှိကြောင်းခံစားရသူများမှ ပြောကြားလာသောကြောင့် လဝကပြည်နယ်မှူး ဦးစိုးပိုင်မြင့်အပေါ်စုံစမ်းမှုများပြုလုပ်သင့်လှသည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

(တပြည်လုံးရှိဝန်ထမ်းများ၊ပြည်သူများသည် ရာထူးကြီးမားသည့် အရာရှိကြီးများ၏မတရားလုပ်ရပ် အဖြစ်မှန်ကိုမည်သူမျှတင်ပြရဲခြင်းမရှိသည်ကို သတိချပ်စေလိုပါသည်။ သျှမ်းသံတော်ဆင့်မှတဆင့်အများပြည်သူသိရှိစေရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။)

ဖြစ်ရပ်မှန် တင်ပြသူ တစ်ဦး
11 September 2010

ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ အပစ်ရပ်ကိစ္စ

စိုင်းလွန်းငွေ (ရွှေလီချိုင့်ဝှမ်း)

ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ အပစ်ရပ်ကိစ္စ၊ ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စုက ဘယ်ဟာကို ဦးစားပေးရှေ့တန်းတင်သလဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို စစ်အုပ်စုရဲ့လုပ်ရပ်တွေက အဖြေပေးပြီးသားဖြစ်ပါတယ်။

အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့တွေကို ဗိုလ်ရဲမြင့်တို့ဘယ်လိုနည်းနဲ့ဘယ်နှစ်ခါ ဒက်လိုင်းပေးပေး၊ ဘယ်လောက်ဘဲ ရာဇသံပေးခြိမ်းခြောက် ခြိမ်းခြောက်၊ ကချင်၊ ဝ နဲ့ မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့တို့ ဘာမှမဖြုံဘဲတင်းခံနေတာကို ရှေ့မျက်နှာနောက်ထားပြီး စစ်အုပ်စုဘာမှမလုပ်သေးတဲ့ အကြောင်းရင်းက ၄– ၅ ချက် ရှိတယ်လို့ဆိုရင် မှားမယ်မထင်ပါ။

(၁) နိုင်ငံရေးပို စစ်ရေးရှုံနည်းနဲ့ အပစ်ရပ်တွေထဲ သပ်လျှိုစည်းရုံးတဲ့နည်းဗျူဟာတွေ သုံးနေပါတယ်။ အပစ်ရပ်မြောက်ပိုင်း SSA-N ၂ ပိုင်းကွဲသွားတဲ့အဖြစ်က စစ်အုပ်စုရဲ့ စစ်မတိုက်ရဘဲရလိုက်တဲ့ အောင်မြင်မှု အကျိုးအမြတ်အချို့ ဖြစ်ပါတယ်။

(၂) ရွေးကောက်ပွဲလဲ အနှောင့်အယှက်မရှိ ချောချောရှုရှုလုပ်နိုင်မယ်။ အပစ်ရပ်တွေကိုလည်း စစ်ရေးနည်းနဲ့ အပြတ်ရှင်းနိုင်တယ်။ ၂ ခုလုံးကိုပြိုင်တူတခါတည်းလုပ်နိုင်တယ် ဆိုတဲ့အနေအထားနဲ့ အင်အား စစ်အုပ်စုမှာ မရှိပါဘူး။ အဆင်သင့်မဖြစ်သေးဘူး။ ဦးစားပေး အဆင့် ၁–၂–၃ (သို့မဟုတ်) Plan A-B-C အစီအစဉ်အတိုင်းဘဲသွားမယ်လို့ ယူဆရတယ်။

(၃) စစ်အုပ်စုရဲ့ ၂၀၀၈ နားဂစ်ဖွဲ့စည်းပုံ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အပစ်ရပ်ကိစ္စက နောက်ဆက်တွဲကိစ္စဖြစ်တယ်။ လက်နက်ကိုင်တပ်အားလုံး ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အောက်မှာ ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြစ်တယ်။ (ဒီကိစ္စမှာ – ဗမာဥပဒေပညာရှင်တွေက မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒအခြေခံနဲ့ရေးတာလား၊ တိုင်းရင်းသားသွေးခွဲရေးဝါဒနဲ့ရေးတာလား ၊ ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စုကိုတဖက်လှည့်နည်းနဲ့ပညာပြတာလားတော့ မသိပါ။ သုံးခုစလုံးဖြစ်နိုင်ပါတယ်။) အပစ်ရပ်ကိစ္စကို (မလိမ့်တပတ်လက်ဝါးကြီးအုပ်) ရွေးကောက်ပွဲဖြတ်သန်းပြီး ဥပဒေအကြောင်းအရ အာဏာရလာမယ့် အရေခြုံအရပ်သားအစိုးရက ကိုင်တွယ်ရမယ်။ စစ်ရေးနည်းအဓိကထားပြီး အပြတ်ကိုင်ရင်ပြည်တွင်းစစ်မီး ပြန်ပြီး တောက်လောင် မှာသေချာပါတယ်။

(၄) ၁၉၉၀ရွေးကောက်ပွဲတုန်းကတစည NUP ဟာဗိုလ်နေဝင်းအတွက် ထွက်ပေါက်နဲ့အသက်ဆက်ပွဲဖြစ်ဖို့ စီမံဖန်တီးခဲ့ပေမယ့် ခုတ်ရာတခြားရှရာတခြားဖြစ်ခဲ့တာကို ဗိုလ်သန်းရွှေက တခါသေဖူးပျဉ်ဖိုးနားမ လည်သေးဘူး။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ကြံ့ဖွံ့ပါတီ USDP လဲဘဲ ဗိုလ်သန်းရွှေရဲ့ထွက်ပေါက်နဲ့ အသက်ဆက်ပွဲအတွက် စနစ်တကျ ပြင်ဆင်ထားတယ်။

၁၉၄၇ ဖားတပိုင်း ငါးတပိုင်း ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ၁၉၇၄ မဆလ တပြည်ထောင်ဖွဲ့စည်းပုံတွေလောက်တောင် နိုင်ငံရေးလွတ်လပ်ခွင့်(တိုင်းရင်းသားပိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်) မရှိတဲ့ တကယ့်ပြည်ထောင်စုအတုအယောင် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကို ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စု အတင်းဖော်ဆောင်လိုက်တာဟာ မဟာဝါဒီဗမာနာဇီ (အရပ်သားအရေခြုံ) စစ်အာဏာရှင်စနစ် သားစဉ်မြေးဆက်တည်တံ့ရေး ရည်မှန်းချက်ကြီးဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် အစစ်အမှန်ပြည်ထောင်စုစနစ် ဆိုတာ ဗိုလ်သန်းရွှေ ဦးနှောက်ထဲမှာ လုံးဝမရှိဘူး။ အလျဉ်းမစဉ်းစားဘူး။ ရွေးကောက်ပွဲဦးစားပေးရေးသည်သာ သူ့ရဲ့လက်ရှိအဓိကထွက်ပေါက်ဖြစ်တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲဖြတ်သန်းပြီးရင် အပစ်ရပ်ကိစ္စကိုအစိတ်တဒေသရှင်းလိုက်ရသလို မှတ်ယူပုံရတယ်။

(၅)စစ်အုပ်စုက အပစ်ရပ်ကိစ္စကို ရွေးကောက်ပွဲကိစ္စထက်ဦးစားပေးလို့ မရတာက သူ့အတွက်ပိုရှုပ်သွားမယ်။ အရည်မရ အဖတ်မရဖြစ်သွားမယ်။ အပစ်ရပ်တွေအပေါ် အကြမ်းဖတမ်းကိုင်တွယ်ရင် နိုင်ငံတကာပါလာမယ်။ အော်မယ်၊ပြောမယ်၊ရေးမယ်၊ရွေးကောက်ပွဲထိခိုက်မယ်။နောက်ဆုတ်သွားမယ်၊ခေတ္တရပ်သွားမယ်။ နယ်စပ်လုံခြုံတည်ငြိမ်ရေးကိုတဖွဖွပြောနေတဲ့ တရုပ်လည်းငြိုငြင်မယ်။ ဒါကိုစစ်အုပ်စုကောင်းကောင်းသိတယ်။ အဲဒါကြောင့်အပစ်ရပ်ကိစ္စကို စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေးမဟာဗျူဟာကစားနည်းနဲ့ကလားဖန်ထိုးလုပ်နေတယ်။ ဗိုလ်သန်းရွှေအတွက် ရွေးကောက်ပွဲကအဓိက၊ ဗိုလ်ရွှေမန်းသမ္မတဖြစ်ရေးပဓါနဖြစ်တယ်။ ဗိုလ်သန်းရွှေဟာဒီမိုကရေစီကူးပြောင်းရေးကို(အရေဘဲခြုံခြုံ)မပြောလို့မရ။ မလုပ်ပြလို့မဖြစ်။ ရှောင်လွှဲပစ်ပါယ်လို့မရပါဘူး။ ဗိုလ်သန်းရွှေအတွက်ICC ကမ္ဘာ့တရားရုံး၊NLD,SNLD သပိတ်မှောက်မှု၊ ဒေါ်စုနဲ့နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသမား၂၀၀၀ ကျော်၊ တပြည်လုံးအပုပ်နံ့ဟောင်လွန်းတဲ့ခြစားမှုစတာတွေဟာ အရှူးမီးဝိုင်းကြုံနေရတဲ့အထူးခေါင်းခဲစရာပြဿနာတွေဖြစ်တယ်။ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲရလာဒ်ကို အမေရိကန်၊ ဥရောပ၊ US, EU တို့ကလက်ခံအသိအမှတ်ပြုရင်(သို့မဟုတ်) မကြာခဏထအော်လာရင် ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးပိုရှုပ်လာမယ်။ အနောက်အုပ်စုအဖို့ တရုပ်လိုတိုက်ရိုက်အကျိုးစီးပွါး Direct Interest မရှိတဲ့ ပထဝီနိုင်ငံရေး Geopolitics အနေအထားကြောင့် နအဖကို ပြတ်သားပြင်းထန်စွာမပြောချင်ကြဘူး။

တချို့ နိုင်ငံကြီးတွေကျတော့ မျက်နှာလိုမျက်နှာရ နိုင်ငံရေးဂိမ်းကစားကြတယ်။ ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စု ဘာဘဲလုပ်လုပ်၊ ဝေဖန်ရှုပ်ချသလိုလို ၊ ထောက်ခံသလိုလိုနဲ့ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်မပြနိုင်အောင် ဇေ့လှည့်ကြောင်ပတ်လှီးလွှဲကြတယ်။အဲဒီပထဝီနိုင်ငံရေးအပေါ် တည်မှီတဲ့အကျိုးစီးပွါးချိန်ဆမှုဟာ ဗိုလ်သန်းရွှေတို့အတွက်အမြတ်ထွက်ပါတယ်။

စစ်အုပ်စုရွေးကောက်ပွဲနဲ့ တရုပ်ဩဇာ ဆက်စပ်ပုံကိုကြည့်ရင်တရုပ်ရဲ့ထောက်ခံမှုဟာ မရှိမဖြစ်အရေးတကြီးလိုအပ်ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲအောင်မြင်ဖို့၊ နိုင်ငံတကာက (ထောက်ခံဖို့မဟုတ်ပေမယ့်) မဆန့်ကျင်ဘို့ဆိုတာ တရုပ်က ဗိုလ်သန်းရွှေအတွက်အနီးဆုံးနံပါတ် ၁ မိတ်ဆွေပါ။

ဗမာပြည်ရဲ့သယံဇာတဟူသမျှကို တရုပ်ကဈေးပေါပေါနဲ့ သိမ်းကြုံးလိုချင်တာ၊သစ်မြစ်သစ်ငုတ်တိုကအစ ပိန္နဲပင်၊ညောင်ပင်အဆုံး ဝယ်ယူနေတာကိုစစ်အုပ်စုကသိတော့ အပြန်အလှန်အပေးအယူ

လုပ်ရတာမခက်ဘူး။ နောက်တခု စစ်အုပ်စုအတွက် တရုပ်ကနိုင်ငံတကာအဆင့် ဘက်လိုက်ပေးနိုင်တဲ့အရေးကြီးဆုံးအကာအကွယ်ကြီးတခုရှိတယ်။ အဲဒါက ကုလလုံခြုံရေးကောင်စီအမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင်အင်အားကြီး ၅ နိုင်ငံထဲမှာတရုပ်လဲပါတော့ တရုပ်ရဲ့ဗီဒိုအာဏာကိုဗိုလ်သန်းရွှေတို့ မှီခိုအားထားရပါတယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးမျက်နှာစာမှာ နအဖစစ်အုပ်စုဟာ မြောက်ကိုးရီးယား ၊ ဂျူးဘား၊ ဇီမ်ဘားဗွေး၊အီရန်၊ ဆူဒန်တို့လိုဘဲ အထီးကျန်ဖြစ်နေတော့ တရုပ်ရဲ့အရိပ်အာဝါသကိုမှီခိုမှ သူ့ဘဝသက်သာမှာဖြစ်တယ်၊

တရုပ်ပြီးရင်ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စုရဲ့လတ်တလော နံပါတ် ၂ မိတ်ဆွေက ထိုင်းနဲ့အာဇီယံဖြစ်ပါတယ်။ ထိုင်းနဲ့တချို့ အာဇီယံနိုင်ငံတွေဟာပထဝီ နိုင်ငံရေး အကျိုးစီးပွါးကြောင့် ဗမာပြည်ရဲ့ သယံဇာတကိုတရုပ်နဲ့အပြိုင်လိုချင်လို့စစ်အုပ်စုရဲ့နိုင်ငံရေးဂိမ်းတွေဖြစ်တဲ့လမ်းပြမြေပုံ ၇ ဆင့်တို့၊၂၀၀၈ နားဂစ် ဖွဲ့စည်းပုံတို့၊ ၂၀၁၀ ရွေးကောက် ပွဲတို့အပေါ်ပြတ်သားပြင်းထန် ဒဲ့ဒိုးအပြောမျိုးဘယ်သူမှလက်ညှိုး မထိုးဝံ့ပါဘူး။ ဒါကိုလဲ ဗိုလ်သန်းရွှေတို့ နောကြေအံတိုပြီးသားပါ။

အဲဒါကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲသည်ပထမ၊ အပစ်ရပ်ကိစ္စ နောက်မှရှင်း၊ ဒီဇာတ်ကွက်ခင်းမှ အထမြောက်ပွင့်လင်းမယ်ဆိုပြီး စစ်အုပ်စုယုံကြည်စွာ ကပြနေတာဖြစ်တယ်။

ရွေးကောက်ပွဲနောက်ပိုင်း အပစ်ရပ်များရဲ့ အလားအလာကတော့ ဩဂုတ်စ်လနှောင်းပိုင်း အပစ်ရပ်တွေဆီပေးထားတဲ့ အောက်ပါခြိမ်းခြောက်စာပါ အရေးအသားတွေကိုကြည့်ရင် ခန့်မှန်းနိုင်မယ်ထင်ပါတယ်။

"ယခုပုံစံဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ထားခြင်းသည် ယာယီသာဖြစ်ပြီး ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးမှာအပြီးအပိုင် လက်နက်စွန့်ခြင်းဖြစ်သည်။"

"ဥပဒေနှင့်မညီဘဲ တရားမဝင်လက်နက်ကိုင်ဆောင်လိုကြောင်းတင်ပြချက်မှာ နဂိုမူလတရားမဝင် လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းသူအဖြစ် နေလိုသည့်သဘောဟုမှတ်ယူသည်။ ---- လုံးဝ လက်မခံနိုင်ပါ။ ထိုသို့ မလုပ်ဆောင်နိုင်ရေး တားမြစ်ရန်နိုင်ငံတော်တွင် တာဝန်ရှိပါသည်။"

" --- ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်စွန့်လွှတ်ရပါမည်။"

"လက်နက်စွန့်လွှတ်ရေးဆောင်ရွက်မှုကို 1/9/2010 ရက်နောက်ဆုံးထား၍ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။"

"ထိုနေ့ထက်ကျော်လွန် ကိုင်ဆောင်မည်ဆိုပါက နဂိုမူလလက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းသူအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်မည်။---"

ဒီတော့ ရွေးကောက်ပွဲနောက်ပိုင်း အပစ်ရပ်တွေအပေါ်စစ်အုပ်စု ဘယ်လိုကိုင်တွယ်မလဲ။ဘယ်လောက်အတိုင်းအတာနဲ့ဘယ်အဆင့်အထိ ဘယ်လိုပုံဖော်လုပ်ဆောင်မလဲဆိုတာ စောင့်ကြည့်ရပါမယ်။

ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် ရွေးကောက်ပွဲအပြီး ဗမာပြည်ရဲ့အခြေအနေပိုပြီး ရှုပ်ထွေးလာနိုင်တယ်လို့ ထင်ကြေးပေးကြပါတယ်။ အသက် ၁၅ နှစ်အထက် စစ်တပ်အရာရှိတွေအနားယူရမယ်။ လူသစ်တွေအများ ကြီးအစားထိုးလာမယ်။ စစ်တပ်ထိပ်သီးကြီးတွေထဲမှာ မယုံသင်္ကာမှုတွေတိုးပွါးလာမယ်။ အက်ကြောင်းတွေ တစပြီးတစပေါ်လာမယ်။ သမ္မတအဖြစ်လျာထားခြင်းခံရသူ ဗိုလ်ရွှေမန်းကိုယုံမှတ်ပြီးမိမိကံကြမ္မာပုံအပ်ထားချင်တဲ့ ဗိုလ်သန်းရွှေအဖို့ စနိုးစနောင့် သံသယတွေပေါ်ချင်ပြီလို့ ဆိုပါတယ်။

နေပြည်တော်အတွင်းပိုင်း မျက်စိကြီးနားကြီး ရပ်ကွက်ကကြားရတဲ့စက်တင်ဘာလလယ်နောက်ဆုံးအခြေအနေအရ သန်းရွှေနဲ့ရွှေမန်းတို့ ကတောက်ကဆစကားများကြပြီလို့ သတင်းထွက်ပေါ်နေပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲနဲ့အပစ်ရပ်ကိစ္စထက် ဗိုလ်သန်းရွှေရဲ့ ထွက်သက်ဝင်သက်နဲ့ စစ်အုပ်စုအာဏာစက်ခိုင်မြဲအစွန့်ရှည်ရေးက အခရာကျလှပါကြောင်း။ ❑

ဘာအရောင်ပြောင်းချွတ်ချွတ်

ဘာဝတ်စုံလဲလဲ

ငါ့လက်ထဲအလွှတ်မခံနိုင်

တိုင်းပြည်ချုပ်ကိုင်ဖို့

ငါနဲ့ဘဲထိုက်တန် ...

ဗိုလ်သန်းရွှေ တရုပ်ပြည်ခရီးနောက်ဆက်တွဲ ရွေးကောက်ပွဲအကွက်ချပုံ

ဗိုလ်သန်းရွှေတရုပ်ပြည်ခရီး၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာအောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

(၁) ရွေးကောက်ပွဲကိစ္စ၊ ဒေါ်စုနှင့်နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ လွတ်မြောက်ရေးကိစ္စ နိုင်ငံတကာဖိအားလျှော့ချရေး။

(၂) ရွေးကောက်ပွဲအောင်မြင်ရေး၊ နိုင်ငံတကာအသိအမှတ်ပြုမှုအတွက် ပထမအဓိကခြေလှမ်းအဖြစ်ထောက်ခံမှုအသိအမှတ်ပြုမှုရရှိရေး။ ထိုမှတဆင့်(တရုပ်၏ထောက်ခံမှုမှတဆင့်) တရုပ်ပံ့ပိုးမှုအထောက်အကူများရရှိထားကြသည့် တရုတ်၏မိတ်ဆွေ နိုင်ငံများဖြစ်ကြသော မြောက်ကိုးရီးယား၊ ဂျူးဘား၊ အီရန်၊ အာဖရိက၊ လက်တင်အမေရိက ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံအချို့၏ထောက်ခံအသိအမှတ်ပြုမှုရရှိရေး၊ တတိယအဆင့်အနေဖြင့် အာဇီယံ၊ ရုရှား၊ အမေရိကန်၊ အီးယူတို့၏တစုံတရာအသိအမှတ်ပြုမှုရရှိစရန် တရုပ်၏ကူညီချဉ်းကပ် ဖြန်ဖြေဖြောင်းဖြရေး စသည်များဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။

(၃) တရုပ်တို့၏ ဗမာပြည်အတွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအားလုံး လုံခြုံစိတ်ချနိုင်ကြောင်း သွားရောက်အာမခံပေးခြင်းလည်းပါဝင်၏။

❑ ရခိုင်ကမ်းလွန်ရေနံနှင့် သဘာဝဓါတ်ငွေ့မှရရှိသည့်ဝင်ငွေကိစ္စ။ (လက်ရှိငွေလဲနှုန်း ၁ ဒေါ်လာကျပ် ၁,၀၀၀ ကိုနအဖက ၁ ဒေါ်လာ ၆ ကျပ်ခွဲနှုန်းထားရှိဆဲကိစ္စ)အနာဂတ်အစိုးရမည်သို့ကိုင်တွယ်သည်ဖြစ်စေ တရုပ်လိုလားချက်ဆန္ဒပြည့်ဝစေမည်။

❑ တရုပ်စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများ၊ ကုမ္ပဏီများ၊ တည်ဆောက်ပြီး၊ တည်ဆောက်ဆဲ၊ တည်ဆောက်မည့် စက်ရုံအလုပ်ရုံများကိစ္စ၊ သျှမ်းပြည်၊ ကချင်ပြည်အတွင်းသယံဇာတတူးဖော်မည့်ကိစ္စ၊ ရေအားလျှပ်စစ်အတွက် ရေကာတာတည်ဆောက်သည့်ကိစ္စ စသည့်ကဏ္ဍများနှစ်နိုင်ငံအကျိုးတူဖြစ်သဖြင့် တစုံတရာထိခိုက်နစ်နာမှုရှိမည်မဟုတ်ကြောင်း ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ စသည်များပါဝင်သည်။

သို့သော် အခြားတဖက်တွင်မူနယ်စပ်အခြေစိုက် **KIA, UWSA, NDAA, SSA-N** စသည့်အပစ်ရပ်လက်နက်ကိုင်တပ်များအား အတိုင်းအတာတခုအထိ တရုပ်ကဖဲတချပ်အဖြစ် ဆက်လက်စွဲကိုင် ထားဆဲဟုဆို၏။

ဗမာပြည်အတွင်းရှိ ကြီးမားကျယ်ပြန့်သည့်တရုပ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်တရုပ်စီးပွါးရေးအဆောက်အအုံ လုံခြုံစိတ်ချရေးအတွက် တရုပ်၏ မဟာဗျူဟာသည် ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စုနှင့် အဆင်ပြေရေးဖြစ်၏။ ဦးစားပေးအဆင့် ၁ ဖြစ်နေသည်။ သို့သော်လည်း တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်များနှင့် မြွေမသေတုတ်မကျိုး အထိုက်အလျောက် အဆင်ပြေရေးသည်လည်း ဒုတိယအဆင့်ဖဲချပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားရ သေးသည်။ သို့ဖြစ်၍ တရုပ်အတွက် တပြိုင်တည်းတချိန်တည်းလည်ဆည် ဆက်ဆံနေရသည်။ အကြောင်းမှာ ဝ ၊ မိုင်းလား ၊ ကချင်ထိန်းချုပ်နယ်မြေများအတွင်း၌ တရုပ်ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အတော်အသင့်ရှိပြီး ပန်ဆန်းနှင့်မိုင်းလားမြို့တွင်းဆိုလျှင် တရုပ်ကုန်သည်ပွဲစားလုပ်ငန်းရှင်များ၏ လူဦးရေမှာ သောင်းဂဏန်းရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်သန်းရွှေဘေဂျင်းသို့ရောက်စဉ် တရုပ်နယ်စပ်တလျှောက် စစ်ရေးနည်းဖြင့် ပြဿနာဖြေရှင်းမှုမျိုး၊ သွေးထွက်သံယိုအလုပ်မျိုး မမြင်တွေ့လိုကြောင်း တရုပ်ခေါင်းဆောင်များ အရိပ်အမြွက်လေသံပစ်ခဲ့သဖြင့် ဗိုလ်သန်းရွှေတို့အဖို့ ရွေးကောက်ပွဲမကျင်းပနိုင်သော နယ်မြေများအဖြစ် ကြေငြာရသည်။ ဗိုလ်သန်းရွှေ နေပြည်တော်အပြန်ခရီးပြီးနောက်မကြာမီကျင်းပခဲ့သည့် နေပြည်တော်လျှို့ဝှက်အစည်းအဝေး တရုပ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်ကိစ္စအပေါ် တရုပ်ခေါင်းဆောင်များအမြင်ရှိသည်မှာသွေးထွက်သံယိုဖြစ်ပါက စီးပွါးရေးပိတ်ဆို့မှု ဆန်ရှင်နှင့်လူ့အခွင့်အရေးကိစ္စအကြောင်းပြ၍ **UN** နှင့် **EU** တို့ဝင်လာမည်။ ဗမာပြည်ပြဿနာ အသံကျယ်လောင်လာမည်။ အမေရိကန်အတွက် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်စရာအကြောင်းဖန်လာမည်။ ဤအချက်ကို တရုပ်က မလိုလား။ သတိထားရသည့် စိုးရိမ်မှုတခုဖြစ်၏။ ဤကိစ္စကိုလည်း တရုပ်က ဗိုလ်သန်းရွှေအားပြောဖြစ်ခဲ့သည်ဟုဆို၏။

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲသည် ဗိုလ်သန်းရွှေ၏ထွက်ပေါက်ဖြစ် ၏။ ဗိုလ်သန်းရွှေမိသားစု၏ အသက်ရှူပေါက်နှင့်အသက်ဆက်ပွဲလည်း ဟုတ်၏။ ရွေးကောက်ပွဲကာလနှင့် ရွေးကောက်ပွဲအလွန်ကာလတွင်အထိုက်အလျောက်အပြောင်းအလဲရှိနိုင်သည်ဟု အချို့ကဆိုချင်သည်။ အမှန်မှာ မသိမသာအနဲအကျဉ်းလေး ပြောင်းလဲမှုမျိုးဖြစ်ဖို့များသည်။

ရွေးကောက်ပွဲအကြိုကာလ ဗိုလ်သန်းရွှေစစ်အုပ်စုအဖို့ဖုတ်ပူမီးတိုက် အလျင်စလိုဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းမှာ–

ဦးစားပေး (၁) ကြံ့ဖွံ့မဖြစ်မနေ မရမကအနိုင်ရရေး။

ဦးစားပေး (၂) **NLD** ဖယ်ရှားရေး (သို့) နိုင်ငံရေးပလက်ဖောင်းပေါ် မှကန်ချရေး *(လမ်းဘေးမြောင်းထဲခေါင်းမဖော်နိုင်အောင်ကျသွားရေး)* ။

ဦးစားပေး (၃) အပစ်ရပ်လက်နက်ကိုင်တပ်များ၏ အစွယ်အသွားအဆိပ်အတောက်ဖျောက်ဖျက်ပစ်ရေးတို့ဖြစ်၏။

ဦးစားပေးအဆင့်(၁)အတွက် သုံးဖြုန်းရန်ရံပုံငွေရှာဖွေစုဆောင်းသည့်နည်း ၂ နည်းကျင့်သုံးလျက်ရှိ၏။

ပထမတနည်းမှာ စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီးများအသုံးချ၍ လူများစုဖြစ်သည့် လက်လုပ်လက်စားအခြေခံ အောက်ခြေလူတန်းစားဆင်းရဲသားများအား ကူညီထောက်ပံ့သိမ်းသွင်းဆွဲဆောင်ရန်စည်းရုံးတိုက်တွန်းဖိအားပေး၏။ ခပ်များများက အားရကျေနပ်စွာစိတ်ပါမှုမရှိသော်လည်းစစ်အာဏာကိုကြောက်ပြီး မိမိအကျိုးစီးပွါး ထိခိုက်မည်စိုးသဖြင့် ထည့်ဝင်ပေးသွင်းကြရသည်။

ဒုတိယနည်းက နည်းလမ်းပေါင်းစုံ အခွန်ဘဏ္ဍာငွေကြံဖန်စုဆောင်းခြင်းဖြစ်၏။ အမြင်သာဆုံးမှာ လိုင်စင်မဲ့ကားများ ဆိုင်ကယ်များ

Photo : Getty Images

သမတ ဖြစ်မည်ဟု ခန့်မှန်းရသည့် သူရဦးရွှေမန်း နှင့် ဦးသိန်းစိန်

Photo : AP

(ဦး) တင်အောင်မြင့်ဦး

အား အဆမတန်ကောက်ခံပြီး လိုင်စင်လုပ်ပေးသည့်ကိစ္စဖြစ်၏။ ရွေးကောက်ပွဲရံပုံငွေအတွက်နေပြည်တော်သို့ပေးပို့ရန်ဟုဆို၏။ နေရာအတော်များများတွင် ပိတ်လိုက်ပြီဟု တဖက်ကပြောသော်လည်း လက်သိပ်ထိုးနိုင်လျှင်လုပ်ပေးမြဲလုပ်ပေးလျက်ရှိ၏။ လဲန်ခရူဆာတစီး သိန်းတရာဟုဆိုစေကာမူသိန်း ၈၅၀ ပေး၍လိုင်စင်ရသွားသူလည်းရှိ၏။ နေပြည်တော်သို့ပေးပို့ပြီးသော ပမာဏမှာသန်းပေါင်းသောင်း သိန်းချီရှိနေပြီဟု အချို့အရာရှိများပြောကြားခဲ့ဖူးသည်။

ဗိုလ်သန်းရွှေ၏ရှေ့ရေးလုံခြုံမှုနှင့် အနာဂတ်ဘဝမည်ရွေ့ မည်မျှစိတ်ချရမည်နည်း ဆိုသောအချက်သည် ရွေးကောက်ပွဲကာလ၌ စစ်အုပ်စု ဘယ်ရွေ့ဘယ်မျှ စနစ်တကျအကွက်ချထားသနည်း–ဆိုသောအချက်ပေါ်တွင်မူတည်၏။

နေပြည်တော်အတွင်းပိုင်းအသိုင်းအဝိုင်း၏အဆိုအရ ဗိုလ်သန်းရွှေ၏ ဘဝလုံခြုံရေးသည် ဗိုလ်ရွှေမန်းအပေါ်တွင် မူတည်မည်ဟုဆို၏။ ဗိုလ်ရွှေမန်းသမ္မတဖြစ်ရေးသည် ဗိုလ်သန်းရွှေအဖို့ သေရေးရှင်ရေးဖြစ်မည်ဟုအချို့ကဟောကိန်းထုတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ရွှေမန်းသမ္မတ မဖြစ်လျှင် ဗိုလ်သန်းရွှေအခက်ကြုံမည်။ စနစ်တကျ အကွက်ချစီမံ လံကြုပ်ထားသည့်အတိုင်းဖြစ်မလာပါက ဗိုလ်သန်းရွှေထွက်ပြေးရန် သာရှိသည်ဟုဆိုသည်။ အကြောင်းမှာဗိုလ်သိန်းစိန်နှင့် တင်အောင်မြင့်ဦး တို့သော်မှ (ကလိမ်ကကျစ်ညစ်ပတ်သည့်နည်းနာဖြင့် မသမာမှုမလုပ်လျှင်ပင်) ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရရေးမသေချာလှပဟု တွက်ဆနေကြသောကြောင့်ဖြစ် သည်။

ဦးစားပေးအဆင့် ၄ အရ စစ်အုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးယန္တယား၏ ဌာနပေါင်းစုံ အဖွဲ့အစည်းများအတွင်း အမာခံဝန်ထမ်းများနှင့် စစ်တပ်အတွင်း နေပြည်တော်အတွင်း အမာခံသစ္စာခံများ ထပ်မံဖြည့်ဆည်းရေးသိမ်းသွင်းပျိုးထောင်ရေး၊ စည်းရုံးရေးဖြစ်၏။ လွှတ်တော်ခေါ်ယူပြီးနောက်ပိုင်း အစိုးရဖွဲ့စဉ်အတောအတွင်း ဗဟိုအစိုးရအဆင့်နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအဆင့်တိုင်း၌၂၅ ％တမတ်သားစစ်ဗိုလ်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် လွှတ်တော် ၃ ရပ်နေရာရကြသည့် ကြံ့ဖွံ့ကိုယ်စားလှယ်များ အတိုင်အဖောက်ညီစေရေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုသည်လည်း ဦးစားပေးအဆင့်တွင်ပါဝင်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲလက်တကမ်း ဗိုလ်သန်းရွှေ၏တရုပ်ပြည်ခရီး ရည်ရွယ်ချက်အပါအဝင် ဗိုလ်သန်းရွှေအပြန်ခရီး နောက်ဆက်တွဲ၊ ရွေးကောက်ပွဲအကွက်ချ ချုပ်ကိုင်အနိုင်ရရေးစီမံချက်နှင့် ဖြစ်နိုင်ချေအချို့ကိုဉာဏ်မှီသမျှတစိတ်တဒေသ သုံးသပ်တင်ပြ လိုက်ရသည်။

စိုင်းယွန်းလေး (NKM)
21/9/2010

Photo : SL

ၸမ့်ဝွတ်းႁူဝ်ပူင်း တၢင်းဢွၵ်ႇႁူဝ်ပူင်း ၵုၼ်ႇမိူင်းပွၼ်

Supported by a grant from Foundation Open Society Institute (Zug)

OPEN SOCIETY INSTITUTE
& Soros Foundations Network